

FORSVARSMINISTERIET
AUDITØRKORPSET

Militære straffesager

Love & bestemmelser 2026

Auditørkorpsets
afdelingsmærke

Indhold

FORORD

1. MILITÆR STRAFFELOV MV.

Militær straffelov	7
Bekendtgørelse nr. 220 af 20. marts 2009 om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret	13
Cirkulære nr. 9224 af 7. april 2006 om foranstående og overordnet personels modtagelse af gave, pengelån eller anden fordel mv.	15
Oversigt over vejledende bødetakster	17

2. MILITÆR RETSPLEJELOV MV.

Militær retsplejelov	20
Uddrag af lovbekendtgørelse nr. 1298 af 7. november 2025 af lov om rettens pleje	23
Bekendtgørelse nr. 981 af 26. september 2006 om udsættelse og benådning af fængselsstraffe og om fuldbyrdelse af bødestrafte i militære straffesager	25
Bekendtgørelse nr. 1109 af 4. november 2005 om militære myndigheders adgang til at foretage uopsættelige efterforskningsskridt i tilfælde, hvor auditørens afgørelse ikke kan indhentes	26
Vejledning om militære myndigheders adgang til at foretage efterforsknings-skridt i militære straffesager.	27
Generalauditørmeddelelse nr. 3/2025 af 4. april 2025 om Auditørens adgang til at frafalde tiltale	34
Generalauditørmeddelelse nr. 5/2016 af 8. december 2016 om Forsvarets Auditørkorps udrykninger til missions-områder	35

3. MILITÆR DISCIPLINARLOV MV.

Militær disciplinarlov	36
Vejledning om militær disciplinarlov	40
Bekendtgørelse nr. 704 af 8. juni 2023 om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område	62
Vejledning om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område oktober 2023	64
Bekendtgørelse nr. 1118 af 23. november 2005 om disciplinarnævn	72
Bekendtgørelse nr. 1119 af 23. november 2005 om kompensation ved ophævelse eller formildelse af udståede disciplinarmidler	74
Bekendtgørelse nr. 1169 af 7. december 2005 om anvendelse af disciplinarmidler i forsvaret	75

4. ANDRE CIRKULÆRER MV.

Cirkulære nr. 9261 af 19. marts 2025 om indberetning om straffesager mod offentligt ansatte m.v.	78
Cirkulære nr. 91457 af 30. juni 2014 om behandling af erstatningssager i Forsvaret (uddrag)	81
Cirkulære nr. 9893 af 13. oktober 2006 om indberetning om militære straffesager	82
Cirkulære nr. 9036 af 20. januar 2006 om tjenestebestemmelser for forsvarets militære og civile personel	83
Cirkulære nr. 25000 af 31. marts 1997 om underretning om begivenheder i forsvaret, der kan medføre medieomtale	85

Cirkulære nr. 25030 af 27. april 1994 om underretning af Forsvarets Auditørkorps i arbejdsskadesager	85
--	----

5. KONTAKTOPLYSNINGER MV.

Forord

Justitia

Bronzeskulptur af billedhugger Jette Vohlert.
Vestre Landsret.
Foto: Flyvevåbnets Fototjeneste.

Denne lovsamling indeholder de vigtigste love og bestemmelser, der gælder for behandlingen af militære straffesager. Lovsamlingen omfatter således militær straffelov, militær retsplejelov og militær disciplinarlov med tilhørende bekendtgørelser og cirkulærer mv.

I lovsamlingen er indarbejdet lovændringer til og med 7. november 2025 og efterfølgende administrative forskrifter til og med 4. april 2025.

Lovsamlingen omfatter ikke den militære anklagemyndigheds særlige interne bestemmelser om behandlingen af militære straffesager, herunder blandt andet forelæggelsesregler, bestemmelser om kvalitetssikring samt vejledning om sondring mellem militær straffelov og militær disciplinarlov. Disse forskrifter må søges i de relevante interne forskrifter mv., der til dels er tilgængelige i Retsinformation.

Lovsamlingen ajourføres løbende og er tilgængelig på www.fauk.dk og på Forsvarsministeriets koncernfælles intranet.

København, maj 2026

Lars Stevnsborg
Generalauditør

1. Militær straffelov mv.

Militær straffelov

Lov nr. 530 af 24. juni 2005 med senere ændringer:

LBK nr. 667 af 20. juni 2006 (Bekendtgørelse af lov om forsvarets personel) – udelades.

Lov nr. 494 af 17. juni 2008, § 2 (Strafskærpelse for tortur). I kraft pr. 1. juli 2008.

Lov nr. 1550 af 19. december 2017, § 1 (Anvendelsesområde i forhold til tjenstgørende militært personel mv.). I kraft pr. 1. januar 2018.

Lov nr. 708 af 8. juni 2018 om ændring af lov om politiets virksomhed, retsplejeloven, lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. og militær straffelov (Forsvarets bistand til politiet og udvidelse af politiklageordningen m.v.). I kraft pr. 1. juli 2018, dog fastsætter Justitsministeren efter forhandling med forsvarsministeren tidspunktet for ikrafttrædelse af § 3, nr. 2 (ophævelse af § 15 i lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 582 af 24. maj 2017).

Lov nr. 1674 af 30. december 2024 om ændring af straffeloven, militær straffelov og retsplejeloven og om ophævelse af lov om straf for folkedrab og lov om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt (Visse internationale forbrydelser)

Ændringslovene er indarbejdet i denne tekst uden nærmere angivelse, herunder af ikrafttræden mv.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt: Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1 Almindelig del

§ 1. Loven finder anvendelse på tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område og hjemsendt militært personel inden for Forsvarsministeriets område med hensyn til militære pligter, som påhviler det efter hjemsendelsen.

Stk. 2. Loven finder endvidere anvendelse på udenlandsk militært personel, der er interneret her i landet, og andre personer, der efter mellemfolkelige overenskomster, som Danmark har tiltrådt, har krav på behandling som militærpersoner.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse for forhold begået af tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område, i forbindelse med at personellet yder bistand til politiet efter §§ 24 a-24 d i lov om politiets virksomhed.

§ 2. Under væbnet konflikt finder loven endvidere anvendelse på

- 1) enhver, der gør tjeneste ved det militære forsvar eller følger en enhed af dette,
- 2) krigsfanger samt sanitetspersonel og feltpræster, der tilbageholdes til bistand for krigsfanger, for så vidt ikke andet følger af gældende mellemfolkelige overenskomster, og
- 3) enhver, der gør sig skyldig i overtrædelse af denne lovs §§ 28-34 og 36-38.

§ 3. Loven finder anvendelse på lovovertrædelser, der begås i og uden for den danske stat.

§ 4. Loven finder også anvendelse på lovovertrædelser, der begås mod andre

landes militære styrker, som samvirker med danske militære styrker.

§ 5. Under dansk straffemyndighed, jf. straffelovens §§ 6-12, hører endvidere overtrædelser af §§ 28-30 og 32, der er foretaget under væbnet konflikt uden for den danske stat, uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme, medmindre andet følger af almindelige folkeretlige regler.

Stk. 2. Under dansk straffemyndighed hører endvidere overtrædelser af §§ 36 og 38, der er foretaget uden for den danske stat, uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme, når overtrædelserne er begået over for dansk militært personel eller personer, der er omfattet af § 2, nr. 1 og 2.

§ 6. Overtrædelser af denne lov straffes, når de er begået forsætligt eller af grov uagtsomhed, medmindre andet følger af de enkelte bestemmelser.

§ 7. Straffelovens § 13, stk. 3, anvendes på handlinger, som er nødvendige for at tilvejebringe lydighed eller opretholde orden.

§ 8. Den, der efter §§ 1 og 2 ikke er omfattet af loven, straffes kun for medvirken til overtrædelse af bestemmelser i loven, hvis lovovertrædelsen kan medføre straf af fængsel i 4 år eller derover.

Stk. 2. Der kan under tilsvarende betingelser som nævnt i stk. 1 pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for medvirken til overtrædelse af denne lov.

§ 9. Det forhold, at en strafbar handling er begået efter ordre fra en overordnet, fritager ikke den, som har begået handlingen, for strafansvar, medmindre denne var forpligtet

til at adlyde ordre fra den overordnede og ikke vidste, at ordren var ulovlig, og ordren ikke var åbenbart ulovlig.

§ 10. Lovens bestemmelser for væbnet konflikt finder anvendelse, når danske styrker i eller uden for riget er i væbnet konflikt, eller der er givet meddelelse herom efter stk. 2 eller stk. 3.

Stk. 2. Under truende udsigt til væbnet konflikt kan forsvarsministeren offentliggøre meddelelse om, at lovens bestemmelser for væbnet konflikt finder anvendelse.

Stk. 3. Forsvarsministeren kan i forbindelse med udsendelse af danske styrker uden for rigets grænser bemyndige chefen for den udsendte styrke til under truende udsigt til væbnet konflikt at meddele, at lovens bestemmelser for væbnet konflikt finder anvendelse for styrken.

Kapitel 2

Speciel del

Pligter som underordnet

§ 11. Den, der undlader at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet eller vagt, eller som efterkommer ordren på klart utilfredsstillende måde, straffes i grove tilfælde for ulydighed med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 3 år, når ulydigheden er af særlig grov karakter, navnlig når den har medført betydelig skade eller fare eller har været egnet til at svække lydigheden hos andre tilstedeværende. Er ulydigheden forbundet med vold mod overordnet eller vagt, kan straffen stige til fængsel i 6 år.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 10 år.

§ 12. Udviser flere i forening forsætligt ulydighed, eller bruger de magt, vold eller trussel om vold mod overordnet eller vagt, straffes de for mytteri med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Under væbnet konflikt kan straffen stige til fængsel på livstid.

§ 13. Den, der forsætligt ved handling eller i ord groft krænker en foranstående eller vagt, straffes for respektstridig opførsel med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 14. Straffen efter §§ 11-13 kan nedsættes eller bortfalde, når den foranstående eller vagten ved sin adfærd har givet anledning til lovovertrædelsen.

Pligter som overordnet og sideordnet m.v.

§ 15. Den overordnede, som forsætligt ved forskelsbehandling, chikane eller på tilsvarende måde forfølger en eller flere underordnede, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 16. Den foranstående, der fra efterstående uberettiget modtager gave, pengelån eller anden fordel, straffes for misbrug af stilling med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

§ 17. Den overordnede, der forsætligt undlader at gribe ind over for en underordnets krænkende behandling af dennes underordnede eller sideordnede, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 18. Den overordnede, der forsætligt ved handling eller i ord groft krænker en underordnet, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

§ 19. Den, der udsætter en sideordnet for særlig krænkende behandling, herunder for nedværdigende ritualer, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Rusmidler m.v.

§ 20. Den, der ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer, opstemmende eller bedøvende midler eller på lignende måde har bragt sig i en tilstand, hvor vedkommende ikke er i stand til at varetage sin tjeneste på fuldt forsvarlig måde, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

§ 21. Forsvarsministeren kan fastsætte bestemmelser om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret, navnlig når sikkerhedsmæssige forhold kan begrunde det. Forsvarsministeren kan herunder bemyndige militære myndigheder til at fastsætte promillegrænser i særlige situationer. Overtrædelse af sådanne promillegrænser straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

§ 22. Den, der i tjenesten eller på militært område er i besiddelse af euforiserende stoffer, jf. lov om euforiserende stoffer, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Det samme gælder den, der indtager sådanne stoffer i tjenesten eller på militært område.

§ 23. Den, der forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i § 20 nævnte årsager, og som gennem sin

påklædning el. lign. klart viser at høre til forsvaret, straffes med bøde.

Stk. 2. Den, der i forbindelse med tjeneste i udlandet forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i stk. 1 nævnte årsager, straffes med bøde. Under særlig skærpende omstændigheder kan straffen stige til fængsel i 1 år.

Andre pligtforsømmelser

§ 24. Den, der groft tilsidesætter sine pligter som vagt, straffes for vagtforseelse med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 3 år, når forholdet er af særlig grov karakter, navnlig når det har medført betydelig skade eller fare eller har givet anledning til, at der er begået en forbrydelse.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 10 år.

§ 25. Den, der uberettiget fjerner sig fra tjenestestedet eller udebliver fra tjenesten, straffes i grove tilfælde for udeblivelse med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der forsætligt unddrager sig tjeneste ved at påføre sig sygdom eller legemsskade, foregive sygdom eller benytte andre midler, der er beregnet på at vildlede myndighederne.

Stk. 3. Ved forsætlig udeblivelse kan straffen stige til fængsel i 3 år, når udeblivelsen er af særlig grov karakter, navnlig når gerningsmanden må antages at have til hensigt at udeblive permanent, eller når udeblivelsen har medført betydelig skade eller fare.

Stk. 4. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse af stk. 1 og 2 stige til fængsel i 10 år.

§ 26. Den, der bevirker, at ting, der tilhører det militære forsvar, bortkommer, ødelægges eller beskadiges, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Ved forsætlig overtrædelse af stk. 1 kan straffen under særlig skærpende omstændigheder stige til fængsel i 6 år.

§ 27. Den, der i øvrigt groft tilsidesætter sine pligter i tjenesten, straffes for pligtforsømmelse med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 1 år, når pligtforsømmelsen er af særlig grov karakter, eller når den har medført betydelig skade eller fare.

Stk. 3. Under væbnet konflikt kan straffen ved forsætlig overtrædelse stige til fængsel i 3 år.

Forbrydelser mod forsvarsmagtens kampdygtighed

§ 28. For krigsforræderi straffes med fængsel indtil på livstid den, der forsætligt under væbnet konflikt eller under truende udsigt hertil for at gavne fjenden eller skade det danske militære forsvar

- 1) søger at opnå, at tropper, materiel, territorium eller infrastruktur bringes under fjendens kontrol eller ikke kommer dansk militært forsvar til nytte,
- 2) forleder til mytteri, overgivelse eller overløben til fjenden eller udbreder oprørske eller fjendtlige opråb i det danske militære forsvar,
- 3) ødelægger infrastruktur eller på anden måde søger at skade det danske militære forsvars kommunikationsmuligheder,
- 4) giver fjenden underretning om det danske militære forsvars forhold, herunder forhold vedrørende kommunikations- eller informationssikkerhed,

- 5) vejleder fjenden eller vildleder nogen del af dansk militært forsvar, undlader at udføre en ordre,
- 6) giver falsk melding,
- 7) hjælper krigsfanger til flugt eller
- 8) gør sig skyldig i noget forhold, der må sidestilles med et af de nævnte.

§ 29. For spionage straffes med fængsel indtil på livstid den, der hemmeligt eller under falsk påskud tilvejebringer eller søger at tilvejebringe oplysninger på det militære forsvars operationsfelt for at meddele dem til fjenden.

Stk. 2. En spion fra fjendtlige væbnede styrker, som efter at være vendt tilbage til egne styrker senere tages til fange, behandles som krigsfange og drages ikke til ansvar for den tidligere gennemførte spionage.

§ 30. Den, der forsætligt foretager ændringer af eller erstatter ammunition eller andet krigsmateriel på en sådan måde, at virkningen forringes eller udebliver, eller personer udsættes for fare, straffes med fængsel indtil 8 år.

Stk. 2. Hvis gerningsmanden indser, at ændringen m.v. kan få virkning under væbnet konflikt, kan straffen stige til fængsel i 12 år.

Stk. 3. Er forholdet begået under væbnet konflikt, kan straffen stige til fængsel indtil på livstid.

§ 31. Den, der under kamp, eller når kamp forestår, forsætligt på pligtstridig måde søger at unddrage sig faren eller søger at fremkalde overgivelse, straffes med fængsel indtil 12 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der under væbnet konflikt forsætligt ved pligtstridigt forhold bidrager til, at modpartens foretagender fremmes, eller at dansk militært forsvar skades eller udsættes

for fare, eller som efterlader våben, ammunition eller andet materiel.

Stk. 3. Overtræder en befalingsmand stk. 2 ved unødvendigt at opgive sin post eller overgive sig til modparten eller ved at handle som nævnt i stk. 1, kan straffen stige til fængsel på livstid.

Stk. 4. Groft uagtsomme overtrædelser af stk. 2 og 3 straffes med fængsel indtil 4 år.

§ 32. Den, der forsætligt røber en militær hemmelighed, hvis afsløring kan skade landets forsvar, hvis fremmede magter eller styrker får kendskab hertil, straffes med fængsel indtil 8 år. Straffen kan stige til fængsel i 12 år, når forholdet er af særlig grov karakter, navnlig når det har medført betydelig skade eller fare. Begås handlingen under væbnet konflikt eller under truende udsigt hertil, kan straffen stige til fængsel på livstid.

Stk. 2. Den, der uberettiget skaffer sig oplysning om sådanne hemmeligheder, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år. Sker det under væbnet konflikt eller under truende udsigt hertil, kan straffen stige til fængsel i 10 år.

Stk. 3. Den, der groft uagtsomt overtræder stk. 1 eller 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Sker det under væbnet konflikt eller under truende udsigt hertil, kan straffen stige til fængsel i 4 år.

§ 33. Den, som er vidende om, at mytteri, krigsforræderi eller anden for det militære forsvar farlig forbrydelse tilsigtes begået, og som forsætligt undlader at gøre, hvad der står i vedkommendes magt for at forebygge forbrydelsen eller dens følger, om fornødent ved anmeldelse, straffes, hvis forbrydelsen bliver begået eller forsøges begået, med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. Den, der undlader at foretage sådanne forebyggelseshandlinger, straffes dog ikke, hvis deres foretagelse for vedkommende selv eller dennes nærmeste ville medføre fare for liv, helbred eller velfærd.

§ 34. Den, der under væbnet konflikt inden for det militære forsvar forsætligt foretager handlinger, som er egnet til dér at fremkalde modløshed, straffes med fængsel indtil 4 år.

§ 35. Den, der forsætligt under væbnet konflikt uden tilladelse sætter sig i forbindelse med nogen, der hører til modparten eller befinder sig på modpartens område, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Er der derved meddelt oplysninger, der kan være af værdi for modparten, kan straffen stige til fængsel i 4 år.

Andre forbrydelser under væbnet konflikt

§ 36. Den, som under væbnet konflikt forsætligt misbruger eller ikke respekterer kendetegn eller betegnelse, som er forbeholdt personer, indretninger og materiel, der er bestemt til at yde hjælp til sårede eller syge, straffes med fængsel indtil på livstid.

Stk. 2. På tilsvarende måde straffes den, der forsætligt bruger krigsmiddel eller fremgangsmåde, hvis anvendelse er i strid med en af Danmark tiltrådt mellemfolkelig overenskomst eller med folkeretlig sædvane-ret.

§ 37. For plyndring straffes med fængsel indtil 6 år den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding under udnyttelse af krigsfrygten eller frygten for de

styrker, som den pågældende tilhører, forsætligt

- 1) fratager eller aftvinger nogen en fremmed rørlig ting,
- 2) bringer en stjålet ting i sikkerhed eller
- 3) tvinger nogen til en handling eller undladelse, der medfører formuetab for den overfaldne eller nogen, for hvem denne handler.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 10 år, når plyndringen er af særlig grov beskaffenhed navnlig på grund af dens særlig farlige karakter, udførelsesmåden eller omfanget af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

§ 38. Den, der forsætligt under væbnet konflikt uberettiget tilegner sig ting fra en person, som er dræbt ved krigshandling, straffes for ligrøveri med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 6 år, når forholdet er af særlig grov beskaffenhed navnlig på grund af omfanget eller udførelsesmåden.

§ 39. (udelades).

Ikrafttræden m.v.

§ 40. Denne lov træder i kraft den 1. januar 2006.

Stk. 2. Samtidig ophæves militær straffelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 642 af 30. september 1987.

§ 41. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Givet på Amalienborg, den 24. juni 2005

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/Søren Gade

Bekendtgørelse nr. 220 af 20. marts 2009 om promillegrænser på særlige områder for tjeneste i forsvaret

I medfør af § 21 i lov nr. 530 af 24. juni 2005 om militær straffelov fastsættes:

§ 1. Denne bekendtgørelse fastlægger promillegrænser for særlige områder for tjeneste i forsvaret.

Stk. 2. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på personel omfattet af militær straffelov, der varetager konkrete opgaver, befinder sig i en situation eller på et geografisk område, som stiller særlige krav til personellens omhu og agtpågivenhed, især hvor sikkerhedsmæssige grunde gør sig gældende.

Stk. 3. Ved afgrænsningen af bekendtgørelsens anvendelsesområde, finder forsvarets interne bestemmelser anvendelse.

§ 2. Tjenestegørende personel, der har en alkoholkoncentration i blodet, der overstiger 0,5 promille, må ikke udføre opgaver inden for følgende områder:

1) Kørsel med motordrevet køretøj på militære områder, der ikke er omfattet af færdslovens bestemmelser, eller kørsel med motordrevet militært køretøj i udlandet. Er der i det pågældende land fastsat en lavere promillegrænse, vil denne være gældende.

2) Omgang med farlige kemiske stoffer eller produkter, for hvilke der i brugsanvisninger eller arbejdsbrugsanvisninger (ABA) er fastlagt sikkerhedsbestemmelser.

3) Lægefaglig- og sundhedstjeneste, herunder håndtering af stoffer eller produkter indeholdende smittefarlige mikroorganismer.

4) Deltagelse i militær øvelsesaktivitet, der er beskrevet i øvelsesordrer eller befalinger.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvis opgaven er omfattet af §§ 4 – 6.

§ 3. Tjenestegørende personel, der har en alkoholkoncentration i blodet, der overstiger 0,5 promille, må ikke skaffe sig adgang til eller opholde sig på militært øvelsesterræn, når militær virksomhed afholdes i terrænet.

§ 4. Tjenestegørende personel, der har en alkoholkoncentration i blodet, der overstiger 0,2 promille, må ikke udføre opgaver inden for følgende områder:

- 1) Vagttjeneste, såfremt funktionen er beskrevet i reglementer, instrukser eller lignende, eller er pålagt ved en konkret mundtlig ordre.
- 2) Skarpskydning og omgang med skarpladte våben, ammunition og eksplosivstoffer.
- 3) Omgang med farlige kemiske stoffer, der hører til en af følgende fareklasser:
 - a) Meget giftig, der mærkes Tx.
 - b) Giftig, der mærkes T.
 - c) Ætsende, der mærkes C.
 - d) Eksplosiv, der mærkes E.
- 4) Omgang med stoffer eller produkter indeholdende radioaktivt materiale.
- 5) Klargøring og betjening af samt kørsel med pansrede køretøjer og disses tekniske systemer, herunder våbensystemer m.m.
- 6) Betjening af mekanisk, elektrisk eller hydraulisk maskineri, tunge våben og platforme, entreprenørmaskiner og værktøjer, for hvilke der er fastsat krav om specifik uddannelse eller omskoling forud for betjening, og hvor der i betjeningsvejledninger er angivet særlige sikkerhedsbestemmelser.
- 7) Betjening af eller besætningsmæssige opgaver under flyvning med forsvarets luftfartøjer, herunder kommunikation med eller kontrol af luftfartøjer.
- 8) Klargøring og kontrol af eller arbejde med luftfartøjer, herunder komponenter, som er monteret eller skal monteres i eller på luftfartøjer.

9) Klargøring af, sejlads med og afrigning af forsvarets skibe.

10) Træning, klargøring og udførelse af dykkeroperationer.

11) Træning, klargøring og udførelse af faldskærmsoperationer.

12) Træning, klargøring og udførelse af røgdykkertjeneste.

13) Støtte til og deltagelse i redningsopgaver, førstehjælp, sanitetsopgaver og lignende opgaver.

§ 5. Tjenestegørende personel, der har en alkoholkoncentration i blodet, der overstiger 0,2 promille, må ikke skaffe sig adgang til eller opholde sig på følgende områder:

- 1) Forsvarets afspærrede skydeområder.
- 2) Flyvestationers manøvreområder, flyoperative enhedsområder eller andre permanente eller midlertidige start- og landingsområder, mens flyvning pågår. Tjenestegørende personel, der er flypassagerer, er ikke omfattet.
- 3) Ammunitionsdepoter.
- 4) Brændstofdepoter.

§ 6. Forsvarskommandoen og de operative kommandoer eller den af disse myndigheder udpegede chef for en udsendt enhed kan fastsætte promillegrænser på 0,5 eller 0,2 promille, hvor dette kan begrundes i særlige sikkerhedsmæssige forhold, herunder ved indsættelse i internationale operationer eller ved skærpet beredskab.

§ 7. Ved højtider og særlige begivenheder samt ved andre begivenheder af traditions-mæssig karakter, hvor de aktuelle sikkerhedsmæssige forhold ikke er til hinder herfor, kan chefen for en myndighed eller en enhed eller dennes stedfortræder dispensere fra promillegrænsen i § 4, nr. 1 og nr. 9 samt § 5, nr. 2 nævnte tilfælde, således at promillegrænsen kan forhøjes til 0,5 promille.

§ 8. I helt særlige tilfælde, hvor hensynet til f.eks. menneskeliv eller væsentlige samfundsværdier nødvendiggør dette, kan chefen for en myndighed eller en enhed tillade, at tjenestegørende personel udfører opgaver som anført i § 2 og § 4 eller skaffer sig adgang til eller opholde sig på områder nævnt i § 3 med en højere promille end anført i disse paragraffer. Forud for meddelelse af en sådan dispensation, skal der så vidt muligt indhentes tilladelse hertil fra Forsvarskommandoen eller de respektive operative kommandoer. Er dette ikke muligt, skal forholdet efterfølgende indberettes til Forsvarskommandoen ad kommandovejen.

§ 9. Overtrædelse af promillegrænser fastsat i denne bekendtgørelse eller i medfør af denne straffes efter militær straffelovs § 21 med bøde eller fængsel i indtil 1 år.

§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. april 2009.

Forsvarsministeriet, den 20. marts 2009

Søren Gade

/ Pernille R. Eriksen

Cirkulære nr. 9224 af 7. april 2006 om foranstående og overordnet personels modtagelse af gave, pengelån eller anden fordel mv.

§ 1. I tilknytning til militær straffelov, lov nr. 530 2005, § 16, fastsættes herved bestemmelser om foranstående og overordnet personels modtagelse af gave, pengelån eller anden fordel.

§ 2. En foranstående eller overordnet må ikke fra en efterstående eller underordnet uberettiget modtage gave, pengelån eller anden fordel, herunder vennetjeneste.

Stk. 2. En ydelse som nævnt i stk. 1 er uberettiget, når den er egnet til at kompromitere kommandoforholdet eller til at bringe parterne i et afhængighedsforhold.

Stk. 3. Sædvanlige lejlighedsgaver f.eks. i forbindelse med jubilæum, fødselsdage og lignende anses ikke for uberettigede. Det samme gælder vennetjenester af bagatelagtig karakter.

§ 3. En foranstående eller overordnet må ikke træffe aftale med en efterstående eller underordnet om, at denne uberettiget udfører personlige tjenesteydelser for den foranstående eller overordnede, heller ikke mod betaling, vederlag eller anden form for belønning.

Stk. 2. En personlig tjenesteydelse som nævnt i stk. 1 er uberettiget under de omstændigheder, der er nævnt i § 2, stk. 2.

§ 4. En foranstående eller overordnet må ikke beordre en efterstående eller underordnet til uberettiget at udføre personlige tjenesteydelser for sig, jf. dog § 5, heller ikke mod betaling, vederlag eller anden form for belønning.

Stk. 2. En personlig tjenesteydelse som nævnt i stk. 1 er uberettiget under de omstændigheder, der er nævnt i § 2, stk. 2.

§ 5. Under deltagelse i øvelse, under midlertidigt fravær fra det faste tjenestested, ved tjeneste i skibe under kommando, ved udsendelse af danske styrker uden for rigets grænser samt under væbnet konflikt eller ekstraordinære forhold kan en overordnet – når tjenstlige hensyn taler derfor – pålægge underordnede at udføre personlige tjenesteydelser for sig inden for tjenestetiden. Sådanne ydelser skal have en naturlig sammenhæng med varetagelse af tjenesten for ikke at anses for uberettigede efter § 4, stk. 2.

§ 6. Denne Kundgørelse træder i kraft pr. 1. maj 2006. Samtidig ophæves Kundgørelse for Forsvaret B 7-1 af 1. juli 1989.

Forsvarsministeriet, den 7. april 2006

P.M.V.

E.B.

Peter Wass
kontorchef

Oversigt over vejledende bødetakster

(Bilag til Generalauditør Meddelelse nr. 2/2020)

Taksterne for overtrædelse af militær straffelov § 25 er revideret pr. 1. april 2015 i overensstemmelse med udmålingsprincipperne for udeblivelse fra civil værnepligt, jf. herved Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Overtrædelse af værnepligtsloven m.v."

1. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der har pendants i militær disciplinarlov

<u>Bestemmelse</u>	<u>Vejledende takst</u>
§ 11 (ulydighed)	2.500 kr.
§ 13 (respektstridig optræden)	1.500 kr.
§ 15 (forskelsbehandling)	2.000 kr.
§ 16 (uberettiget modtagelse af ydelser)	2.000 kr.
§ 17 (myndigheds ikke brug)	2.000 kr.
§ 18 (overordnetes krænkelse)	2.000 kr.
§ 19 (sideordnetes krænkelse)	2.000 kr.
§ 23 stk. 1 (offentlig uorden – synlig beruselse i DK)	1.000 kr.
§ 23 stk. 2 (offentlig uorden – synlig beruselse i udlandet)	2.000 kr.
§ 24 (vagtforseelse)	2.500 kr.
§ 25 (ulovligt fravær ved første mødedag) ¹	Første gang 1.500 kr. Anden gang 2.000 kr. Tredje gang 2.500 kr. Fjerde gang 3.000 kr. (5. gang nedlægges påstand om ubetinget frihedsstraf)
§ 25 (ulovligt fravær efter første mødedag, mere end 10 tjenestedages fravær)	2.500 kr.

¹ Takster ændret ved cirkulæreskrivelse af 1. april 2015

1. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der har pender i militær disciplinarlov

§ 26 (militært hærværk)	Se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven"
§ 27 (pligtforsømmelse, groft uagtsomt)	1.500 kr.
§ 27 (pligtforsømmelse, forsætligt)	2.500 kr.
§ 27 (§ 27 træder i stedet for særlovgivning)	For vejledende bødetakst henvises til den relevante særlovgivning, herunder Rigsadvokatmeddelelsen.

2. Bødestørrelsen for de bestemmelser i militær straffelov, der *ikke* har pender i militær disciplinarlov

<u>Bestemmelse</u>	<u>Vejledende takst</u>
§ 20 (påvirkethed i tjenesten)	2.500 kr.
Påvirkethed i tjenesten i forbindelse med vagt eller andre skærpende omstændigheder	3.500 kr.
§ 21 (overtrædelse af promillegrænser)	2.500 kr.
§ 22 (narko/euforiserende stoffer)	Se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit "Narkotika" med tillæg på 50 % af bødens størrelse.

3. Gentagelse (bortset fra overtrædelse af § 25, hvor der efter praksis er absolut kumulation i bødesager)

<u>2. gangstilfælde</u>	Tillæg på 50 %
<u>3. gangstilfælde</u>	Tillæg på 100 %

2. Militær retsplejelov mv.

Militær retsplejelov

Lov nr. 531 af 24. juni 2005 med senere ændringer:

Lov nr. 538 af 08/06/2006, § 100 (Lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love - Politi- og domstolsreform).

Lov nr. 639 af 12/06/2013, § 8 (Konsekvensændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen og af ændringer i forvaltningsloven og retsplejeloven).

Lov nr. 1550 af 19/12/2017, § 3 (Anvendelsesområde i forhold til tjenstgørende militært personel m.v.).

Lov nr. 410 af 25/04/2023, § 1 (Styrkelse af mulighederne for at pågribe militært personel, der er narkopåvirket i tjenesten).

Ændringslovene er indarbejdet i denne tekst uden nærmere angivelse, herunder af ikrafttræden mv.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. Ved behandlingen af militære straffesager finder retsplejelovens regler om behandlingen af straffesager anvendelse, medmindre andet er bestemt.

§ 2. Militære straffesager er

- 1) sager om overtrædelse af militær straffelov mod personer, som efter §§ 1 og 2 i militær straffelov kan pådrage sig strafansvar for overtrædelse af denne lov,

- 2) sager om andre strafbare overtrædelser mod personer som nævnt i nr. 1, når lovovertrædelsen vedrører tjenesten eller er begået i eller i anledning af tjenesten, på militært område eller i anvist kvarter, og

- 3) sager som nævnt under nr. 2 mod krigsfanger samt sanitetspersonel og feltpræster, der tilbageholdes som bistand for krigsfanger, eller mod fremmede militærpersoner og andre personer, der er interneret her i landet, og som i henhold til mellemfolkelig overenskomst, som er tiltrådt af Danmark, har krav på behandling som krigsfanger.

Stk. 2. Loven gælder for de personer, der er nævnt i stk. 1, nr. 3, medmindre andet følger af de mellemfolkelige overenskomster, der gælder for behandlingen af dem.

§ 3. Hvis en person samtidig retsforfølges for flere forhold, som ikke alle påtales af den militære anklagemyndighed, sker retsforfølgningen under en militær straffesag. Er den militære og den almindelige anklagemyndighed enige, kan sagen behandles som en almindelig straffesag.

Stk. 2. Retsforfølges flere personer samtidig for et forhold, som ikke for alle sigtedes eller tiltaltes vedkommende hører under den militære anklagemyndighed, kan sagen i sin helhed behandles enten som militær eller almindelig straffesag, når den militære og den almindelige anklagemyndighed er enige om det.

§ 4. Hvis hensynet til den militære sikkerhed kræver det, kan retten beslutte,

- 1) at forhandlingen skal foregå for lukkede døre, jf. retsplejelovens § 29,

- 2) at dørene lukkes under den forhandling, der går forud for rettens kendelse om dørlukning, jf. retsplejelovens § 29 c,
- 3) at retten til aktindsigt i domme og kendelser m.v. begrænses, jf. retsplejelovens § 41 b, stk. 3, § 41 c, stk. 4, og § 41 f, stk. 1, 3 og 5,
- 4) at forsvarerens og sigtedes ret til aktindsigt fraviges, jf. retsplejelovens § 729 c, stk. 1, og
- 5) at et vidne pålægges tavshedspligt, jf. retsplejelovens § 189.

Stk. 2. Hvis samme hensyn som nævnt i stk. 1 kræver det, kan auditøren beslutte,

- 1) at retten til aktindsigt i straffesager, der er afsluttet, begrænses, jf. retsplejelovens § 41 d, stk. 5,
- 2) at udlevering af kopi af anklageskrift eller retsmødebegæring begrænses, jf. retsplejelovens § 41 f, stk. 2,
- 3) at nægte samtykke til udlevering til sigtede eller andre af det materiale, som auditøren har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 3, og § 729 b, stk. 2,
- 4) at forsvareren meddeles pålæg om ikke at videregive de oplysninger, som forsvareren har modtaget fra auditøren, jf. retsplejelovens § 729 a, stk. 4, og
- 5) at retten til aktindsigt for den, der har været sigtet, i dokumenter, der vedrører sagen, begrænses, jf. retsplejelovens § 729 d, stk. 4.

§ 5. Domsforhandling kan foruden ved de retter, der er nævnt i retsplejelovens kapitel 63, foretages ved retten på det sted, hvor den tiltalte er tjenstgørende, eller hvor det skib, vedkommende hører til, er hjemmehørende eller har taget eller tager havn.

Stk. 2. Endvidere kan domsforhandlingen finde sted ved retten på det sted, hvor tiltalte på gerningstidspunktet var tjenstgørende, eller hvor det skib, vedkommende hørte til, var hjemmehørende.

§ 6. Generalauditøren og auditøren påtaler lovovertrædelser i sager, der skal behandles som militære straffesager.

Stk. 2. Ved efterforskningen af militære straffesager bistås auditøren af auditørfuldmægtige.

Stk. 3. Forsvarsministeren er generalauditøren og auditøren overordnet og fører tilsyn med disse.

§ 7. Ved behandlingen af militære straffesager varetager generalauditøren henholdsvis auditøren de opgaver, som efter retsplejeloven er henlagt til Rigsadvokaten henholdsvis statsadvokaterne og politidirektørerne, jf. dog § 9.

Stk. 2. Forsvarsministeren varetager de opgaver inden for den militære strafferetspleje, som efter retsplejeloven er henlagt til justitsministeren.

Stk. 3. Forsvarsministeren varetager i militære straffesager de opgaver, som efter lov om fuldbyrdelse af straf m.v. er tillagt justitsministeren om udsættelse og benådning af fængselsstraffe og om fuldbyrdelse af bødestrafte, jf. lov om fuldbyrdelse af straf m.v. § 10 og § 90, stk. 2.

Stk. 4. Forsvarsministeren fastsætter i militære straffesager nærmere regler om den administrative behandling af sager om benådning og om behandlingen af sager om udsættelse af fængselsstraffe samt om den administrative behandling af sager om eftergivelse af bøder og behandlingen af sager om opkrævning af bøder.

Stk. 5. Forsvarsministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om, at auditørens afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 8. Militære myndigheder yder auditøren bistand.

Stk. 2. Politiet yder auditøren bistand under efterforskningen.

Stk. 3. Politiet kan af egen drift foretage uopsættelige efterforskningsskridt i militære straffesager og skal i så fald straks underrette auditøren.

§ 9. I tilfælde, hvor det ikke på forhånd har været muligt at indhente auditørens bemyndigelse, kan militære myndigheder foretage ethvert uopsætteligt efterforskningskridt i militære straffesager. Auditøren skal straks underrettes herom.

Stk. 2. Generalauditøren fastsætter nærmere regler om de efterforskningskridt, der er nævnt i stk. 1, herunder hvilket militært personel der kan foretage disse.

§ 10. En overordnet kan anholde en underordnet, der udviser grov ulydighed eller groft respektstridig opførsel, hvis anholdelse skønnes nødvendig af hensyn til disciplinen.

§ 11. En sigtet kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at vedkommende har begået en overtrædelse af militær straffelov, som efter loven kan medføre fængselsstraf, og der er særlig grund til at antage, at sigtedes forbliven på fri fod vil virke alvorligt nedbrydende på disciplinen.

Stk. 2. Varetægtsfængsling efter stk. 1 kan højst udstrækkes til 7 dage.

Stk. 3. Varetægtsfængsling efter stk. 1 kan ikke anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde.

§ 12. Er der begrundet mistanke om, at der er begået en lovovertrædelse, der skal behandles som en militær straffesag, og som efter loven kan medføre frihedsstraf, kan der uden retskendelse foretages ransagning på militært område, hvis ransagningen er af væsentlig betydning for efterforskningen, dog ikke af tjeneste- og lejeboliger. Ransagning kan omfatte den beklædning, som de personer, hos hvem ransagningen foretages, er iført.

§ 13. Ved indgang til og udgang fra militært område kan militære myndigheder uden retskendelse foretage kontrol af indholdet af tøj, bagage, tasker m.v. og af transportmidler.

Stk. 2. I det omfang det er nødvendigt for at gennemføre kontrollen, kan genstande foreløbig tages i bevaring og personer

tilbageholdes. Militære myndigheder kan med henblik herpå anvende den nødvendige magt. Politiet yder efter anmodning militære myndigheder bistand hertil.

Stk. 3. Forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om kontrol efter stk. 1 og 2.

§ 14. Den frist på 24 timer, der er fastsat i retsplejelovens § 760, stk. 2, § 796, stk. 3, og § 806, stk. 3, kan ved tjeneste uden for landets grænser, ved orlogsskibe på togt eller i øvrigt under ekstraordinære forhold om nødvendigt udstrækkes i indtil 3 gange 24 timer.

§ 15. Auditøren og andre militære myndigheder kan til enhver tid kræve, at tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område, som fører motordrevet køretøj eller i øvrigt varetager opgaver, for hvilke der er fastsat særlige promillegrænser, afgiver udåndings-, spyt- eller svedprøve eller lader sine øjne besigtige.

Stk. 2. Nægter en person at afgive udåndings-, spyt- eller svedprøve eller at lade sine øjne besigtige, eller er vedkommende ikke i stand til at medvirke, kan vedkommende fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve. Det samme gælder, hvis udåndings-, spyt- eller svedprøven eller øjenbesigtigelsen giver grund til at antage, at der foreligger en overtrædelse af militær straffelov § 20, en overskridelse af en promillegrænse fastsat i medfør af § 21 eller en overtrædelse af færdselslovens §§ 53 og 54.

Stk. 3. Er der begrundet mistanke om, at tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område gør tjeneste under indflydelse af euforiserende stoffer, kan pågældende fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve.

§ 16. Meddelelse om anke eller kære af rettens afgørelse i en militær straffesag kan gives til en overordnet.

§ 17. Denne lov træder i kraft den 1. januar 2006.

Stk. 2. Samtidig ophæves militær retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 643 af 30. september 1987.

§ 18. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Givet på Amalienborg, den 24. juni 2005

Under Vor Kongelige Hånd og Segl
MARGRETHE R.

/Søren Gade

Uddrag af lovbekendtgørelse nr. 1298 af 7. november 2025 af lov om rettens pleje

Fjerde afsnit.
Anklagemyndigheden

Kapitel 10
Anklagemyndigheden

§ 95. De offentlige anklagere er rigsadvokaten, statsadvokaterne, politidirektørerne samt de personer, der er antaget til bistand for disse ved den retlige behandling af straffesager.

§ 96. De offentlige anklageres opgave er i forbindelse med politiet at forfølge forbrydelser efter reglerne i denne lov.

Stk. 2. De offentlige anklagere skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader, og derved ikke blot påse, at strafskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted.

§ 97. Den, der efter kapitel 2 i forvaltningsloven må anses for inhabil i forhold til en bestemt sag, må ikke virke som anklager i sagen.

§ 98. Justitsministeren er de offentlige anklagere overordnet og fører tilsyn med disse.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om de offentlige anklageres udførelse af deres opgaver.

Stk. 3. Justitsministeren kan give de offentlige anklagere pålæg vedrørende behandlingen af konkrete sager, herunder om at begynde eller fortsætte, undlade eller standse forfølgning. Et pålæg i medfør af denne bestemmelse om at begynde eller fortsætte, undlade eller standse forfølgning skal være skriftligt og ledsaget af en begrundelse. Endvidere skal Folketingets formand skriftligt underrettes om pålægget. Hvis de hensyn, der er nævnt i § 729 c, stk. 1, gør det påkrævet, kan underretning udsættes. Pålægget betragtes i relation til aktindsigt i

medfør af §§ 729 a-d som materiale, politiet har tilvejebragt til brug for sagen.

Stk. 4. Justitsministeren behandler klager over afgørelser truffet af rigsadvokaten som 1. instans, jf. dog bestemmelsen i § 1018 e, stk. 4.

§ 99. Rigsadvokaten varetager udførelsen af straffesager ved Højesteret og virker ved Den Særlige Klageret.

Stk. 2. Rigsadvokaten er de øvrige offentlige anklagere overordnet og fører tilsyn med disse. Rigsadvokaten kan fastsætte bestemmelser og meddele pålæg efter regler svarende til § 98, stk. 2 og stk. 3, 1. pkt.

Stk. 3. Rigsadvokaten behandler klager over afgørelser truffet af statsadvokaterne som 1. instans. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren.

§ 100. Til bistand for rigsadvokaten udnævnes en eller flere statsadvokater ved Højesteret.

Stk. 2. Rigsadvokaten kan bemyndige også andre til at virke som anklager ved Højesteret eller ved Den Særlige Klageret.

§ 101. Statsadvokaterne varetager udførelsen af straffesager ved landsretterne, jf. dog stk. 3. Rigsadvokaten kan bestemme, at statsadvokaterne inden for et nærmere afgrænset sagsområde indtil videre tillige varetager udførelsen af straffesager ved byretterne.

Stk. 2. Statsadvokaterne fører tilsyn med politidirektørernes behandling af straffesager og behandler klager over afgørelser truffet af politidirektørerne vedrørende strafforfølgning. Statsadvokaternes afgørelser i klagesager kan ikke påklages til rigsadvokaten og justitsministeren. Statsadvokaterne kan fastsætte bestemmelser og meddele pålæg efter regler svarende til § 98, stk. 2 og stk. 3, 1. pkt.

Stk. 3. Rigsadvokaten kan bemyndige National Enhed for Særlig Kriminalitet til i et nærmere bestemt omfang at varetage udførelsen af straffesager ved landsretterne i sager omfattet af § 110 a, stk. 1.

§ 102. Fristen for klager efter § 98, stk. 4, § 99, stk. 3, 1. pkt., og § 101, stk. 2, 1. pkt., er 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Fremkommer klagen efter udløbet af denne frist, skal den behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 98, stk. 4, § 99, stk. 3, og § 101, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på klager over afgørelser om aktindsigt. Det samme gælder bestemmelsen i stk. 1.

§ 103. Justitsministeren fastsætter antallet af statsadvokater og fordelingen af forretningerne mellem disse.

Stk. 2. Rigsadvokaten beskikker de fornødne juridiske medhjælpere for statsadvokaterne ved udførelsen af straffesager for landsretten og ved byretten, jf. § 101, stk. 1, og § 104, stk. 1, 2. pkt.

Stk. 3. Rigsadvokaten kan bemyndige også andre til at virke som anklager ved landsretten i en enkelt sag.

Stk. 4. Rigsadvokaten kan pålægge en statsadvokat at overtage behandlingen af en eller flere sager, som henhører under en anden statsadvokat.

§ 104. Politidirektørerne og de offentlige anklagere, der er ansat hos disse, samt andre ansatte, der bemyndiges hertil, varetager udførelsen af straffesager ved byretterne jf. dog § 101, stk. 1, og § 103, stk. 2. Statsadvokaten kan i særlige tilfælde bestemme, at udførelsen af en straffesag, der behandles ved byretten under medvirken af nævninger eller under medvirken af domsmænd som følge af tiltaltes beslutning efter § 687, skal varetages af statsadvokaten.

Stk. 2. Rigsadvokaten kan bemyndige også andre til at virke som anklager ved byretten i en enkelt sag.

Stk. 3. Statsadvokaten kan pålægge en politidirektør at overtage behandlingen af en eller flere sager, der henhører under en anden politidirektør.

§ 105. Rigsadvokaten, statsadvokaterne og de personer, der er antaget til bistand for disse eller for en politidirektør ved den retlige behandling af straffesager, skal have bestået dansk juridisk bachelor- og kandidateksamen. Rigsadvokaten og statsadvokaterne skal i reglen opfylde betingelserne for at blive beskikket som advokat med hensyn til forudgående praktisk virksomhed, jf. § 119.

Stk. 2. Medhjælper for en statsadvokat og de, der bemyndiges til at virke som anklager ved Højesteret, landsretten eller byretten efter reglerne i § 100, stk. 2, § 103, stk. 3, eller § 104, stk. 2, skal opfylde betingelserne i stk. 1.

Stk. 3. Rigsadvokaten kan beskikke Forbrugerombudsmanden og ansatte i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at varetage udførelsen af straffesager for byretten og landsretten i sager vedrørende lov om markedsføring.

Stk. 4. Rigsadvokaten kan beskikke ansatte i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at varetage udførelsen af straffesager for byretterne i sager vedrørende konkurrenceloven.

§ 106. Virksomhed som advokat udelukker ikke fra antagelse som medhjælper for en statsadvokat eller fra bemyndigelse til at optræde som anklager i en enkelt sag

§ 107. Personer, der virker som anklagere i en enkelt sag, jf. § 100, stk. 2, § 103, stk. 3, og § 104, stk. 2, modtager vederlag af det offentlige for den enkelte sag, medmindre udførelsen af sagen må anses som led i udførelsen af den pågældendes tjeneste.

§ 107 a. Danske myndigheder og domstole kan behandle anmodninger om retshjælp fra og fremsende anmodninger om retshjælp til Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) efter almindelige regler om stater gensidige retshjælp i straffesager. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Bekendtgørelse nr. 981 af 26. september 2006 om udsættelse og benådning af fængselsstraffe og om fuldbyrdelse af bødestrafte i militære straffesager

I medfør af § 7, stk. 4 og 5, i militær retsplejelov, jf. lov nr. 531 af 24. juni 2005, fastsættes:

§ 1. Denne bekendtgørelse gælder for udsættelse og benådning af fængselsstraffe og for fuldbyrdelse af bødestrafte i militære straffesager.

§ 2. Spørgsmål om udsættelse af fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning i militære straffesager følger reglerne i udsættelses- og benådningsbekendtgørelsen, medmindre andet følger af denne bekendtgørelse.

Stk. 2. I udsættelses og benådningsbekendtgørelsen træder auditøren i stedet for politiet og forsvarsministeren i stedet for Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

§ 3. Bestemmelserne i lov om fuldbyrdelse af straf, herunder de i medfør af loven udstedte bekendtgørelser og forskrifter, finder anvendelse vedrørende fuldbyrdelse af bødestrafte i militære straffesager, medmindre andet følger af denne bekendtgørelse.

Stk. 2. I bødebekendtgørelsen træder auditøren i stedet for politiet og forsvarsministeren i stedet for Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

§ 4. Auditøren træffer afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling samt om eftergivelse af bøder i militære straffe sager.

Stk. 2. Auditørens afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed, hvis beløbet er på 15.000 kr. eller derunder.

§ 5. Bekendtgørelsen træder i kraft den 15. oktober 2006.

Forsvarsministeriet, den 26. september 2006

Søren Gade

/Peter Wass

Bekendtgørelse nr. 1109 af 4. november 2005 om militære myndigheders adgang til at foretage uopsættelige efterforsknings-skridt i tilfælde, hvor auditørens afgørelse ikke kan indhentes

I medfør af § 9, stk. 2, i militær retsplejelov, jf. lov nr. 531 af 24. juni 2005 fastsættes:

§ 1. Er det ikke muligt at komme i kontakt med en repræsentant fra Forsvarets Auditørkorps, kan den militære chef på et tjenestested foretage de efterforsknings-skridt i militære straffesager, som i det konkrete tilfælde vurderes som uopsættelige.

Stk. 2. Den militære chef kan i det konkrete tilfælde bemyndige underordnede officerer eller personel af sergentgruppen til at foretage uopsættelige efterforsknings-skridt.

Stk. 3. Den militære chef skal hurtigst muligt underrette auditøren om uopsættelige efterforsknings-skridt, som er foretaget i medfør af stk. 1 og stk. 2.

Stk. 4. Militærpolitiet kan ligeledes i de stk. 1 nævnte tilfælde foretage uopsættelige efterforsknings-skridt. Auditøren og vedkommende militære chef skal straks underrettes herom.

§ 2. Uopsættelige efterforsknings-skridt kan navnlig bestå i:

- 1) Sikring af identiteten af en formodet gerningsmand og eventuelle vidner.
- 2) Besigtigelse af sigtedes og andres ydre, herunder optagelse af fotografier og visitation af tøj.
- 3) Iværksættelse af lægeundersøgelse af sigtede og forurettede, med henblik på at få udstedt lægeerklæring (politiattest).
- 4) Udtagning af blodprøver i de sager som ikke er reguleret i militær retsplejelovs § 15 (vedrørende overtrædelser af militær straffelovs §§ 20 og 21 eller færdselslovens §§ 53 og 54).
- 5) Ransagning på militært område jf. militær retsplejelovs § 12 og retsplejelovens kapitel 73 og beslaglæggelse til sikring af bevismidler eller genstande der bør konfiskeres eller som tilhører forurettede, jf. retsplejelovens kapitel 74.

- 6) Afhøring samt sigtelse af den formodede gerningsmand samt afhøringer af vidner.
 7) Anholdelse af militært personel, der med rimelig grund mistænkes for et strafbart forhold, jf. retsplejelovens § 755, stk. 1.

§ 3. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. januar 2006.

*Forsvarets Auditørkorps,
den 4. november 2005*

P. H. Lichtenstein
generalauditør

Vejledning om militære myndigheders adgang til at foretage efterforskningskridt i militære straffesager.

Redaktionel oversigt over indhold

A. De uopsættelige efterforskningskridt

I. Sikring af identitet.

II. Legemsbesigtigelse overfor sigtede og andre.

III. Lægeundersøgelse af forurettede.

IV. Legemsundersøgelse af sigtede (udtagning af blodprøver).

V. Ransagning.

VI. Beslaglæggelse.

VII. Afhøring.

VIII. Anholdelse.

B. Øvrige efterforskningsmæssige kompetencer for militære myndigheder

- *Anholdelse i medfør af militær retsplejelovs § 10.*
- *Anholdelse i medfør af retsplejelovens § 755, stk. 2.*
- *Udåndings- blod- og urinprøver i medfør af militær retsplejelovs § 15.*

Denne vejledning udsendes med henblik på at give en generel rettesnor for militære myndigheders behandling af lovovertrædelser omfattet af den militære straffelov, straffeloven samt færdselsloven m.v., herunder at orientere om de bestemmelser i militær retsplejelov og retsplejeloven, der nærmere regulerer militære myndigheders adgang til i medfør af ovennævnte bestemmelser at foretage efterforskningskridt.

Som udgangspunkt varetages efterforskningen i militære straffesager af auditørerne med bistand fra auditørfuldmægtige jf. militær retsplejelovs § 6, stk. 2. Kun i tilfælde, hvor det ikke på forhånd har været muligt at indhente auditørens bemyndigelse, kan militære myndigheder således foretage uopsættelige efterforskningskridt i disse sager.

I medfør af militær retsplejelovs § 9, stk. 2 har Generalauditøren ved bekendtgørelse nr. 1109 af 4. november 2005 om militære myndigheders adgang til at foretage uopsættelige efterforskningskridt i tilfælde, hvor auditørens afgørelse ikke kan indhentes nærmere fastlagt, hvilke militære myndigheder der kan foretage uopsættelige efterforskningskridt i militære straffesager.

Ved "militære myndigheder" forstås i denne sammenhæng chefer på militære tjenesteder, militært personel som tjenestedschefer konkret bemyndiger til at foretage uopsættelige efterforskningskridt samt militærpolitiet.

Her ud over er der i militær retsplejelov tillagt militære myndigheder og overordnede en række særlige kompetencer, ligesom der i medfør af retsplejeloven er indgreb, der kan foretages af enhver.

Disse kompetencer og indgreb er ikke omfattet af ovennævnte uopsættelige efterforskningskridt, og vil blive behandlet i et særskilt afsnit til sidst.

Det understreges, at der er tale om en absolut undtagelse, når militære myndigheder skal foretage efterforskningskridt uden forudgående bemyndigelse fra en repræsentant fra Forsvarets Auditørkorps. Det kræver for det første, at det ikke har været muligt at komme i forudgående kontakt med auditørpersonel og for det andet, at indgrebet er uopsætteligt. I disse tilfælde er der til gengæld en pligt for de militære myndigheder til at foretage de uopsættelige efterforskningskridt.

Et efterforskningskridt er uopsætteligt, når øjeblikkelig indgriben er påkrævet for at sikre bevismidler eller pågribe personer mistænkt for et strafbart forhold.

Proceduren for militære myndigheders reaktion ved militære straffesager vil herefter

være, at de militære myndigheder straks de får kendskab til eller formodning om et strafbart forhold først skal forsøge at komme i kontakt med en repræsentant fra Forsvarets Auditørkorps. Telefonnummer på kontaktpersoner i auditørkorpset vil forefindes på alle tjenestesteder.

Ved kontakt til auditøren modtages nærmere instruktion og bemyndigelse til hvordan den militære myndighed nærmere skal forholde sig.

Såfremt det ikke er muligt at komme i kontakt med Forsvarets Auditørkorps, foretages en vurdering af, hvorvidt det påtænkte efterforskningskridt er uopsætteligt. Ved afvejningen af om efterforskningen er uopsættelig, må det vurderes, om det er nødvendigt hurtigt at foretage et af de nedenfor beskrevne efterforskningsmæssige tvangsindgreb, herunder om formålet med indgrebet eller muligheden for at gennemføre dette forspildes eller bliver væsentlig forringet, såfremt indgrebet skal afvente auditørkorpsets godkendelse.

Der vil således forekomme situationer i dagligdagen, hvor det vil være uhensigtsmæssigt og øjemedet dermed vil forspildes, hvis der ikke straks foretages efterforskning, f.eks. anholdelse af en flygtende gerningsmand og undersøgelser i forbindelse med ulykker/færdselsuheld m.v.

I praksis kan sådanne situationer navnlig tænkes at forekomme ved militærøvelser i ind- og udland samt i særdeleshed i forbindelse med militært personel udsendt til internationale missioner, hvor omstændighederne kan gøre det vanskeligt eller umuligt at komme i kontakt med Forsvarets Auditørkorps.

Kontakten til Forsvarets Auditørkorps vil derfor i disse situationer helt naturligt først ske efterfølgende, eller evt. ved tvivl under efterforskningen på selve stedet.

Udgangspunktet er dog, at Forsvarets Auditørkorps og vedkommende militære chef straks skal underrettes ved indgreb foretaget af militærpolitiet. Ved indgreb foretaget af den militære chef eller de han har bemyndiget til at foretage uopsættelige efterforskningskridt, skal Forsvarets Auditørkorps hurtigst muligt underrettes herom.

A. De uopsættelige efterforskningskridt

I. Sikring af identitet

Efter militær retsplejelovs § 7, jf. retsplejelovens § 750 er såvel militære som civile personer forpligtet til på militært område på forlangende at opgive navn, adresse og fødselsdato.

Uden for militært område er kun militært personel forpligtet til på forlangende at opgive navn, adresse og fødselsdato.

II. Legemsbesigtigelse overfor sigtede og andre

1. Efter retsplejelovens § 792a, stk. 1, må besigtigelse af en sigtets legeme kun foretages, såfremt den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og besigtigelsen er af væsentlig betydning for efterforskningen.

Legemsbesigtigelse omfatter besigtigelse af legemets ydre, herunder optagelse af fotografier, aftryk og lignende af legemets ydre samt visitation af det tøj, som den pågældende er iført, jf. tillige militær retsplejelovs § 12.

2. I andre situationer end de ovennævnte, herunder ved legemsbesigtigelse af andre end sigtede, kan besigtigelse kun foretages af de militære myndigheder med den pågældendes samtykke, der så vidt muligt skal være skriftligt.

III. Lægeundersøgelse af forurettede

Der bør hurtigst muligt indhentes lægeerklæring (politiattest) vedr. forurettede, der kan have pådraget sig personskade som følge af færdselsuheld o.l. eller legemskrænkelser f.eks. vold, voldtægt o.l. med henblik på at dokumentere omfanget af personskaden eller legemskrænkelsen.

IV. Legemsundersøgelse af sigtede (udtagning af blodprøver)

1. Da blodprøver kan have bevisværdi eller have indflydelse på strafudmålingen i andre overtrædelser end sager om overtrædelse af militær straffelovs §§ 20 og 21 samt færdselslovens §§ 53 og 54, kan der desuden ske udtagning heraf i medfør af retsplejelovens § 792a, stk. 2, nr. 1 og § 792b, stk. 2.

Der tænkes f.eks. på straffelovsovertrædelser som § 138 udsættelse af personer eller formueværdier for fare i beruset tilstand, § 216 voldtægt eller § 244 vold forøvet på militært område uden for tjenesten, jf. militær retsplejelovs § 2, stk. 2

2. Der kan ske udtagning af blodprøver af sigtede i sager såfremt:

- der er begrundet mistanke om en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel 1 år og 6 måneder eller derover, eller en uagtsom legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249, 1. led og
- undersøgelsen må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.

3. Uden for de ovenfor nævnte tilfælde kan udtagelse af blodprøver tillige foretages, såfremt der er begrundet mistanke om, at den pågældende har gjort sig skyldig i en lovovertrædelse, i hvis gerningsindhold indtagelse af spiritus eller euforiserende stoffer er et led.

4. Udtagning af blodprøver må kun foretages under medvirken af en læge.

5. Sigtedes skriftlige samtykke skal søges indhentet før indgrebet, men er ikke en betingelse for udtagning af blodprøver.

6. I modsætning til militær retsplejelovs § 15, stk. 2, er fremstilling af sigtede til afgivelse af urinprøve, ikke medtaget her.

V. Ransagning

Adgangen til ransagning på militært område er reguleret i henholdsvis den militære retsplejelov og retsplejeloven. Militær retsplejelov regulerer adgangen til at foretage ransagning på militært område undtagen tjeneste- og lejeboliger, og giver mulighed for at foretage såkaldt "kollektiv" ransagning, uden at mistanken nødvendigvis kan rettes mod en bestemt person, og uden at retsplejelovens betingelser for ransagning i øvrigt opfyldt. Adgangen til at foretage ransagning af tjeneste- og lejeboliger på militært område er derimod reguleret i de almindelige bestemmelser om ransagning i retsplejeloven.

1. I medfør af militær retsplejelovs § 12 kan der uden retskendelse ransages på militært område hos såvel civile som militære personer, såfremt:

- der er begrundet mistanke om, at der er begået en lovovertrædelse, der skal behandles som militær straffesag, som efter loven kan medføre frihedsstraf
- ransagningen er af væsentlig betydning for efterforskningen, og
- der ikke er tale om tjeneste- eller lejeboliger.

Bestemmelsen omfatter også aflåste eller uaflåste private biler, tasker og kufferter mv. samt den pågældendes påklædning.

Ransagningen skal ske så skånsomt som muligt.

2. For så vidt ransagningen retter sig mod en mistænkt persons tjeneste- eller lejebolig samt dér beroende private genstande fremgår det af retsplejelovens § 794, stk. 1 og 2, samt § 796, stk. 3, at ransagning kun må foretages uden retskendelse, såfremt:

- der er rimelig grund til mistanke i en militær straffesag,
- ransagningen er af væsentlig betydning for efterforskningen,
- øjemedet ville forspildes, hvis man skulle afvente en retskendelse, og
- lovovertrædelsen enten kan medføre fængselsstraf, eller der er bestemte grunde til at antage, at der kan findes beviser i sagen eller genstande, som kan beslaglægges.

3. Ransagning af en ikke-mistænkt persons tjeneste- eller lejebolig samt dér beroende private genstande kan i medfør af retsplejelovens § 795, stk. 1, og § 796, stk. 3, kun foretages uden retskendelse såfremt:

- øjemedet ville forspildes, hvis man skulle afvente en retskendelse,
- lovovertrædelsen kan medføre fængselsstraf, og
- der er bestemte grunde til at antage, at der kan findes beviser i sagen eller genstande der kan beslaglægges.

Såfremt en person der ikke er mistænkt, har givet skriftlig tilladelse til ransagning af sin tjeneste eller lejebolig på militært område, gælder i medfør af retsplejelovens § 795, stk. 1 ingen yderligere betingelser for ransagningen.

4. Ransagning af såvel en mistænkt som en ikke-mistænkt persons tjeneste- eller lejebolig for at eftersøge en mistænkt, der skal anholdes, kan i medfør af retsplejelovens § 759, stk. 1 foretages uden retskendelse, når:

- der grund til at antage, at den pågældende opholder sig der,

- øjemedet ville forspildes, hvis man skulle afvente en retskendelse.

Såfremt en person der ikke er mistænkt, har givet skriftlig tilladelse til ransagning af sin tjeneste eller lejebolig på militært område, gælder i medfør af retsplejelovens § 795, stk. 1 ingen yderligere betingelser for ransagningen.

5. I forbindelse med al ransagning i medfør af retsplejeloven skal følgende iagttages:

- *proportionalitet*. Ransagningen må ikke være et uforholdsmæssigt indgreb.
- *skånsomhed*. Ransagningen skal foretages så skånsomt som muligt.
- *anledning*. Den person, der har rådighed over boligen m.v. skal gøres bekendt med grundlaget for ransagningen, og opfordres til at overvære denne.
- *samtykke*. Den person, der har rådighed over boligen m.v., skal spørges om han vil give skriftligt samtykke til ransagningen. Giver samtykke ikke, kan ransagning kun foretages uden retskendelse efter ovenstående retningslinjer.
- *domstolsprøvelse*. Den person der har rådighed over boligen m.v., skal vejledes om muligheden for at få spørgsmålet om ransagningens berettigelse indbragt for retten inden 24 timer. Ifølge militær retsplejelovs § 14 kan fristen ved tjeneste uden for landets grænser, ved orlogsskibe på togt og i øvrigt under ekstraordinære forhold om nødvendigt udstrækkes i indtil 3 gange 24 timer.
- *vidner*. Den person, der har rådighed over boligen m.v., skal have mulighed for at udpege et vidne til at overvåge ransagningen. Hvis ingen træffes til stede, skal der så vidt muligt tilkaldes to vidner ved ransagningen af en persons tjeneste- eller lejebolig samt aflåste private genstande. Den person der har rådighed over boligen m.v., underrettes da ved skriftlig meddelelse efterladt på stedet.

- rapport. Der skal udfærdiges rapport om ransagningen under overholdelse af 24 timers fristen.

6. Ransagning må ikke foretages uden for militært område.

VI. Beslaglæggelse

1. Beslaglæggelse af genstande som en mistænkt person er i besiddelse af kan i henhold til retsplejelovens §§ 802, stk. 1 og 806, stk. 3 foretages uden forudgående retskendelse, såfremt:

- der er rimelig grund til mistanke i en militær straffesag,
- der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage, og
- øjemedet ville forspildes, hvis man skulle afvente retskendelse.

2. Beslaglæggelse af genstande som en ikke-mistænkt person er i besiddelse af kan i henhold til retsplejelovens § 803, stk. 1 og 806, stk. 3 foretages uden forudgående retskendelse, såfremt:

- beslaglæggelsen sker som led i efterforskningen i en militær straffesag,
- der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage, og
- øjemedet ville forspildes, hvis man skulle afvente retskendelse.

3. I forbindelse med beslaglæggelse skal følgende krav iagttages:

- *proportionalitet*. Beslaglæggelsen må ikke være et uforholdsmæssigt indgreb i forhold til sagens betydning, jf. retsplejelovens § 805, stk. 1.
- *domstolsprøvelse*. Den person indgrebet retter sig imod, skal vejledes om adgangen

til at få beslaglæggelsen indbragt for retten snarest og senest inden for 24 timer. Ifølge militær retsplejelovs § 14 kan fristen ved tjeneste uden for landets grænser, ved orlogsskibe på togt og i øvrigt under ekstraordinære forhold om nødvendigt udstrækkes i indtil 3 gange 24 timer.

- Beslaglagte genstande skal snarest muligt optegnes og mærkes, og kvittering skal udstedes på begæring. jf. retsplejelovens § 807, stk. 5.

4. Såfremt den person indgrebet retter sig imod giver skriftligt samtykke til beslaglæggelsen, kan beslaglæggelse foretages efter ovenstående retningslinier uden efterfølgende indbringelse for retten.

5. Beslaglæggelse vil også kunne ske uden for militært område, f.eks. under march på landevej.

VII. Afhøring

1. Ved afhøring af vidner skal følgende i medfør af retsplejelovens § 751 iagttages:

- forklaringen skal så vidt muligt gengives med vidnets egne ord.
- vidnet skal have mulighed for at gøre sig bekendt med gengivelsen af forklaringen.
- vidnets eventuelle rettelser og tilføjelser skal medtages.
- vidnet skal gøres bekendt med, at han ikke har pligt til at underskrive rapporten.
- vidnet skal gøres bekendt med, at han ikke har pligt til at udtale sig, når der er risiko for en senere sigtelse.

Der vil f.eks. være risiko for en senere sigtelse når:

- vidnet er part i et færdselsuheld.
- mistanken eller anmeldelsen er så svag, at der ikke rejses sigtelse mod vidnet, men det dog ikke straks kan afvises, at sigtelse senere kan blive rejst mod vidnet.

2. Følgende formulering bør anvendes, når et vidne gøres bekendt med, at vedkommende ikke har pligt til at udtale sig: *"Vidnet er gjort bekendt med, at han afhøres uden sigtelse og at han ikke har pligt til at udtale sig"*.

3. Sigelse bør anvendes i følgende tilfælde:

- mistanken er stærk eller sikker, eller
- når den mistænkte er anholdt, eller der er foretaget straffeprocessuelle indgreb, f.eks. ransagning, beslaglæggelse eller udtagelse af blodprøve over for mistænkte.

4. Ved afhøring af sigtede skal følgende i medfør af retsplejelovens §§ 732, stk. 2, 751 og 752 iagttages:

- det væsentlige indhold af de afgivne forklaringer tilføres rapporterne, herunder bl.a. om sigtede erkender eller nægter sig skyldig, samt i hvilket omfang,
- forklaringen skal så vidt muligt gengives med sigtedes egne ord,
- sigtede skal have mulighed for at gøre sig bekendt med gengivelsen af forklaringen,
- sigtedes eventuelle rettelser og tilføjelser skal medtages,
- sigtede skal gøres bekendt med, at vedkommende ikke har pligt til at underskrive rapporten,
- fonetisk optagelse af forklaringer må kun finde sted, når den afhørte er gjort bekendt hermed,
- sigtede skal gøres bekendt med sigtelsen,
- det skal fremgå af rapporten, at sigtede er gjort bekendt hermed, og med at han ikke har pligt til at udtale sig,
- der må ikke stilles spørgsmål således, at noget der er benægtet eller ikke erkendt, forudsættes tilstået (ledende spørgsmål),
- løfter, urigtige foregiver eller trusler må ikke anvendes,
- det skal fremgå af rapporten, at sigtede er vejledt om muligheden for forsvarerbeskikkelse.

VIII. Anholdelse

1. Militært personel der med rimelig grund mistænkes for et strafbart forhold kan ifølge retsplejelovens § 755, stk. 1, anholdes såfremt anholdelsen må anses for påkrævet for at:

- hindre yderligere strafbart forhold, eller
- sikre mistænktens foreløbige tilstedeværelse, eller
- hindre mistænktens samkvem med andre.

B. Øvrige efterforskningsmæssige kompetencer for militære myndigheder

I militær retsplejelovs § 10 og § 15 er henholdsvis overordnede/militære myndigheder blevet tillagt selvstændig kompetence til under nærmere omstændigheder at foretage anholdelse og til at udtage udåndingsprøver, eller fremstille personel til udtagning af blodprøver samt til afgivelse af urinprøver.

Desuden kan enhver i henhold til retsplejelovens § 755, stk. 2 anholde en person, såfremt den pågældende træffes under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af et strafbart forhold.

Disse indgreb er ikke omfattet af reglerne om uopsættelige efterforskningskridt, og kan foretages uden forudgående bemyndigelse fra auditøren.

Det er kun de nævnte indgreb der kan foretages uden forudgående kontakt til auditøren. Såfremt blodprøven f.eks. giver anledning til en militær straffesag, skal sagen straks overgives til Forsvarets Auditørkorps. Tilsvarende skal tjenestestedschefen og Forsvarets Auditørkorps straks underrettes ved anholdelse foretaget i medfør af militær retsplejelovens § 10 eller retsplejelovens § 755, stk. 2.

Anholdelse i medfør af militær retsplejelovs § 10

I medfør af militær retsplejelovs § 10 kan overordnede anholde en underordnet såfremt:

- der udvises grov ulydighed eller grov respektstridig opførsel, og
- anholdelsen skønnes nødvendig af hensyn til disciplinen.

Da der er tale om grov ulydighed eller grov respektstridig opførsel, er der tale om en militær straffesag, og den videre behandling sagen skal ske ved Forsvarets Auditørkorps foranstaltning.

Anholdelse i medfør af retsplejelovens § 755, stk. 2

I henhold til retsplejelovens § 755, stk. 2 kan enhver anholde en person, såfremt den pågældende person træffes under eller i umiddelbar tilknytning til udøvelsen af et strafbart forhold.

Såvel militært personel som civile personer kan anholdes i medfør af bestemmelsen om privat anholdelse i retsplejelovens § 755, stk. 2. Den anholdte skal dog snarest muligt overgives til politiet eller til auditøren med oplysning om tidspunkt og grundlag for anholdelsen.

Udåndings- blod- og urinprøver i medfør af militær retsplejelovs § 15

Militære myndigheder kan i medfør af militær retsplejelovs § 15, under nærmere omstændigheder afkræve militært personel udåndingsprøve samt fremstille disse personer til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve. Såfremt resultatet af prøven giver anledning til en militær straffesag, skal sagen straks overgives til Forsvarets Auditørkorps.

1. I medfør af militær retsplejelovs § 15, stk. 1, kan udåndingsprøve til enhver tid kræves af militært personel der:

- fører motordrevet køretøj, eller

- varetager opgaver for hvilke der er fastsat særlige promillegrænser i medfør af militær straffelovs § 21.

Det kræves ikke i medfør af militær retsplejelovs § 15, stk. 1, at der foreligger konkret mistanke om strafbart forhold.

2. Militært personel kan endvidere i medfør af militær retsplejelovs § 15, stk. 2, fremstilles til udtagelse af blodprøve og til afgivelse af urinprøve såfremt:

- personen nægter at afgive udåndingsprøve, eller vedkommende ikke er i stand til at medvirke til en sådan, eller
- udåndingsprøven giver grund til at antage, at der foreligger en overtrædelse af militær straffelovs § 20 eller en promillegrænse fastsat i medfør af militær retsplejelovs § 21 eller færdselslovens §§ 53 og 54, eller
- der er begrundet mistanke om, at personen gør tjeneste under indflydelse af euforiserende stoffer.

3. Udtagelsen af blodprøver må kun foretages under medvirken af en læge. Fremstilling til afgivelse af urinprøver skal ligeledes ske for en læge.

*Forsvarets Auditørkorps,
den 19. december 2005*

P. H. Lichtenstein

Generalauditørmeddelelse nr. 3/2025 af 4. april 2025 om Auditørens adgang til at frafalde tiltale

I henhold til retsplejelovens § 722, stk. 1, nr. 7, jf. militær retsplejelov §§ 1 og 7, fastsættes, at Auditøren ud over de i retsplejelovens § 722, stk. 1, nævnte tilfælde kan frafalde tiltale i de tilfælde, som er omfattet af bekendtgørelse nr. 324 af 27. marts 2025 om politidirektørernes og statsadvokaternes adgang til at frafalde tiltale

Denne meddelelse træder i kraft den 4. april 2025. Generalauditør Meddelelse nr. 2/2018 af 1. juli 2018 om Auditørens adgang til at frafalde tiltale ophæves samtidig.

*Lars Stevnsborg
Generalauditør*

Generalauditørmeddelelse nr. 5/2016 af 8. december 2016 om Forsvarets Auditørkorps udrykninger til missionsområder

Hermed fastsættes der følgende for Forsvarets Auditørkorps udrykninger til missionsområder:

Beslutning om udrykning træffes altid af Auditøren eller dennes stedfortræder. Der skal altid foretages en konkret vurdering i forhold til nødvendighed, inden udrykning iværksættes.

Personel fra Forsvarets Auditørkorps foretager som udgangspunkt udrykninger til missionsområder i følgende sagstyper:

- Militære straffesager, hvor der er mistanke om strafbart forhold begået af dansk militært personel, og hvor sagens karakter og/eller omfang kræver efterforskning ved Forsvarets Auditørkorps.
- Sager, hvor der er behov for undersøgelse af dansk militært personels magtanvendelse, som har resulteret i døde eller alvorligt sårede civile.
- Hændelser, herunder ulykker, hvor dansk personel er dræbt eller alvorlig tilskadekommet i tjenesten.
- Sager, som herudover påkalder sig særlig interesse, og hvor Forsvarets Auditørkorps tilstedeværelse efter en konkret vurdering findes påkrævet.

Denne meddelelse træder i kraft den 8. december 2016 og ophæver GM 5/2007.

Lars Stevnsborg
Generalauditør

3. Militær disciplinarlov mv.

Militær disciplinarlov

Lov nr. 532 af 24. juni 2005 med senere ændringer:

Lov nr. 538 af 08/06/2006 § 98 (Lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love, *Politi- og domstolsreform*) i kraft 1. januar 2007.

Lov nr. 1550 af 19. december 2017, § 2 (Anvendelsesområde i forhold til tjenstgørende militært personel m.v.) i kraft 1. januar 2018.

Ændringslovene er indarbejdet i denne tekst uden nærmere angivelse, herunder af ikrafttræden mv.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1 Lovens formål

§ 1. Disciplinaransvar efter denne lov har til formål at sikre disciplinen inden for forsvaret.

Stk. 2. Disciplinaransvar kan pålægges, hvor der som følge af en overtrædelse af de bestemmelser, der er nævnt i §§ 4 og 5, af disciplinære grunde er behov for en sanktion, men hvor der ikke er hjemmel til eller behov for straf.

Kapitel 2 Lovens område m.v.

§ 2. Loven finder anvendelse på tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område og hjemsendt militært personel inden for Forsvarsministeriets

område med hensyn til militære pligter, som påhviler dem efter hjemsendelsen.

Stk. 2. Loven finder endvidere anvendelse på udenlandsk militært personel, der er interneret her i landet, og andre personer, der efter mellemfolkelige overenskomster, som Danmark har tiltrådt, har krav på behandling som militærpersoner.

§ 3. Under væbnet konflikt omfatter loven endvidere

- 1) enhver, der gør tjeneste ved det militære forsvar eller følger en enhed af dette, og
- 2) krigsfanger samt sanitetspersonel og feltpræster, der tilbageholdes til bistand for krigsfanger, for så vidt ikke andet følger af gældende mellemfolkelige overenskomster.

Kapitel 3

Pligtforsømmelser og disciplinarmidler

§ 4. Disciplinarmidler efter § 6 kan pålægges den, som

- 1) undlader at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet eller vagt, eller som efterkommer ordren på klart utilfredsstillende måde,
- 2) i handling eller ord krænker en foranstående eller vagt,
- 3) udsætter en sideordnet for krænkende behandling, herunder for nedværdigende ritualer,
- 4) forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af alkohol, euforiserende stoffer, opstemmende eller bedøvende midler el. lign., og som gennem sin påklædning el. lign. klart viser at høre til forsvaret,

- 5) i forbindelse med tjeneste i udlandet forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i nr. 4 nævnte årsager,
- 6) tilsidesætter sine pligter som vagt,
- 7) uberettiget fjerner sig fra tjenestestedet eller udebliver fra tjenesten,
- 8) bevirker, at ting, der hører til det militære forsvar, bortkommer, ødelægges eller beskadiges, eller
- 9) i øvrigt gør sig skyldig i pligtforsømmelse.

§ 5. Disciplinarmidler kan endvidere pålægges den overordnede, som

- 1) ved forskelsbehandling, chikane eller på anden, lignende måde forfølger en eller flere underordnede,
- 2) undlader at gribe ind over for en underordneds krænkende behandling af dennes underordnede eller sideordnede eller
- 3) ved handling eller i ord krænker en underordnet.

Stk. 2. Det samme gælder den foranstående, der fra efterstående uberettiget modtager gave, pengelån eller anden fordel.

§ 6. Som disciplinarmidler kan anvendes:

- 1) Tilrettevisning.
- 2) Fremstilling.
- 3) Arbejde og efterøvelse i en del af fritiden.
- 4) Tjeneste uden for orden.
- 5) Disciplinarbøde.

Stk. 2. Disciplinarbøde kan højst udgøre 1/10 af den pågældendes månedsløn for hver enkelt forseelse.

Stk. 3. Forsvarsministeren fastsætter nærmere regler om disciplinarmidlers anvendelse, herunder disciplinarbøders størrelse.

Kapitel 4

Behandlingen af disciplinarsager

§ 7. Forsvarsministeren fastsætter nærmere regler om, hvem der skal have myndighed til at pålægge disciplinarmidler, og omfanget af denne myndighed.

§ 8. Den overordnede, der finder, at der er anledning til at gøre et disciplinansvar gældende over for en eller flere af sine underordnede, indberetter snarest sagen skriftligt til sin nærmeste overordnede, hvis vedkommende ikke selv har disciplinarmyndighed.

Stk. 2. Er indberetning indgivet til en overordnet, der ikke har kompetence til at træffe afgørelse, videresender denne snarest indberetningen til disciplinarmyndigheden.

§ 9. Den, der i øvrigt finder, at der er anledning til at gøre et disciplinansvar gældende, indberetter dette skriftligt til disciplinarchefen. § 8, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 10. Disciplinarmyndigheden har ansvaret for sagens oplysning. Inden afgørelse træffes, skal den indberettede have lejlighed til at udtale sig om de faktiske oplysninger i sagen, som har betydning for afgørelsen. Disciplinarmyndigheden kan fastsætte en frist for afgivelse af udtalelsen.

Stk. 2. Disciplinarmyndigheden indkalder snarest den indberettede til en afhøring med oplysning om, at vedkommende er indberettet for et bestemt disciplinært forhold og har ret til at møde med en bisidder.

Stk. 3. Disciplinarmyndigheden forelægger indberetningen for den indberettede med oplysning om den påtænkte sanktion, og om at vedkommende har ret, men ikke pligt til at udtale sig. Kan sagen afgøres på det foreliggende grundlag, træffer disciplinarmyndigheden straks afgørelse.

§ 11. Finder disciplinarmyndigheden det tvivlsomt, om sagen i stedet bør behandles som en straffesag, forelægges sagen for disciplinarchefen. Finder disciplinarchefen spørgsmålet tvivlsomt, forelægger vedkommende sagen for auditøren til afgørelse.

§ 12. Disciplinarafgørelsen udfærdiges skriftligt med en begrundelse.

Stk. 2. Begrundelsen for afgørelsen skal indeholde en henvisning til de retsregler, efter hvilke afgørelsen er truffet, og en redegørelse for de faktiske oplysninger i sagen, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen. Begrundelsen skal endvidere angive de hovedhensyn, som har været bestemmende for skønsudøvelsen og sanktionsfastsættelsen.

Stk. 3. Afgørelsen skal indeholde en klagevejledning.

Stk. 4. Afgørelsen skal forkyndes for den pågældende.

§ 13. Den, der er pålagt disciplinarmidler som nævnt i § 6, stk. 1, nr. 3 og 4, har krav på at få fuldbyrdelsen af afgørelsen udsat i indtil 3 gange 24 timer fra forkyndelsen af disciplinarmidlet, medmindre disciplinarchefen finder, at formålet med disciplinarmidlet herved vil blive forspildt.

§ 14. Den, der er pålagt et disciplinarmiddel af en anden end disciplinarchefen, kan inden 14 dage fra forkyndelsen af afgørelsen indbringe denne for disciplinarchefen. Afgørelsen kan ikke ændres til skade for den, der er blevet pålagt disciplinarmidlet.

Stk. 2. Disciplinarchefen kan beslutte at behandle klagen trods fristoverskridelse, hvis overskridelsen må anses for undskyldelig.

Stk. 3. Klage til disciplinarchefen har ikke opsættende virkning, medmindre disciplinarchefen bestemmer det.

§ 15. Disciplinarchefens afgørelse kan inden 4 uger fra forkyndelsen af afgørelsen forlanges indbragt for disciplinarnævnet. Afgørelsen kan ikke ændres til skade for den, der er blevet pålagt disciplinarmidlet.

Stk. 2. Disciplinarnævnet kan beslutte at behandle klagen trods fristoverskridelse, hvis overskridelsen må anses for undskyldelig.

Stk. 3. Klage til disciplinarnævnet har ikke opsættende virkning, medmindre nævnet bestemmer det.

§ 16. Ophæves eller formildes et pålagt disciplinarmiddel, der er udstået, skal der samtidig tages stilling til, om ændringen skal medføre økonomisk godtgørelse eller anden kompensation, herunder i form af frihed.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om kompensation efter stk. 1.

§ 17. Disciplinarnævnet består af en byretsdommer som formand, en repræsentant for forsvaret efter indstilling fra forsvarschefen og en repræsentant for den personelgruppe, som den, der er pålagt et disciplinarmiddel, tilhører. De sidstnævnte repræsentanter udpeges efter indstilling fra de forhandlingsberettigede personelorganisationer, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Medlemmerne beskikkes af forsvarsministeren for 4 år, jf. dog stk. 3. Der beskikkes en suppleant for hvert af nævnets medlemmer. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 3. Det medlem, der deltager i sager vedrørende værnepligtigt personel, der er pålagt et disciplinarmiddel, udpeges for en forud fastsat periode efter indstilling fra de værnepligtiges talsmandsorgan.

Stk. 4. Forsvarsministeren fastsætter nærmere regler om disciplinarnævnets virksomhed m.v.

§ 18. Disciplinarchefens afgørelse kan først indbringes for domstolene, når afgørelsen er blevet prøvet eller sagen er afvist af disciplinarnævnet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Disciplinarchefens afgørelse kan indbringes for domstolene, hvis nævnet ikke har truffet afgørelse inden for 2 måneder efter, at sagen er indbragt for nævnet.

Stk. 3. Sager til prøvelse af disciplinarnævnets afgørelser anlægges mod nævnet. Andre sager anlægges mod den myndighed, som den pågældende disciplinarchef tilhører.

Stk. 4. Afgørelser efter stk. 1 og 2 indbringes for retten på det sted, hvor sagsøger gør tjeneste. Er den pågældende hjemsendt, indbringes sagen for retten på det sted, hvor sagsøger har hjemting.

§ 19. Adgangen til at indlede disciplinarsag bortfalder 2 år efter forseelsen.

Stk. 2. Fristen efter stk. 1 afbrydes ved, at den pågældende underrettes om, at der er afgivet indberetning, eller at der er indledt straffesag.

Stk. 3. Hvis en straffesag, der er afsluttet uden dom, sendes til disciplinarchefen, skal den pågældende samtidig skriftligt underrettes herom. Hvis sagen sendes til disciplinarchefen efter dom, skal den pågældende underrettes skriftligt senest ved ankefristens udløb.

§ 20. For militære tjenestemænd finder bestemmelserne i lov om tjenestemænd § 20, stk. 2 og 3, samt §§ 21-24 ikke anvendelse, når sagen hører til de sager, der kan behandles efter militær disciplinarlov.

§ 21. Forsvarsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af disciplinarsager.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 22. Denne lov træder i kraft den 1. januar 2006.

Stk. 2. Sager, der er under behandling på tidspunktet for lovens ikrafttræden, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler i militær retsplejelov kapitel 15.

Stk. 3. I sager, der afgøres med et disciplinarmiddel efter lovens ikrafttræden, kan alene anvendes de disciplinarmidler, der er nævnt i § 6.

Stk. 4. Tilbageholdelse på tjenestestedet, der er pålagt som disciplinarmiddel inden lovens ikrafttræden, men som på dette tidspunkt ikke er udstået, bortfalder, hvorefter disciplinarmyndigheden træffer ny afgørelse efter reglerne i denne lov.

§ 23. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Givet på Amalienborg, den 24. juni 2005

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/Søren Gade

Vejledning om militær disciplinarlov

Forsvarsministeriet, Personalestyrelsen
Februar 2024

1. Formål

Formålet med denne vejledning er, at den skal være et hjælpemiddel for disciplinarchefer og øvrige chefer med myndighed til at pålægge disciplinarmidler, ligesom den skal medvirke til at sikre, at dem, der pålægges et disciplinarmiddel, behandles korrekt.

Spørgsmål vedrørende vejledningen eller anvendelsen af militær disciplinarlov (MDL) kan rettes til FPS, Center for HR-jura, (FPS CHJ) via FIIN-mail til FPS-KTP-JURA eller på telefonnummer 72 81 96 19. Telefonen er åben mandag og tirsdag kl. 8.00 – 16.00 og onsdag til fredag kl. 8.00 – 15.00.

2. Kompetence til at pålægge disciplinarmidler

Myndighedscheferne for niveau 1 myndighederne eller styrelserne (styringsniveau 1) er disciplinarchefer for underordnet militært personel.

Inden for forsvarschefens myndighedsområde er chefer for styringsniveau II og styringsniveau III disciplinarchefer for underordnet, militært personel.

Alle ledere og chefer med rang af kaptajn, kaptajnløjtnant eller derover, samt militært ansatte uden for den militære rækkefølge på tilsvarende niveau, har myndighed til at pålægge deres underordnede disciplinarmidler.

Disciplinarbøder kan dog alene pålægges af chefer på oberstløjtnant/kommandørkaptajn niveau eller derover.

Reglerne herom fremgår af bekendtgørelse om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område.²

Der er udgivet en selvstændig vejledning om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område, hvortil der henvises. Reglerne om, hvem der har disciplinarmyndighed, vil derfor ikke blive behandlet nærmere i denne vejledning.

Spørgsmål vedrørende disciplinarmyndighed kan rettes til FPS CHJ.

Betegnelsen chef anvendes i denne vejledning om chefer med myndighed til at pålægge disciplinarmidler.

Afgørelser truffet af chefer med myndighed til at pålægge disciplinarmidler kan påklages til disciplinarchefen. Disciplinarchefen har også myndighed til at pålægge disciplinarmidler. Disciplinarchefens afgørelser kan påklages til Disciplinarnævnet.

3. Militær disciplinarlovs anvendelsesområde

I fredstid finder MDL anvendelse på

- alt tjenstgørende militært personel uanset grad, herunder militært personel, der er fast tjenstgørende i Hjemmeværnet
- hjemsendt militært personel med hensyn til militære pligter, som påhviler dem efter hjemsendelsen,
- udenlandsk militært personel, der er interneret her i landet, og andre personer, der i henhold til mellemfolkelige

² Bekendtgørelse nr. 704 af 8. juni 2023. Se ligeledes vejledning til bekendtgørelse om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område.

overenskomster er at betragte som militært personel.

Under væbnet konflikt³ finder loven endvidere anvendelse på

- enhver der gør tjeneste ved det militære forsvar,
- enhver der følger det militære forsvar,
- krigsfanger og
- sanitetspersonel og feltpræster, der tilbageholdes til bistand af krigsfanger.

MDL finder også anvendelse på fremmede territorier, for eksempel i forbindelse med sejlsads, udsendelse og missioner i udlandet. MDL finder ikke anvendelse i Grønland og på Færøerne.

Ved tjenstgørende forstås, at personer for at være omfattet skal være ansat eller indkaldt til tjeneste på Forsvarsministeriets område. Længden af ansættelsesperioden eller indkaldelsen er uden betydning.

Militært personel skal være tjenstgørende på tidspunktet for forseelsen. For værnepligtige regnes indkaldelsesperioden fra det tidspunkt, hvor de møder til tjeneste, eller hvor de skulle være mødt til tjeneste.

4. Formålet med militær disciplinarlov, forholdet til militær straffelov og ansættelsesretslige reaktioner

4.1. Militær disciplinarlov

Formålet med MDL er – ligesom med militær straffelov (MSL) – at sikre disciplinen i forhold til tjenstgørende militært personel inden for Forsvarsministeriets område.

MDL kan anvendes ved pligtforsømmelser, når der af disciplinære grunde er behov for en sanktion, men der ikke er hjemmel til eller behov for en straf, jf. MDL § 1, stk. 2.

Det er en betingelse, at pligtforsømmelsen kan henføres til en af de pligtforsømmelser, som er opregnet i MDL § 4 eller 5.

Samtidig skal det i den konkrete situation skønnes nødvendigt at sanktionere efter MDL, herunder eksempelvis fordi andre pædagogiske tiltag som for eksempel en mundtlig påtale ikke vurderes at være tilstrækkelige til at opnå den ønskede adfærd.

MDL kan altså kun anvendes, når hensynet til disciplinen kræver det, og når der ikke er hjemmel til eller behov for en sanktion efter militær straffelov.

Endvidere skal pligtforsømmelsen som minimum skyldes simpel uagtsomhed. Simpel uagtsomhed foreligger, når man ikke har udvist den fornødne agtpågivenhed, eller når man burde have vidst bedre.

4.2. Forholdet til militær straffelov

MSL indeholder en række bestemmelser om straf for grovere tilsidesættelser af de militære pligter. Det er Forsvarets Auditørkorps (FAUK) og ikke de militære myndigheder, der behandler sådanne sager.

I MDL kan man finde eksempler på pligtforsømmelser, som også har en pendant i MSL.

Af oversigt I nedenfor fremgår de pligtforsømmelser, der hvis de er grove vil være omfattet af MSL, men som hvis de er mindre grove vil være omfattet af MDL.

³ Væbnet konflikt foreligger, hvor dansk personel aktivt deltager i militære operationer mod en modstander, og i situationer, hvor en dansk styrke mod sin vilje inddrages i kamphandlinger fx på grund af beskydning. I sidstnævnte tilfælde foreligger væbnet konflikt, uanset om de danske styrker skyder tilbage eller ej, forudsat at modstanderens styrker også repræsenterer en stat eller en gruppering med en struktur, der ganske må sidestilles hermed.

Det er i øvrigt en betingelse for, at et forhold er omfattet af MSL, at den indberettede har handlet forsættligt (med vilje) eller groft uagtsomt (indlysende i strid med normal handlemåde). Simpelt uagtsomme pligtforsømmelser, hvor der ikke er udvist den fornødne agtpågivenhed, eller man burde have vidst bedre, kan derfor kun sanktioneres efter MDL.

Oversigt I. Bestemmelser i MSL med grovhedskriterium og tilsvarende bestemmelser i MDL

Pligtforsømmelse	MSL	MDL
Ulydighed	§ 11	§ 4, nr. 1
Respektstridig opførsel	§ 13	§ 4, nr. 2
Krænkende behandling af underordnet	§ 18	§ 5, stk. 1, nr. 3
Krænkende behandling af sideordnet	§ 19	§ 4, nr. 3
Vagtforseelse	§ 24	§ 4, nr. 6
Ulovligt fravær	§ 25	§ 4, nr. 7
Generel pligtforsømmelse	§ 27	§ 4, nr. 9

I disse tilfælde vil der ved grov pligtforsømmelse som udgangspunkt gælde et strafansvar efter MSL. Mindre grove pligtforsømmelser kan efter omstændighederne sanktioneres efter MDL. Det vil i forhold til MSL § 13 og § 18 alene være den forsættlige grove overtrædelse, der kan medføre et straffeansvar.

Af oversigt II nedenfor er angivet bestemmelser med en pendant i MDL, hvor der ikke gælder et grovhedskriterium.

Oversigt II. Bestemmelser i MSL uden grovhedskriterium med tilsvarende bestemmelser i MDL

Pligtforsømmelse	MSL	MDL
Forfølgelse af underordnede	§ 15	§ 5, stk. 1, nr. 1

Uberettiget modtagelse af ydelser	§ 16	§ 5, stk. 2
Overordnet manglende indgriben overfor underordnetes krænkende adfærd	§ 17	§ 5, stk. 1, nr. 2
Påvirkethed og offentlig uorden	§ 23	§ 4, nr. 4 og nr. 5
Militært hærværk	§ 26	§ 4, nr. 8

De ovenfor nævnte bestemmelser i MSL er ikke begrænset til grove forhold. I disse tilfælde vil indberettede kunne ifalde et strafansvar efter MSL, hvis vedkommende ved pligtforsømmelsen har handlet forsættligt (med vilje) eller groft uagtsomt (indlysende i strid med normal handlemåde). Hvis indberettede ved pligtforsømmelsen har handlet på en måde, der kan karakteriseres som simpel uagtsom, kan der kun pålægges et disciplinansvar efter MDL.

For så vidt angår MSL § 15 (forfølgelse) og MSL § 17 (overordnetes manglende indgriben overfor underordnetes krænkende adfærd) kan der kun pålægges et strafansvar, hvis medarbejderen har handlet forsættligt. Her vil såvel den simple som groft uagtsomme pligtforsømmelse alene kunne føre til et disciplinansvar.

Af oversigt III nedenfor fremgår bestemmelser, som er angivet i MSL, og som ikke har nogen pendant i MDL. MDL vil derfor ikke kunne anvendes ved pligtforsømmelser omfattet af disse bestemmelser.

Oversigt III. Bestemmelser i MSL uden tilsvarende bestemmelser i MDL

Pligtforsømmelse	MSL
Mytteri	§ 12
Påvirkethed i	§ 20
Overtrædelse af promillegrænser	§ 21
Narko	§ 22

Pligtforsømmelse	MSL
Krigstidsbestemmelse r o.l.	§§ 28-38

4.3. Militær disciplinarsag eller militær straffesag

Der må i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering af forholdets grovhed og graden af indberettedes tilregnelser (forsæt, simpel/grov uagtsomhed), når det skal afgøres, om sagen skal behandles som en disciplinarsag eller som en militær straffesag. FAUK indleder som udgangspunkt kun en straffesag, når der er tale om et mere alvorligt forhold, og der er handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

4.4. Tvivltilfælde

Det følger af MDL § 11, at disciplinarchefen i tvivltilfælde skal forelægge sagen for auditøren, som endelig afgør, om en sag skal behandles som en straffesag eller en disciplinarsag.

Er du i tvivl, om et forhold kan straffes efter MSL, skal du derfor altid kontakte FAUK.

4.5. Hvis sagen er indledt som en straffesag

Viser det sig under auditørens strafferetlige efterforskning af en sag, at en pligtstridig adfærd må anses for at være af mindre grov karakter, eller at handlingen alene skyldes simpel uagtsomhed (når man ikke har udvist den fornødne agtpågivenhed, eller når man burde have vidst bedre), oversender auditøren sagen til disciplinarmyndigheden til eventuel videre foranstaltning.

FAUK vil i så fald samtidig sende en orientering til FPS CHJ, der derefter vil gå i dialog med disciplinarchefen om, hvordan sagen bør håndteres, se nedenfor afsnit om ansættelsesretlige reaktioner. Bemærk i øv-

rigt, at sager om kønskrænkende adfærd ikke bør håndteres efter MDL, medmindre den potentielle krænker er værnepligtig.

4.6. Forholdet til ansættelsesretlige reaktioner

Når ansatte medarbejdere (ikke værnepligtige) udviser manglende disciplin, vil det ofte være relevant at tage konkret stilling til, om sagen skal forfølges ansættelsesretligt eller efter MDL.

Beslutningen er vigtig, fordi der ved håndtering efter MDL bliver gjort op med forholdet. Dette indebærer, at sagen ikke kan inddrages i en efterfølgende ansættelsesretlig sag, og følger direkte af MDL § 20 for så vidt angår tjenestemænd. I forhold til overenskomstansatte følger dette af fast praksis.

Hvis pligtforsømmelsen derimod håndteres ansættelsesretligt, kan gentagelsestilfælde danne grundlag for en ny ansættelsesretlig reaktion, herunder i sidste ende afsked.

Ved udeblivelse, sløset opgaveløsning, for sent fremmøde, uacceptabel adfærd m.v. vil det ofte være relevant at overveje en ansættelsesretlig sanktion.

Er du i tvivl om, hvorvidt en sag skal håndteres ansættelsesretligt, kan FPS CHJ kontaktes.

5. Disciplarmidlerne

Ved pligtforsømmelser omfattet af MDL kan følgende disciplinarmidler anvendes, jf. MDL § 6:

5.1. Tilrettevisning

En tilrettevisning er en skriftlig tilkendegivelse af, at der er begået en forseelse, og en påtale af

det uacceptable. Tilrettevisningen er det mildeste disciplinarmiddel og anvendes som hovedregel ved førstegangsforsøelser eller formildende omstændigheder. Tilrettevisningen kan anvendes efter hjemsendelse.

5.2. Fremstilling

En fremstilling er en præsentation af for eksempel udstyr. Fremstillingen anvendes især over for medarbejdere, der ikke har udrustningen i orden. Medarbejderen pålægges med disciplinarmidlet at bringe udrustningen i orden og fremstille den for en overordnet til kontrol. Fremstilling bruges også, hvis udstyr ikke er vedligeholdt forskriftsmæssigt, eller et køretøjs rengøring er (meget) mangelfuld. Fremstilling kan ske i den indberettedes fritid på et nærmere fastsat tidspunkt, normalt i tilknytning til den daglige tjenestes ophør. Udståelsen bør så vidt muligt ske i umiddelbar tilknytning til den begærede forseelse. Er forholdet ikke bragt i orden ved fremstillingen, kan der ske fornyet indberetning.

5.3. Efterøvelse og arbejde i en del af fritiden

Der skal skelnes mellem udtrykkene efterøvelse og arbejde.

Efterøvelse i en del af fritiden anvendes til at fremme uddannelsen i bestemte fag/færdigheder hos den, som har udvist forsømmelighed eller mangel på flid i disse fag. Efterøvelse kan ikke pålægges den, der på grund af sygdom ikke er på højde med det øvrige mandskab i uddannelsesmæssig henseende.

Efterøvelse kan eksempelvis omfatte følgende:

- At læse bestemmelser i tilknytning til den begærede forseelse, f.eks. bestemmelser om

håndtering og opbevaring af våben (pligtforsømmelsen består i ukorrekt opbevaring af våben).

- At adskille og samle våben (pligtforsømmelsen består i snak under gennemgang og manglende korrekt samling af våben).

Arbejde i en del af fritiden anvendes over for den, der ikke har udført pålagt arbejde på tilfredsstillende vis, eksempelvis ved mangelfuld rengøring af en bil. Arbejdet, der indgår i sanktionen, skal være meningsfyldt og have relation til tjenesten, og det må ikke opfindes til lejligheden. Arbejdet må således f.eks. ikke være at flytte grus frem og tilbage mellem to bunker.

Arbejde og efterøvelse kan udstås såvel uden som under opsyn. Tidspunkt og varighed fastsættes ved ikendelsen af disciplinarmidlet. Anvendelsen bør begrænses til senest kl. 22.00 (lokal tid).

5.4. Tjeneste uden for orden

Ved tjeneste uden for orden pålægges opgaver af tjenstlig karakter eller opgaver, der findes relevante for tjenesten. Tjenesten må ikke etableres til lejligheden, men skal indgå i en forud fastlagt ordning. Disciplinarmidlet kan omhandle vagttjeneste men også andre opgaver af tjenstlig karakter fastlagt i en turnusordning. Der er ikke noget til hinder for, at man erstatter en person, der er sat til at udføre en bestemt opgave, med en person, der er ikendt disciplinarmidlet "tjeneste uden for orden". Disciplinarmidlet vil også kunne anvendes over for den, der er udeblevet ulovligt fra tjenesten, idet dette dog særlig vil være relevant i forhold til værnepligtige. Tidspunkt for og varighed af disciplinarmidlet fastsættes ved afgørelsen.

5.5. Disciplarbøde

Disciplinarbøde er en økonomisk sanktion, der udmåles under hensyn til forseelsens karakter og eventuelle tidligere forseelser. Der skal ved udmålingen tages hensyn til pågældendes stilling og forhold, herunder lønforhold, idet en bøde ikke kan overstige 1/10 af månedslønnen, jf. MDL § 6, stk. 2. Såfremt der sanktioneres for flere uafhængige forhold, der behandles som selvstændige sager, f.eks. udeblivelse og militært hærværk, kan sanktionen for hver af disse udgøre op til 1/10 af månedslønnen.

Ved månedsløn forstås i denne sammenhæng basisløn før fradrag af skat, for værnepligtige dog 1/10 af det samlede månedlige rådighedsbeløb.

Disciplinarbøder kan ikke være lavere end 500 kr. og beregnes med interval på 250 kr.

Disciplinarbøder kan anvendes efter hjemsendelse.

For yderligere vejledning om disciplinarbøder, se [bilag 1](#).

5.6. Disciplinarmidler generelt

Et disciplinarmiddel, der medfører indgreb i adgangen til at forlade tjenestestedet eller ikke er afsluttet inden almindelig tjenestetids ophør, medfører ikke friheder eller arbejdstids- eller aftalebestemte ydelser.

Som udgangspunkt kan samtlige disciplinarmidler anvendes over for alle militære personelgrupper. Disciplinarmidlerne fremstilling, arbejde og efterøvelse i fritiden samt tjeneste uden for orden kan dog ikke anvendes over for hjemsendte

Disciplinarmidler anvendes til at sanktionere pligtforsømmelser men tjener også et fremadrettet pædagogisk formål. Det pædagogiske formål kan være af betydning for valget af disciplinarmiddel.

Ved valget af disciplinarmiddel kan der lægges vægt på henholdsvis formildende og skærpende omstændigheder. Straffelovens §§ 80-83 kan anvendes som fortolkningsbidrag.

Som eksempler på formildende omstændigheder kan nævnes:

- undskyldelig uvidenhed om gældende regler,
- oprørt sindstilstand,
- ung alder,
- frivillig angivelse af sig selv og fuldstændig tilståelse,
- medvirker ved opklaringen af hændelsen,
- medvirker aktivt til at begrænse "skaden"
- genopretning eller forsøg på genopretning af den skade, der er forvoldt ved overtrædelsen,
- særlige personlige omstændigheder.

Disciplinarmyndigheden skal på disciplinarbladet redegøre for, hvilke formildende omstændigheder, der er lagt vægt på i en konkret sag.

Som eksempler på skærpende omstændigheder kan nævnes:

- stor erfaring på området,
- gentagelsestilfælde,
- risiko for sikkerheden i forhold til hvervets udførelse eller i forhold til andre,
- forhold begået foran flere personer,
- forhold begået af flere i forening,
- risiko for skade på personer,
- særlig hensynsløshed.

I forbindelse med afhøringen skal chefen have overvejet og angivet, hvilket disciplinarmiddel, der påtænkes pålagt.

6. Pligtforsømmelserne

Disciplinarmidler kan efter MDL § 4 pålægges den, som:

1. undlader at efterkomme en tjenstlig ordre fra en overordnet eller en vagt, eller som efterkommer ordren på klart utilfredsstillende måde ("*simpel ulydighed*"),

- F.eks. hvis en medarbejder trods et forbud om at deltage i en fest på en belægningsstue eller anden ulydighed med særligt formildende omstændigheder.

2. i handling eller ord krænker en foranstående eller vagt,

- "Hurtige" bemærkninger i den daglige tjeneste, f.eks. hvis en værnepligtig siger "din store idiot/din tosse" til en sergent eller ved manglende opfyldelse af hilsepligt.

3. udsætter en sideordnet for krænkende behandling, herunder for nedværdigende ritualer,

- F.eks. hvis værnepligtige praktiserer optagelsesritualer eller ritualer, der har karakter af en slags kaserneuorden pga. støj, ikke tilladt brug af kasernes ufarlige effekter/udstyr og lign.

4. forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af alkohol, euforiserende stoffer, opstemmende eller bedøvende midler eller lignende, og som gennem sin påklædning eller lignende klart viser at høre til forsvaret,

- F.eks. hvis en uniformeret medarbejder drikker sig fuld og optræder højlydt i Jomfru Ane Gade eller ved småskænderier mellem soldater på åben gade.

5. i forbindelse med tjeneste i udlandet forstyrrer den offentlige orden, eller som viser sig synligt påvirket af de i nr. 4 nævnte årsager,

- F.eks. hvis en medarbejder under udsendelse til f.eks. Baltikum optræder råbende i byen.

6. tilsidesætter sine pligter som vagt,

- F.eks. hvis en medarbejder, der har vagt, benytter sin telefon i strid med gældende retningslinjer, eller menigt personels forseelser, der ikke har særlig sikkerhedsmæssig betydning.

7. uberettiget fjerner sig fra tjenestestedet eller udebliver fra tjenesten,

- F.eks. hvis medarbejdere ikke møder op til vagt eller går hjem før tid, og dette ikke har medført væsentlig ulempe.

8. bevirker, at ting, der hører til det militære forsvar, bortkommer, ødelægges eller beskadiges, eller

- F.eks. hvis en medarbejder uagtsomt i eksempelvis en stresssituation bakker et køretøj ind i et træ, og hændelsen ikke har medført vidtrækkende konsekvenser.

9. i øvrigt gør sig skyldig i pligtforsømmelse.

- Opsamlingsbestemmelse for disciplinære overtrædelser, som ikke er omfattet af nr. 1-8. For eksempel værnepligtige, der ikke overholder skrevne/uskrevne retningslinjer under forudsætning af, at de må antages at have kendskab til disse.

Det er vigtigt at bemærke, at det i relation til de ovenfor anførte eksempler – og generelt – altid beror på en konkret vurdering af bl.a. forholdets grovhed og graden af gerningsmandens tilregnelser (forsæt, simpel/grov uagtsomhed), om der er grundlag for at behandle en hændelse som en disciplinarsag eller en straffesag.

Efter MDL § 5 kan disciplinarmidler endvidere pålægges den overordnede, som:

- ved forskelsbehandling, chikane eller på anden lignende måde forfølger en eller flere underordnede (stk. 1, nr. 1),
- undlader at gribe ind over for en underordnetes krænkende behandling af dennes underordnede eller sideordnede (stk. 1, nr. 2), eller
- ved handling eller i ord krænker en underordnet (stk. 1, nr. 3).
- det samme gælder den foranstående, der fra efterstående uberettiget modtager gave, pengelån eller anden fordel (stk. 2).

7. Overordnet om sagsbehandlingsreglerne

Sagsbehandlingen i forbindelse med pålæg af disciplinarmidler er særskilt beskrevet i MDL, der på en række områder fraviger forvaltningslovens (FVL) regler. I det omfang der ikke i MDL er fastsat særlige sagsbehandlingsregler, vil FVL's regler være gældende.

Af det følgende fremgår det, hvad du skal gøre, når du modtager en skriftlig indberetning eller skriftligt skal indberette en tjenstgørende.

8. Indberetning

8.1. Indberetning foretaget af en overordnet

En overordnet, der finder, at der bør gøres et disciplinansvar gældende i forhold til en underordnet, men som ikke selv er tillagt disciplinarmyndighed, kan skriftligt indberette den underordnede til sin overordnede.

Har den næste overordnede heller ikke disciplinarmyndighed, skal denne sende den skriftlige indberetning videre ad kommandovejen, indtil den når en chef med myndighed til at pålægge disciplinarmiddel.

Har indberetteren disciplinarmyndighed, kan vedkommende selv behandle sagen, forudsat vedkommende ikke er inhabil, jf. FVL § 3. Foreligger der inhabilitet, må den nærmeste ikke-inhabile overordnede med disciplinarmyndighed behandle sagen. Se mere om inhabilitet i [FPSVEJL 400-4](#) og [FPSVEJL 400-5](#).

8.2. Indberetning foretaget af en underordnet

En underordnetes indberetning af et forhold, der er begået af en overordnet, en sideordnet eller en foranstående skal ske direkte til disciplinarchefen, jf. MDL § 9. Hvis indberetningen foretages til en anden end disciplinarchefen, skal denne videresende indberetningen til disciplinarchefen. En overordnet kan dermed ikke afvise at modtage en indberetning med den begrundelse, at pågældende ikke er disciplinarchef.

8.3. Indberetning foretaget af andre

Efter MDL § 9 kan enhver militærperson indberette en sideordnet, overordnet, foranstående og efterstående for et muligt disciplinært forhold. Indberetning skal ske som beskrevet under pkt. 8.2.

8.4. Indberetningspligt- og ret

Der er ikke en ubetinget pligt til at indberette forseelser, men det kan i visse situationer udgøre pligtforsømmelse efter MDL § 4, nr. 9, i sig selv ikke at indberette en forseelse. Det kan – efter omstændighederne – for eksempel være tilfældet, hvis en overordnet undlader at indberette et klart disciplinært forhold, der kan have en negativ indvirkning på disciplinen, og den pågældende klart burde indse dette.

Menigt personel har aldrig pligt til at foretage en indberetning om forhold, der kan medføre disciplinansvar. Personellet kan i henhold til befaling have pligt til at rapportere om andre forhold, jf. fx [FKOBST](#)

O.305-1 om særlige hændelser efter særlige meldinger.

Da pligten til indberetning ikke er absolut, kan en overordnet inden for rimelige rammer selv vurdere, om en adfærd, der kan medføre disciplinaransvar, skal indberettes, eller om den kan håndteres på anden vis.

8.5. Krav til indberetningens form og indhold

Indberetning skal ske skriftligt, for eksempel via e-mail. Der er ikke i øvrigt fastsat formkrav til indberetningen, men den bør indeholde:

- 1) en beskrivelse af det forhold, som indberetningen vedrører,
- 2) om muligt en sikker identifikation af den eller de indberettede, og
- 3) en identifikation af indberetteren.

8.6. Ufuldstændig indberetning

Modtager du en indberetning, som forekommer upræcis eller ufuldstændig (manglende oplysninger om fakta som eksempelvis tidsangivelse, sted, navne på vidner m.v.), bør du søge forholdene nærmere undersøgt, således at indberetningen bliver så fuldstændig som mulig.

En indberetning om en uidentificeret person eller en anonym indberetning bør ikke afvises alene af den grund men skal altid undergives en saglig vurdering. Det skyldes bl.a., at loven ikke udelukker, at disciplinarchefen kan tage en sag op af egen drift, når disciplinarchefen bliver opmærksom på en mulig pligtforsømmelse.

8.7. Krav om hurtig indberetning

I henhold til MDL § 8, stk. 1, skal indberetning ske snarest. Det er dog vigtigt,

at der altid anvendes den fornødne tid til at oplyse sagen.

Hvis forholdet først opdages senere, anses kravet for opfyldt, hvis der indgives indberetning i umiddelbar tilknytning til, at forholdet opdages.

Opfyldes kravet om hurtig indberetning ikke, kan der efter omstændighederne være udvist passivitet i forhold til forseelsen, som så ikke kan sanktioneres disciplinarretligt, for eksempel fordi hensynet til disciplinen må siges at være forspildt. Derudover kan for sen indberetning efter omstændighederne i sig selv betragtes som pligtforsømmelse.

9. Behandling af en disciplinarsag

Alle disciplinarsager skal behandles med udgangspunkt i udfyldelse af et disciplinarblad, som kan findes [her](#).

En korrekt udfyldelse af disciplinarbladet vil sikre, at de gældende sagsbehandlingsregler efter militær disciplinarlov vil være overholdt.

Nedenfor følger en mere detaljeret gennemgang af sagsbehandlingsreglerne. Vejledning til udfyldelse af disciplinarblad findes [her](#).

9.1. Oplysning af sagen

Som disciplinarchef eller chef med myndighed til at pålægge disciplinarmidler (disciplinarmyndigheden) har du ansvaret for, at en sag er fuldt oplyst, inden der træffes afgørelse, jf. MDL § 10, stk. 1.

Er en indberetning mangelfuld, er det nødvendigt at undersøge sagen nærmere. Resultatet af eventuelle undersøgelser skal nedfældes i sagen som følge af myndighedens notatpligt. Særligt oplysninger af

betydning for sagens afgørelse samt oplysninger, der vedrører sagens faktiske omstændigheder, og som for eksempel bidrager til sagens bevismæssige eller faktuelle afklaring, er omfattet af notatpligten.

9.2. Ret men ikke pligt til at afgive forklaring

Til fuld oplysning af sagen hører en udtalelse fra den indberettede. Den indberettede har dog ikke pligt til at udtale sig men ret til at udtale sig, jf. MDL § 10, stk. 3.

Efter omstændighederne har alt øvrigt tjenestegørende personel pligt til på forespørgsel at afgive sandfærdig forklaring og medvirke til sagens oplysning. Dette følger af det almindelige over- og underordningsforhold.

Hvis det antages, at indberetteren eller et eventuelt vidne ved at afgive forklaring vil udsætte sig for strafansvar, bør den pågældende dog gøres bekendt med, at vedkommende ikke har pligt til at afgive forklaring.⁴

Hvis det er tvivlsomt, om der er tale om en disciplinarsag eller en straffesag, og det ikke umiddelbart er muligt at indhente disciplinarchefens afgørelse heraf, kan man for eksempel foreholde den indberettede: *"Du har ikke pligt til at udtale dig. Skulle det vise sig, at sagen senere bliver til en militær straffesag, er der hermed taget hensyn til, at du senere måtte blive sigtet. Ønsker du at udtale dig?"*

Der vil således være taget hensyn til den indberettedes retsstilling i henhold til retsplejeloven.

10. Indkaldelse til afhøring

10.1. Meddelelsen

Når du som militær chef har et tilstrækkeligt overblik over sagen, skal den indberettede indkaldes til afhøring. Af indkaldelsen skal det fremgå,

1. at vedkommende er blevet indberettet for et forhold, der kan medføre et disciplinarmiddel, og
2. at vedkommende er berettiget til at møde med en bisidder.

Meddelelsen skal i hovedtræk gengive, hvad indberetningen går ud på, så den indberettede har mulighed for at forberede sig til mødet og eventuelt drøfte sagen med sin bisidder. For eksempel kan det meddeles, at der er tale om ulovlig udeblivelse på et givent tidspunkt.

Der er ingen formkrav til indkaldelsen. Det bør dog noteres, såfremt den indberettede udebliver fra afhøringen af hensyn til dokumentationen.

Kravet om indkaldelse er ikke til hinder for, at indberetteren i forvejen har informeret den pågældende om, at han er eller vil blive indberettet.

Gennemførelse af afhøringen kan delegeres til for eksempel næstkommanderende.

10.2. Frist for udtalelse mv.

Hvis den indberettede forud for afhøringen ytrer ønske om at indhente yderligere oplysninger til brug for sin udtalelse eller i øvrigt har behov for fristudsættelse for at komme med yderligere bemærkninger.

⁴ Sidestilles med Retsplejelovens regler om politiets afhøring af en ikke-sigtet.

Fristen fastsættes efter en konkret vurdering, hvor blandt andet omfanget af materialet afvejes i forhold til hensynet til hurtig sagsbehandling og eventuel genoprettelse af disciplin. En dags frist vil ofte være tilstrækkeligt, og i mange tilfælde kan fristen være kortere.

I andre tilfælde kan udtalelsen afgives under den planlagte afhøring, enten mundtligt eller skriftligt. Husk, at chefen har notatpligt, når udtalelsen afgives mundtligt.

10.3. Ret til bisidder

Den indberettede har ret til at medbringe en bisidder. Det kan for eksempel være talsmanden ved værnepligtige, en tillidsrepræsentant, en bekendt, et familiemedlem eller en advokat. Chefen må derfor udvise en vis fleksibilitet i fastsættelsen af tidspunktet for afhøringen, så den ønskede bisidder kan deltage.

Den indberettede kan også, rent undtagelsesvist, vælge at lade sig repræsentere uden selv at møde frem. I så fald bør repræsentanten møde med en fuldmagt udstedt af den indberettede. Chefen kan dog forlange personligt fremmøde, hvis det vurderes nødvendigt.

Langt de fleste disciplinarsager forudsættes løst ved mundtlig behandling, hvor den indberettede skal forholde sig til, om han kan vedkende sig det, han er indberettet for. Personlig stillingtagen forudsætter den indberettedes personlige fremmøde, og den pågældende kan i de tilfælde ikke lade sig repræsentere af andre. Bisidderens rolle vil her være af støttende og vejledende karakter.

11. Afhøringens gennemførelse

11.1. Fremlæggelse af sagen

Som nævnt forudsættes det, at afhøringen kan ske mundtligt, jf. MDL § 10, stk. 3. Det giver mulighed for en hurtig afgørelse, hvilket er praktisk specielt i sager om genoprettelse af disciplinen.

Det er chefens ansvar, at følgende forelægges den indberettede under afhøringen:

- indberetningen
- øvrige dokumenter i sagen, herunder eventuelle vidneudsagn og notater om faktiske forhold (for eksempel ved gennemlæsning)
- den påtænkte sanktion.

Det er vigtigt, at den indberettede får kendskab til den påtænkte konsekvens af sin adfærd, således at han kan vurdere sin situation.

Ved afhøringens begyndelse skal den indberettede tydeligt have at vide, at han har ret men ikke pligt til at udtale sig i sagen (se pkt. 9.3).

Ønsker den indberettede ikke at udtale sig om de faktiske oplysninger, der har betydning for afgørelsen, skal det understreges over for den pågældende, at sagen forventes afgjort på det foreliggende grundlag.

Chefen kan afgøre sagen på det foreliggende grundlag, hvis chefen finder det unødvendigt at foretage yderligere undersøgelser.

Foretages der yderligere undersøgelser, kan det være nødvendigt at foretage fornyet afhøring af den indberettede.

Såfremt det under afhøringen viser sig, at sagen har karakter af en militær straffesag, afbrydes afhøringen, og FAUK kontaktes.

11.2. Udtaleret og frist for denne

Kan den indberettede ikke afgive en udtalelse under afhøringen, men ønsker vedkommende

at afgive en udtalelse, skal afgørelse i sagen som hovedregel udsættes, indtil den indberettede kan afgive en sådan. Chefen er berettiget til at fastsætte en frist for udtalelsen.

Hvis der er tale om ukomplicerede sager som f.eks. ved for sent møde eller ved udeblivelse, vil en rimelig frist efter omstændighederne kunne være ganske kort, f.eks. et par timer, afhængigt af sagens øvrige omstændigheder. På den måde kan det forhindres, at den indberettede unødigt trækker sagsbehandlingen i langdrag. En kort frist kan også være nødvendig, hvis den indberettede står umiddelbart foran hjemsendelse, og det disciplinære formål går tabt, hvis pågældende bliver hjemsendt inden afgørelse. Er der derimod tale om en sag, hvor sagens nærmere faktiske omstændigheder er tvivlsomme, kan der være behov for en længere frist. Det er chefens ansvar, at sagen afgøres på et fuldt oplyst grundlag.

Efter indhentelse af yderligere oplysninger, skal der afholdes et nyt møde med den indberettede, hvor oplysningerne forelægges denne til udtalelse.

I sager af ganske særlig karakter, f.eks. ved respektstridig optræden, hvor de faktiske oplysninger og forhold er uomtvistelige, kan det være nødvendigt at pålægge et disciplinarmiddel på stedet uden, at indberettedes ønske om en frist for udtalelse imødekommes, jf. MDL § 10, stk. 3, 2. pkt. Dette kan for eksempel være nødvendigt under uddannelse eller øvelse, hvor disciplinen øjeblikkeligt skal genoprettes.

11.3. Udsættelse af afgørelsen

Afgørelsen skal udsættes, hvis der skal indhentes yderligere oplysninger til belysning af sagen (pkt. 11.2), eller hvis den indberettede begærer aktindsigt under forløbet.

11.4. Frafald af disciplinarsag

Hvis der fremkommer oplysninger under disciplinarsagens gennemførelse, som medfører, at forholdet er bedre egnet til at blive håndteret ansættelsesretligt eller strafferetligt, eller til slet ikke at blive håndteret, er der mulighed for at oplyse indberettede om, at sagen ophører.

12. Aktindsigt

En anmodning om aktindsigt behandles efter reglerne i FVL. En indberettet kan begære aktindsigt i sagens dokumenter, jf. FVL § 9. Sædvanligvis vil den indberettede have haft lejlighed til at gøre sig bekendt med dokumenterne forud for afhøringen, hvorfor en anmodning om aktindsigt forventes at høre til undtagelserne. En begæring om aktindsigt fra den indberettede vil medføre, at sagens afgørelse skal udsættes, indtil den pågældende har haft mulighed for at sætte sig ind i sagens dokumenter. Meddeler du imidlertid straks under selve afhøringen aktindsigt, og har den indberettede ved samme lejlighed mulighed for at fremsætte sine synspunkter, kan en udsættelse af sagen med baggrund i anmodningen om aktindsigt undlades, hvis du vurderer, at den indberettede i den forbindelse har haft tilstrækkelig mulighed for at sætte sig ind i de udleverede dokumenter, og der er et klart disciplinært hensyn til ikke at udsætte sagens afgørelse (FVL § 9 b, stk. 2).

13. Sagens afgørelse og valg af disciplinarmiddel

Hver eneste sag skal vurderes konkret og individuelt, inden der træffes afgørelse.

Der skal være en sammenhæng mellem det valgte disciplinarmiddel og den begåede forseelse. Sanktionen skal stå i et rimeligt forhold til forseelsen, og der skal tages hensyn til formildende eller skærpende omstændigheder. Omvendt skal sammenlignelige sager behandles ens og medføre den samme afgørelse.

Se tillige bekendtgørelse om anvendelse af disciplinarmidler og vejledende bødestørrelser.

14. krav om skriftlighed og begrundelse samt afgørelsens meddelelse

14.1. Krav om skriftlig afgørelse

En afgørelse om pålæg af et disciplinarmiddel skal altid afgives skriftligt i et disciplinarblad, jf. MDL § 12.

Afgørelser om, at der ikke skal gives et disciplinarmiddel, skal også afgives skriftligt i et disciplinarblad.

14.2. Krav om begrundelse

Disciplinarbladet skal altid indeholde en begrundelse.

Begrundelsen skal indeholde en henvisning til de retsregler, efter hvilke afgørelsen er truffet (for eksempel: *"VPL MG YYY er pålagt disciplinar-bøde på kr. xxx for overtrædelse af MDL § 4, nr. 2"*) samt en redegørelse for de faktiske oplysninger i sagen, der er tillagt væsentlig betydning (for eksempel: *"ved den 7. februar 2006 kl. 0806 på eksercerpladsen, VVV kaserne, at have råbt idiot efter KN ZZZ i forbindelse med ordre om at pakke personligt udstyr til brug for øvelse RED HUNTER"*). Det er endvidere vigtigt at angive, hvorfor det er fundet nødvendigt at sanktionere pligtforsømmelsen i forhold til opretholdelsen af disciplinen.

Begrundelsen skal angive de hovedhensyn, der er indgået ved vurderingen af, hvilket disciplinarmiddel, der pålægges i den aktuelle sag, (for eksempel: *"disciplinarbøde pålægges i stedet for arbejde og efterøvelse i en del af fritiden, idet den indberettede står over for hjemsendelse umiddelbart efter øvelsen"*) samt eventuelle øvrige vurderinger i sagen. Derved får den indberettede mulighed for senere at

vurdere, om den skønsmæssige vurdering, der er foretaget af disciplinarmyndigheden, findes rimelig.

Det er desuden væsentligt at notere, hvilke skærpene eller formildende omstændigheder, der er lagt vægt på.

14.3. Forkyndelse af afgørelsen

Afgørelsen skal forkyndes og udleveres til den indberettede, jf. MDL § 12, stk. 4.

Hvis den indberettede opholder sig på tjenestestedet, vil det være naturligt, at afgørelsen forkyndes direkte og personligt over for vedkommende ved, at man overleverer et fysisk eksemplar af disciplinarbladet. I andre tilfælde kan forkyndelse ske ved at sende disciplinarbladet til den indberettede med Digital Post eller almindelig post. Dette vil være relevant, hvis den indberettede er fraværende fra tjenestestedet eller hjemsendt i længere tid. Forkyndes afgørelsen via brev, bør der af bevis hensyn anvendes en afleveringsattest.

Tidspunktet for forkyndelse er afgørende for beregning af klagefrister og begæring om udsættelse af fuldbyrdelse af disciplinarmidler.

15 Klagevejledning

Der skal gives klagevejledning til den, der er blevet pålagt et disciplinarmiddel. Klagevejledningen gives ved afkrydsning af det relevante felt på disciplinarbladet forud for forkyndelsen. Endvidere kan den indberettede med fordel oplyses herom under afhøringen.

15.1. Klage til disciplinarchefen

En disciplinarafgørelse, der er pålagt af en chef med myndighed til at pålægge disciplinarmidler og ikke disciplinarchefen, kan indbringes for disciplinarchefen.

Sagen kan kun indbringes af den, der er pålagt disciplinarmiddel.

Der er ingen formkrav til klagen, der kan være mundtlig eller skriftlig.

Klagen skal indgives senest 14 dage efter forkyndelsen. Ved undskyldelig overskridelse af fristen, kan disciplinarchefen vælge at behandle sagen alligevel.

Klager kan anmode om en frist til at fremkomme med yderligere bemærkninger eller begrundelse for en allerede indgivet klage. Da også en klagesag skal være fuldt oplyst inden afgørelse, bør en sådan anmodning efterkommes med en rimelig frist.

I MDL § 14, stk. 3, er det tydeligt fastslået, at fuldbyrdelsen af et pålagt disciplinarmiddel ikke automatisk udsættes, såfremt afgørelsen påklages. Disciplinarchefen har dog mulighed for at træffe beslutning om at udsætte fuldbyrdelsen i forbindelse med behandlingen af klagen.

Ved behandlingen af klagen har disciplinarchefen ansvaret for at indhente sagens akter og i øvrigt sikre sig, at sagen er fuldt oplyst. Fremkommer der ved en nærmere undersøgelse nye oplysninger, skal disciplinarchefen sikre sig, at disse kommer til den indberettes kendskab med efterfølgende mulighed for at udtale sig.

En disciplinarchef kan ikke skærpe et disciplinarmiddel.

Disciplinarchefen har alene mulighed for at stadfæste den tidligere afgørelse, pålægge et mildere disciplinarmiddel eller ophæve sanktionen. Afgørelsen i klagesagen skal begrundes skriftligt over for klageren, og afgørelsen skal indeholde en klagevejledning.

Der er udviklet et klageblad til brug for disciplinarchefens behandling af klage, som findes [her](#).

15.2. Klage til disciplinarnævnet

Disciplinarchefens afgørelser samt klagesager, som disciplinarchefen har behandlet, kan af den som er pålagt disciplinarmidlet indbringes for Disciplinarnævnet.

Klager skal ikke selv rette henvendelse til nævnet, men blot inden for 4 uger fra forkyndelsen meddele disciplinarchefen, at afgørelsen ønskes indbragt for nævnet. Det er disciplinarchefens ansvar at videresende sagen til Disciplinarnævnets sekretariat, FPS CHJ.

Nævnet kan beslutte at behandle en klage, selvom fristen på 4 uger ikke er overholdt, hvis årsagen hertil er undskyldelig.

Disciplinarnævnet kan ikke skærpe et disciplinarmiddel, men alene stadfæste den tidligere afgørelse, pålægge et mildere disciplinarmiddel eller ophæve sanktionen.

16. Udsættelse af disciplinarmidler

Som tidligere beskrevet består disciplinarmidlerne blandt andet af arbejde og efterøvelse i en del af fritiden og af tjeneste uden for orden. Indberettede, der er pålagt et af disse midler, har med henvisning til MDL § 13 mulighed for at begære fuldbyrdelsen af sanktionen udsat 3 gange 24 timer fra forkyndelsestidspunktet. Begæringen om udsættelsen fremsættes over for disciplinarmyndigheden. I enkelte situationer kan det være nødvendigt at afvise udsættelsen af fuldbyrdelsen. Dette kan være tilfældet, hvis formålet med disciplinarmidlet derved forspildes, herunder hvis den indberettede står foran hjemsendelse.

Det er kun disciplinarchefen, der kan træffe afgørelse om at afvise udsættelse, jf. MDL § 13.

De øvrige disciplinarmidler skal fuldbyrdes umiddelbart og kan ikke søges udsat.

17. Domstolsprøvelse

Den, der er blevet pålagt et disciplinarmiddel, kan indbringe afgørelsen for domstolene, jf. MDL § 18.

En disciplinarchefs afgørelse kan i henhold til MDL § 18, stk. 1, først indbringes for domstolene, når afgørelsen er prøvet eller afvist af Disciplinarnævnet. Endvidere kan en disciplinarchefs afgørelse indbringes for domstolen, hvis Disciplinarnævnet ikke har truffet afgørelse inden 2 måneder efter, at sagen er indbragt for Disciplinarnævnet.

Drejer sagen sig om en afgørelse truffet af Disciplinarnævnet, skal en eventuel retssag anlægges mod nævnet. Alle andre sager anlægges mod den myndighed, som disciplinarchefen tilhører, jf. MDL § 18, stk. 3.

Sagerne anlægges ved byretten på det sted, hvor den, der er pålagt disciplinarmidlet, gør tjeneste. Er den pågældende hjemsendt, skal sagen anlægges ved den byret, hvor den der er pålagt disciplinarmidlet (sagsøgeren) har hjemting.

18. Kompensation for uberettiget sanktion

Efter MDL § 16, stk. 1, skal den myndighed (disciplinarchef, Disciplinarnævn eller domstol), hvortil der indgives klage, tage stilling til, om der skal gives økonomisk godtgørelse eller anden kompensation som f.eks. frihed for et pålagt disciplinarmiddel, der efter udståelse er blevet ophævet eller formildet.

De nærmere regler herom fremgår af bekendtgørelse om kompensation ved ophævelse eller formildelse af udståede disciplinarmidler.

19. Forældelse

En disciplinarsag skal ifølge MDL §§ 8 og 19 indledes snarest og senest 2 år efter, at forseelsen er begået. Fristen afbrydes ved, at den pågældende orienteres om, at der er afgivet indberetning om en disciplinarsag eller indledt en straffesag. Hvis en disciplinarsag rejses på et senere tidspunkt end i umiddelbart forlængelse af pligtforsømmelsen, kan det være, at der ikke længere er det nødvendige hensyn at tage til disciplinen, som begrundet at sagen rejses.

Hvis en straffesag afgøres uden dom, men for eksempel med påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, kan sagen oversendes til disciplinarchefen til vurdering af, om der er grundlag for at pålægge et disciplinarmiddel. Den indberettede skal i så fald underrettes skriftligt om indberetningen.

Er en straffesag afgjort med et bødeforelæg, eller er sagen afgjort med en fældende eller frifindende dom, og indeholder sagen et yderligere forhold, begået ved simpel uagtsomhed, kan sagen ligeledes oversendes til disciplinarchefen med henblik på vurdering af, om der er grundlag for at pålægge et disciplinarmiddel for dette forhold. I dette tilfælde skal den indberettede skriftligt orienteres herom inden ankefristens udløb.

BILAG 1: DISCIPLINARBØDER

En disciplinarbøde⁵ kan maksimalt udgøre 1/10 af indberettedes grundløn/basisløn (brutto). For en værnepligtig kan en disciplinarbøde dog maksimalt udgøre 1/10 af rådighedslønnen (nettoløn inklusiv kostpenge).

Oplysninger om indberettedes lønforhold kan hentes i DeMars. Ved tvivl om lønniveau kan FRS-KTP-FIN-SALG-DEBITOR kontaktes.

Ved udmålingen af bødestørrelsen skal der ud over lønforhold bl.a. tages hensyn til forseelsens karakter, eventuelle tidligere lignende forseelser samt den pågældendes stilling.

Vejledende bødekatalog

Nedenstående oversigt fastlægger rammerne for konkrete fastsættelser af disciplinarbøder.

Maksimumbeløbet for disciplinarbøder vedrører den enkelte forseelse.

Minimumsbøden er fastsat til 500 kr.

Disciplinarbøder under 2.000 kr. udmåles til beløb, der er delelige med kr. 250,- (eksempel: 500,-, 750,-, 1.000,-, 1.250,-, 1.500, etc.).

Bøder over 2.000 kr. udmåles til beløb, der er delelige med 500 kr.

Bestemmelse overtrådt:

Minimum: **Maks. (OBS.
1/10 af løn):**

§ 4, nr. 1, ulydighed	Kr. 500,-	Kr. 4.000,-
§ 4, nr. 2, respektstridig opførsel	Kr. 500,-	Kr. 4.000,-
§ 4, nr. 3, krænkelse af sideordnet	Kr. 500,-	Kr. 4.000,-
§ 4, nr. 4, forstyrrelse af offentlig orden	Kr. 500,-	Kr. 1.000,-
§ 4, nr. 5, forstyrrelse af offentlig orden i udlandet	Kr. 500,-	Kr. 2.000,-
§ 4, nr. 6, vagtforseelse	Kr. 500,-	Kr. 4.000,-
§ 4, nr. 7, ulovligt fravær	Kr. 500,-	Kr. 2.000,-
§ 4, nr. 8, militært hærværk	Kr. 500,-	Kr. 1.000,-
§ 4, nr. 9, generel pligtforsømmelse	Kr. 500,-	Kr. 2.000,-
§ 5, overordnedes pligtforsømmelser	Kr. 500,-	Kr. 4.000,-

⁵ Reglerne om disciplinarbøder er reguleret i bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1169 af 7. december 2005 om anvendelse af disciplinarmidler i forsvaret

BILAG 2: VEJLEDNING OM UDFYLDELSE AF DISCIPLINATBLAD

Ved udfyldelse af disciplinarblad efter MDL anvendes skabelonen [her](#).

1. I rubrikken "Disciplinarchef" anføres med navn og stabsnummer den chef, som har myndighed som disciplinarchef i den konkrete sag. Disciplinarchefen er typisk regimentschef, eskadrechef eller wingchef.

OBS! Chef med disciplinære beføjelser skal ikke anføres her.

2. I rubrikken "MYN + KESDH nr." påføres der initialer for den myndighed, som sagen har været afgjort ved samt det KESDH nr., som sagen har ved pågældende myndighed. Eks.: "EFR, 2000/1000".

KESDH sagsnummeret kan fås ved henvendelse til rette regiment, eskadren eller wing.

3. I rubrikken "Til tjeneste ved" anføres det tjenestested, hvor den indberettede gjorde tjeneste på tidspunktet for forseelsen.
4. Under "Bestemmelse i MDL overtrådt" anføres den relevante bestemmelse i MDL, f.eks. "§ 4, nr. 7". Det er vigtigt, at der kun anføres én bestemmelse, da der kun kan sanktioneres én forseelse pr. disciplinarblad.
5. Under "Faktiske omstændigheder" anføres kortfattet en beskrivelse af det forhold, der har begrundet indberetningen. Typisk vil dette være en afskrift af indberetningen. Det er også muligt at vedlægge indberetningen som bilag og henvise til den. I denne rubrik kan ligeledes anføres, om der er vidner til den pågældende episode samt øvrige oplysninger af betydning for sagen. Bemærk, at datoen for forseelsen skal angives særskilt i rubrikken under "Faktiske omstændigheder". Det er vigtigt,

at udeforstående kan forstå, hvad der er sket. Undgå derfor forkortelser, som kun er kendt i det militære system eller ved egen enhed og vær opmærksom på, at beskrivelsen ikke bliver for indforstået, fordi såvel du selv som indberettede har kendskab til forholdene.

6. I afkrydsningsboksen "Indberettede er oplyst om..." tilkendes det ved afkrydsning, at den indberettede ved indkaldelsen til afhøringen har modtaget oplysning om retten til at medtage en bisidder.
7. Under "Påtænkt sanktion" anføres, hvilket disciplinarmiddel det umiddelbart vurderes, at sagen bør afgøres med, sådan som den foreligger beskrevet, før den indberettede har afgivet forklaring.
8. I afkrydsningsboksen "Indberettede er oplyst om..." tilkendes det ved afkrydsning, at den indberettede forinden afhøringen har modtaget oplysning om, at vedkommende ikke har pligt til at udtale sig til sagen.
9. Under "Den indberettedes forklaring (afhøring)" gengives den indberettedes forklaring så udførligt og præcist som muligt. Der skal i videst mulig udstrækning anvendes den indberettedes egne ord. Efter forklaringens afgivelse oplæses den for den indberettede, og eventuelle yderligere bemærkninger noteres. Det bør påføres, at forklaringen er oplæst og godkendt af den indberettede. Hvis det er nødvendigt at afhøre vidner til sagen, afhøres disse så vidt muligt før den indberettede, og vidners forklaring noteres på et særskilt dokument, der vedlægges sagen.
10. Under "Afgørelse" anføres det disciplinarmiddel, som bliver valgt til den pågældende

- forseelse. Rubrikken skal ligeledes indeholde oplysninger, der har haft betydning ved sagens afgørelse, såsom oplysninger om eventuelle skærpende eller formildende omstændigheder samt eventuelt gentagelsestilfælde af samme forseelse, og hvilke hovedhensyn, der har været lagt til grund for afgørelsen, herunder den indberettes egen forklaring og eventuelle vidners forklaring. Også her er det vigtigt at sørge for, at teksten ikke bliver for indforstået, men at den er forståelig over for en udeforstående.
11. Under "Klagevejledning" anføres ved afkrydsning hvilken af klagemulighederne, der i det konkrete tilfælde kan benyttes.
 12. I rubrikken "Afgørelse truffet af" noteres disciplinarchefens-/chefen med myndighed til at pålægge disciplinarmidlers navn, grad og stabsnummer.
 13. I rubrikken "Bilag" anføres antallet af øvrige dokumenter i sagen. Der vil altid være tale om mindst 1 dokument, nemlig indberetningen, der altid skal forelægges skriftligt. Yderligere dokumenter opbevares sammen med disciplinarbladet på KESDH-sagen.
 14. I rubrikken "FPS rådspurgt" kan det anføres, hvis man har kontaktet FPS med henblik på rådgivning i den konkrete sag. I givet fald anføres stabsnummer og evt. navn på den person i FPS, som man har talt med.
- Herefter udskrives disciplinarbladet i 2 eksemplarer.**
15. Chefen underskriver afgørelsen på underskriftslinjen: "Chefens underskrift". Det er den der træffer afgørelsen, dvs. enten disciplinarchefen eller chefen med myndighed til at pålægge disciplinarmidler, der skriver under.
 16. I rubrikkerne vedrørende forkyndelse anføres dato for forkyndelse samt grad, navn og stabsnummer på den person, der foretager forkyndelsen. Forkynder underskriver herefter på underskriftslinjen: "Forkynders underskrift". Er der sammenfald mellem den der har truffet afgørelsen og forkynder, skal der underskrives begge steder. Forkynder behøver ikke at være chef med disciplinarmyndighed til at pålægge disciplinarmidler eller disciplinarchef.
 17. I afkrydsningsboksen vedrørende "Disciplinarmidlet ønskes udsat i op til 3x24 timer" anføres ved afkrydsning, hvorvidt disciplinarmidlet ønskes udsat, og i hvor mange timer dette ønskes udsat. Hvis udsættelse ikke imødekommes af chefen i sagen, forelægges anmodning om udsættelse for disciplinarchefen, som har den endelige beslutningskompetence, jf. MDL § 13.

Bilag 3: VEJLEDNING TIL FREMSENDELSE AF DISCIPLINARBLAD

- Efter disciplinarbladet er udfyldt elektronisk, jf. [bilag 2](#), udskrives disciplinarbladet i 2 eksemplarer.
- Når disciplinarbladet er udskrevet påføres chefens underskrift samt dato for forkyndelse og forkynders underskrift på begge eksemplarer.
- Det ene eksemplar forkyndes og udleveres til den indberettede. Det andet eksemplar scannes og journaliseres i myndighedens KESDH-system.

Hvis indberettede er hjemsendt:

- Er den pågældende hjemsendt, kan forkyndelse ske ved fremsendelse til Digitalt Post eller fysisk post. Ved fysisk fremsendelse skal brevet sendes med afleveringsattest. Datoen for afsendelse med fysisk post noteres på KESDH-sagen.

Efter forkyndelse skal det indscannede disciplinarblad fremsendes til:

- Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) via FIIN til *FPS-KTP-JURA* med henblik på statistisk behandling og kontrol samt til opbevaring i vedkommendes personalemappe. Hvis der hører bilag til disciplinarbladet skal disse også medsendes til FPS.

Hvis der er tale om disciplinarbøde:

- Såfremt der ved disciplinarbladet pålægges en disciplinarbøde, skal [bilag 4](#) - ligeledes udfyldes og sammen med disciplinarbladet (uden bilag) sendes til Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse via FIIN til *FRS-KTP-FIN-SALG-DEBITOR*.

BILAG 4: SKABELON – INDDRIVELSE AF BØDESANKTION

Mail til FRS-KTP-FIN-SALG-DEBITOR med henblik på opkrævning af disciplinarbøde:

Kære FRS

Hermed fremsendes oplysninger til brug for opkrævning af disciplinarbøde

Disciplinarbøde til videre foranstaltning ved FRS Der foretages løntræk såfremt MA er i løn. Service materialenummer: 200000000000001860 Internt ordrenummer: 336694	
MA nr.	
Navn	
Løbe nr.	
Til tjeneste ved	
Dato for hændelsen	
Forkyndelsesdato	
Disciplinarbødebeløb	

BILAG 5: VEJLEDNING TIL UDFYLDELSE AF KLAGEBLAD TIL DISCIPLINARSAG

Modtager disciplinarchefen en klage over disciplinarmiddel pålagt af en chef med myndighed til at pålægge et disciplinarmiddel, anvendes skabelonen [her](#).

- I rubrikken "MYN + KESDH nr." påføres der initialer for den myndighed, som klagesagen er afgjort ved, samt det KESDH nr., som klagesagen har ved pågældende myndighed. Eks.: "EFR, 2000/1000". Der bør oprettes et nyt KESDH-nummer til klagesagen og her laves en sagshenvisning til disciplinarsagen.
- I rubrikken "Til tjeneste ved" anføres det tjenestested, hvor klager gjorde tjeneste på tidspunktet for forseelsen.
- Under "Bestemmelse i MDL, der efter disciplinarbladet er overtrådt" anføres den relevante bestemmelse i MDL, f.eks. "§ 4, nr. 7". Disciplinarbladet vedlægges som bilag til klagebladet.
- Under "Klagers indhold" anføres klagers bemærkninger i forhold til det pålagte disciplinarmiddel. Hvis klagen er modtaget skriftligt, kan der i feltet henvises til klagen, som vedlægges som bilag til klagebladet.
- Under "Evt. supplerende oplysninger" anføres eventuelle nye oplysninger, som er fremkommet i forbindelse med klagen, og som klager ikke måtte være bekendt med. Det kan eksempelvis være, hvis klagen har givet anledning til nye vidneafhøringer, som har medført nye oplysninger til sagen.
- Under "Klagers evt. bemærkninger" gengives klagers bemærkninger til de eventuelle nye oplysninger, som er fremkommet i klagesagen, og som klager ikke i forvejen var bekendt med.
- Under "Afgørelse" anføres disciplinarchefens afgørelse. Der kan ved afkrydsning vælges mellem en stadfæstelse, ophævelse eller en formildelse af disciplinarmidlet.
- Feltet skal ligeledes indeholde de oplysninger, der har haft betydning for disciplinarchefens afgørelse. Der kan henvises til disciplinarbladets begrundelse, såfremt den er dækkende.
- Under "Eventuel kompensation" anføres det, hvis afgørelsen giver anledning til eventuel kompensation.

Oversigt over muligheder for kompensation:

Pålagt disciplinarmiddel	Afgørelse i klagesag	Kompensation	Særlige bemærkninger
Tilrettevisning eller Fremstilling	Ophævelse eller formildelse	Ingen	

Pålagt disciplinarmiddel	Afgørelse i klagesag	Kompensation	Særlige bemærkninger
Arbejde og efterøvelse i fritiden eller Tjeneste uden for orden	Ophævelse eller formildelse	Fritagelse for tilsvarende tjeneste	Må fritagelse for tilsvarende tjeneste anses for uforeneligt med tjenestens udførelse, fastsættes i stedet en økonomisk kompensation ud fra sagens konkrete omstændigheder. Er der sket hjemsendelse af den, der har udstået et disciplinarmiddel, fastsættes en økonomisk kompensation ud fra sagens konkrete omstændigheder, hvis disciplinarmidlet ophæves
Disciplinarbøde	Ophævelse	Tilbagebetaling af beløb med tillæg af halvdelen af den pålagte disciplinarbøde.	

I rubrikken "Afgørelse truffet af" noteres disciplinarchefens navn, grad og stabsnummer.

chef med disciplinarmyndighed eller disciplinarchef.

Herefter udskrives klagebladet (afgørelsen) i 2 eksemplarer

Disciplinarchefen underskriver herefter afgørelsen x 2.

- I rubrikkerne vedrørende forkyndelse anføres dato for forkyndelse samt navn og stabsnummer på den person, der foretager forkyndelsen. Forkynder underskriver herefter på underskriftslinjen: "Forkynders underskrift". Er der sammenfald mellem den, der har truffet afgørelsen, og forkynder, skal der underskrives begge steder. Forkynder behøver ikke at være

Det ene eksemplar af det udfyldte og underskrevne klageblad udleveres til klager. Det andet eksemplar scannes og fremsendes til FPS-KTP-JURA.

Såfremt, der skal ske kompensation i forhold til disciplinarbøde, sørger FPS i disse tilfælde for at tage kontakt til FRS.

Bekendtgørelse nr. 704 af 8. juni 2023 om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område

I medfør af § 7 i lov nr. 532 af 24. juni 2005 om militær disciplinarlov fastsættes efter be-myndigelse:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Denne bekendtgørelse fastlægger, hvilke militære chefer på Forsvarsministeriets område, der tillægges myndighed som disciplinarchef. Endvidere fastlægges militære chefers myndighed til at pålægge disciplinarmidler samt omfanget af denne myndighed.

§ 2. Civile chefer kan ikke tillægges myndighed som disciplinarchef eller myndighed til at pålægge disciplinarmidler.

§ 3. Kun personel, der er underordnet den pågældende chef, kan pålægges disciplinarmidler, medmindre andet fremgår af denne bekendtgørelse. Disciplinarmidler kan pålægges underordnet personel uanset værns-tilhørsforhold.

Kapitel 2

Myndighed som disciplinarchef

§ 4. Chefen for en styrelse eller selvstændig myndighed direkte under Forsvarsministeriet har myndighed som disciplinarchef for underordnet personel.

§ 5. I Forsvarsministeriets departement har den højest rangerende militære chef myndighed som disciplinarchef for alt personel i departementet, uanset om personellet er underordnet denne.

§ 6. I tilfælde af disciplinarsager mod de i §§ 4 og 5 nævnte disciplinarchefer udpeger departementschefen i Forsvarsministeriet ad hoc en disciplinarchef til behandling af sagen.

§ 7. Under forsvarschefens myndighedsområde har tillige chefer for styringsniveau II og III myndighed som disciplinarchef for underordnet personel, jf. dog §§ 8-12. Stk. 2. Myndighed som disciplinarchef under forsvarschefens myndighedsområde, hvor der er flere overordnede disciplinarchefer, udøves af den nærmeste overordnede disciplinarchef.

§ 8. For udstationeret personel har forsvarschefen myndighed som disciplinarchef over for underordnet personel fra den dag, udstationeringen påbegyndes, og indtil udstationeringen ophører, jf. dog § 9, stk. 1. Stk. 2. For udsendt personel gælder bekendtgørelsens almindelige regler om myndighed som disciplinarchef.

§ 9. Chefen for Søværnet er disciplinarchef for alt efterstående personel, der befinder sig ombord på Søværnets skibe, uanset værn, og uanset om personellet er underordnet denne. Stk. 2. For disciplinære forseelser, begået af foranstående, sideordnede eller personel uden for den militære rækkefølge, gælder bekendtgørelsens almindelige regler om myndighed som disciplinarchef.

§ 10. For hjemsendt personel er chefen for den personelforvaltende myndighed inden for Forsvarsministeriets område disciplinarchef med hensyn til militære pligter, som påhviler personellet efter hjemsendelsen, jf. militær disciplinarlovs § 2, stk. 1.

§ 11. Forsvarschefen har myndighed som disciplinarchef for

- 1) udenlandsk militært personel, der er interneret her i landet, og andre personer, der efter mellemfolkelige overenskomster, som Danmark har tiltrådt, har krav på behandling som militærpersoner, jf. militær disciplinarlovs § 2, stk. 2, og
- 2) krigsfanger samt sanitetspersonel og feltpræster, der under væbnet konflikt tilbageholdes til bistand for krigsfanger, for så vidt ikke andet følger af gældende

mellempfolkelige overenskomster, jf. militær disciplinarlovs § 3, nr. 2.

§ 12. Myndighed som disciplinarchef over for personel, der under væbnet konflikt gør tjeneste ved det militære forsvar eller følger en enhed af dette, jf. militær disciplinarlovs § 3, nr. 1, udøves af disciplinarchefen for den pågældende myndighed eller styrelse, som personellet gør tjeneste ved, eller som personellet følger.

§ 13. Hvis den myndighedschef, som efter denne bekendtgørelse ville være tillagt myndighed som disciplinarchef, er civilt ansat, tilkommer myndighed som disciplinarchef i stedet den pågældende myndighedschefs stedfortræder, hvis denne er militært ansat. Stk. 2. I de tilfælde, hvor stedfortræderen ligeledes er civilt ansat, tilkommer myndigheden som disciplinarchef den trindhøjere myndigheds disciplinarchef.

§ 14. Der tilkommer den, som midlertidigt varetager tjenesten i en funktion, samme myndighed som disciplinarchef, som der i medfør af bekendtgørelsen tillægges den, i hvis sted tjenesten varetages.

Kapitel 3

Myndighed til at pålægge disciplinarmidler

§ 15. Myndighed til at pålægge underordnet personel disciplinarmidler efter militær disciplinarlov tillægges chefer med rang af kaptajn, kaptajnløjtnant og derover, samt militært ansatte uden for den militære rækkefølge på tilsvarende niveau.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for Søværnets skibs- og fartøjschefer med rang af premierløjtnant.

§ 16. Over for følgende personer udøves myndigheden til at pålægge disciplinarmidler af disciplinarchefen:

1) Hjemsendt personel med hensyn til militære pligter, som påhviler dem efter hjemsendelsen, jf. militær disciplinarlovs § 2, stk. 1.

2) Udenlandsk militært personel, der er interneret her i landet, og andre personer, der efter mellempfolkelige overenskomster, som Danmark har tiltrådt, har krav på behandling som militærpersoner, jf. militær disciplinarlovs § 2, stk. 2

3) Enhver, der under væbnet konflikt gør tjeneste ved det militære forsvar eller følger en enhed af dette, jf. militær disciplinarlovs § 3, nr. 1.

4) Krigsfanger samt sanitetspersonel og feltpræster, der under væbnet konflikt tilbageholdes til bistand for krigsfanger, for så vidt ikke andet følger af gældende mellempfolkelige overenskomster, jf. militær disciplinarlovs § 3, nr. 2

§ 17. På Søværnets skibe har skibs- og fartøjschefen myndighed til at pålægge disciplinarmidler over for alt efterstående personel, der befinder sig ombord, uanset værn, og uanset om personellet er underordnet denne.

Stk. 2. For disciplinære forseelser, begået af foranstående, sideordnede eller personel uden for den militære rækkefølge, gælder bekendtgørelsens almindelige regler om myndighed til at pålægge disciplinarmidler

§ 18. Bøder efter militær disciplinarlovs § 6, stk. 1, nr. 5, kan alene pålægges af militære chefer med rang af oberstløjtnant, kommandørkaptajn og derover samt militært ansatte uden for den militære rækkefølge på tilsvarende niveau.

§ 19. Der tilkommer den, som midlertidigt varetager tjenesten i en funktion, samme myndighed til at pålægge disciplinarmidler, som der i medfør af bekendtgørelsen tillægges den, i hvis sted tjenesten varetages.

§ 20. Overordnede chefer kan som led i over-/underordningsforholdet fastsætte forskrifter for underordnede chefers udøvelse af myndighed til at pålægge disciplinarmidler, herunder forskrifter om orientering og forelæggelse af sager vedrørende pålæggelse af disciplinære sanktioner samt forskrifter om fordeling af

myndighed til at pålægge disciplinarmidler, hvor flere chefer har myndighed til at pålægge disciplinarmidler over samme personel.

Kapitel 4

Ikrafttrædelse

§ 21. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2023.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1196 af 8. december 2005 om disciplinarmyndighed i forsvaret ophæves.

Forsvarsministeriet, den 8. juni 2023

Troels Lund Poulsen

/Jon Bach Holm

Vejledning om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område oktober 2023

Indledning

Den 1. juli 2023 trådte bekendtgørelse nr. 704 af 8. juni 2023 om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område i kraft.

Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 7 i militær disciplinarlov, lov nr. 532 af 24. juni 2005.

Bekendtgørelsen erstatter bekendtgørelse nr. 1196 af 8. december 2005 om disciplinarmyndighed i forsvaret, og den nye bekendtgørelse har virkning for disciplinarforseelser, der begås efter bekendtgørelsens ikrafttræden.

Formålet med bekendtgørelse om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område er at skabe en mere klar og fremtidssikret bekendtgørelse. Det har samtidig været vigtigt at fastholde principperne om, at pålæggelse af disciplinarmidler skal ske hurtigt, konsekvent og ensartet, ligesom ansvaret for pålæggelse af disciplinarmidler skal følge et "nærhedsprincip".

Denne vejledning har til formål at skabe et overblik over de ændringer, der følger af den nye bekendtgørelse, samt at orientere om de nye bestemmelsers baggrund, indhold og fortolkning. Bekendtgørelsens anvendelsesområde,

Bekendtgørelsens anvendelsesområde

§ 1. beskriver bekendtgørelsens overordnede anvendelsesområde.

§ 2. fastlægger nu udtrykkeligt, at civile chefer ikke kan tillægges myndighed som disciplinarchef eller myndighed til at pålægge disciplinar-

midler. Dette svarer til den tidligere og gældende retstilstand, men fremgår nu udtrykkeligt af bekendtgørelsens § 2.

§ 3. indeholder en bestemmelse om, at medmindre andet fremgår af bekendtgørelsen, kan militære chefer alene pålægge underordnet personel disciplinarmidler. Det fremgår endvidere, at værnstilhørsforhold er uden betydning for myndigheden til at pålægge disciplinarmidler.

Hovedreglen er således, at chefer kun kan pålægge underordnet personel disciplinarmidler. Undtagelser herfra findes primært i bekendtgørelsens § 17 om myndighed til at pålægge disciplinarmidler på Søværnets skibe.

Af den tidligere bekendtgørelse fremgik, at militære chefer kun kan pålægge underordnet personel *af lavere tjenestegrad* disciplinarmidler. Det er ikke længere en forudsætning, at der samtidig er tale om personel *af lavere rang (tjenestegrad)*. Der vil således kunne forekomme situationer, hvor en militær chef kan pålægge en underordnet disciplinarmidler, uanset om denne underordnede har samme rang eller undtagelsesvis en højere rang end sin overordnede.

Myndighed som disciplinarchef

I § 4 angives den altovervejende hovedregel, hvorefter chefen for en styrelse (styringsniveau 1) eller selvstændig myndighed direkte under Forsvarsministeriet (niveau 1) er disciplinarchef for underordnet militært personel. Ved selvstændig myndighed direkte under Forsvarsministeriet forstås i den aktuelle struktur Forsvarsministeriets Auditørkorps samt Adjudantstab og Jagtkaptajn.

Det bemærkes, at bekendtgørelsens § 2 indebærer, at hvis styrelses- eller myndighedschefen er civilt ansat, kan denne ikke have myndighed som disciplinarchef. Dette er en videre-

førelse af den tidligere retstilstand. I disse tilfælde skal spørgsmålet om, hvem der har myndighed som disciplinarchef, afgøres efter bekendtgørelsens § 13.

Forsvarsministeriets departement er ikke omfattet af bekendtgørelsens § 4.

Det er derfor fastsat i § 5, at den højest rangerende militære chef i departementet har myndighed som disciplinarchef for efterstående militært personel i Forsvarsministeriets departement. Forsvarsattachéerne er udstationeret af Forsvarsministeriets departement, men anses i denne kontekst ikke som chef i departementet, og disse kan derfor ikke tillægges myndighed som disciplinarchef, selvom vedkommende vil være den højest rangerende militære chef. Forsvarsministeriets departement har imidlertid myndigheden som disciplinarchef over forsvarsattachéerne.

Bestemmelsen har navnlig sin begrundelse i det forhold, at der i sagens natur ikke er en umiddelbart overordnet myndighed for departementet, hvis disciplinarchef i så fald ville kunne indtræde som disciplinarchef, når såvel departementschefen som dennes stedfortræder(e) er civilt ansat, hvilket vil være tilfældet, hvis der f.eks. er tale om en styrelse.

Det fremgår desuden af bekendtgørelsens § 5, at myndigheden som disciplinarchef gælder alt efterstående personel, uanset om personellet samtidig er disciplinarchefen underordnet.

Baggrunden herfor er, at hvis den højest rangerende militære chef i departementet er afdelingschef, vil denne sædvanligvis ikke være overordnet for personel i en anden afdeling, hvorfor det i bekendtgørelsens § 5 er valgt at anvende kriteriet ”efterstående” frem for ”underordnet”.

I § 6 anføres det nu, at i tilfælde af disciplinarsager mod de i bekendtgørelsens §§ 4 og 5

nævnte disciplinarchefer udpeger departementschefen i Forsvarsministeriet ad hoc en disciplinarchef til behandling af sagen.

Bestemmelsen er ny, da der i den tidligere bekendtgørelse ikke var taget stilling til, hvem der skulle have myndighed som disciplinarchef i tilfælde, hvor det var den højst rangerende disciplinarchef inden for hver myndighed, der eventuelt skulle pålægges et disciplinarmiddel.

Bestemmelsen tager således sigte på disciplinarsager, der rejses mod f.eks. forsvarschefen, den højst rangerende militære chef i departementet eller en styrelses- eller myndighedschef inden for Forsvarsministeriets koncern, eventuelt dennes stedfortræder, hvis styrelses- eller myndighedschefen er civilt ansat, jf. bekendtgørelsens § 13.

Den, der af departementschefen udpeges ad hoc som disciplinarchef til behandling af en disciplinarsag mod en af de i bekendtgørelsens §§ 4 og 5 nævnte disciplinarchefer, skal være militært ansat, jf. bekendtgørelsens § 2. Dette vil typisk være disciplinarchefen i en anden styrelse eller selvstændig myndighed direkte under Forsvarsministeriet.

I § 7, stk. 1, fastsættes, at inden for forsvarschefens myndighedsområde har tillige chefer for styringsniveau II og styringsniveau III myndighed som disciplinarchef for underordnet personel.

Chefer for styringsniveau II og III svarer i vidt omfang til, hvem der inden for forsvarschefens myndighedsområde havde myndighed som disciplinarchef efter den tidligere bekendtgørelse. Ved styringsniveau II forstås f.eks. i den aktuelle struktur chefen for henholdsvis Hærkommandoen, Søværnskommandoen og Flyverkommandoen, og ved styringsniveau III forstås f.eks. chefer for brigader, regimenter, wings, eskadrer mv.

Ved at henvise til styringsniveauer frem for konkrete enheder mv. opnås, at bekendtgørelsen ikke nødvendigvis forældes i tilfælde af, at der sker organisatoriske ændringer inden for forsvarschefens myndighedsområde. Anvendelse af styringsniveau som kriterium for myndighed som disciplinarchef er mere resistent over for ændringer i forbindelse med oprettelse eller nedlæggelse af enheder mv. og er dermed mere fremtidssikret.

Skulle der opstå tilfælde, hvor der kan være tvivl om, hvilket konkret styringsniveau en ansat er underlagt, f.eks. om vedkommende hører under et bestemt regiment eller en brigade, vil der normalt kunne findes vejledning i Demars, hvor samtlige militært ansatte er tilknyttet et mesterområde. Mesterområdet i Demars angiver tilknytningen til det konkrete styringsniveau.

I det konkrete eksempel vil det i Demars under mesterområde være anført, om den pågældende ansatte henhører under regimentet eller brigaden, og dette vil være afgørende for, hvilken chef der er disciplinarchef for den pågældende.

Det bemærkes, at der i bekendtgørelsens § 7, stk. 1, henvises til bekendtgørelsens §§ 8-12, hvor hovedreglen om styringsniveauer inden for forsvarschefens myndighedsområde i et vist omfang fraviges.

I § 7, stk. 2, er indsat en bestemmelse, hvorefter det altid er den nærmeste overordnede chef, der har myndighed som disciplinarchef, når der er mere end én overordnet disciplinarchef.

Hvis f.eks. en konstabel i et regiment ønsker at påklage et pålagt disciplinarmiddel til disciplinarchefen, vil det efter bestemmelsen i stk. 2 være regimentschefen, der er styringsniveau III chef for den pågældende konstabel, der har

myndighed som disciplinarchef, og ikke chefen for Hærkommandoen (styringsniveau II) eller forsvarschefen (styringsniveau I).

I **§ 8, stk. 1**, tages der stilling til, hvem der har myndighed som disciplinarchef over for udstationeret personel inden for forsvarschefens myndighedsområde. Det fremgår af bestemmelsen, at forsvarschefen har myndighed som disciplinarchef over for alt underordnet personel fra den dag, udstationeringen påbegyndes, og indtil den ophører.

Bestemmelsen er ny og afløser den tidligere bekendtgørelses §§ 14 og 15, hvorefter der gjaldt en række tekniske og til dels komplicerede regler om myndighed som disciplinarchef over for udstationeret og udsendt personel.

Med bestemmelsen tillægges forsvarschefen således myndighed som disciplinarchef over for alt udstationeret personel inden for dennes myndighedsområde, herunder udstationeringer til stabe, repræsentationer, ambassader mv.

Efter den tidligere bekendtgørelses § 14 havde forsvarschefen også myndighed som disciplinarchef over for udstationeret personel med undtagelse af personel ved en række nærmere angivne stabe, repræsentationer mv., for så vidt angik personel med tjenestegrad af major eller orlogskaptajn eller derunder.

En undtagelse til denne bestemmelse findes i bekendtgørelsens § 9, stk. 1, der vedrører myndighed som disciplinarchef ombord på Søværnets skibe.

Der er ikke fastsat særlige bestemmelser i bekendtgørelsen om myndighed som disciplinarchef over for udsendt personel, jf. **§ 8, stk. 2**, hvilket er nyt i forhold til den tidligere bekendtgørelse.

Tidligere gjaldt – som nævnt ovenfor – en række meget tekniske og komplicerede regler

om myndighed som disciplinarchef over for bl.a. udsendt personel.

I den nye bekendtgørelse om disciplinarmyndighed inden for Forsvarsministeriets område er disse bestemmelser udgået. Efter § 8, stk. 2, gælder bekendtgørelsens almindelige regler om myndighed som disciplinarchef for udsendt personel. Det indebærer, at personellet inden for forsvarschefens myndighedsområde bibeholder deres disciplinarchef under udsendelse, f.eks. chefen for den pågældendes brigade, regiment, wing, eskadre mv. Dette fraviges dog til dels på Søværnets skibe, jf. nærmere nedenfor under beskrivelsen til bekendtgørelsens § 9.

Baggrunden for ikke at fastsætte særlige bestemmelser om, hvem der har myndighed som disciplinarchef under udsendelse, skyldes dels, at det findes hensigtsmæssigt, at det er personellens sædvanlige chef, der også under en udsendelse vil skulle træffe afgørelse i en eventuel klagesag vedrørende et pålagt disciplinarmiddel under udsendelse, dels at fastsættelse af særlige bestemmelser herom i øvrigt vil komplicere bekendtgørelsen unødigt.

Bekendtgørelsens § 8, stk. 1 og 2, gælder – som beskrevet ovenfor – alene for personel inden for forsvarschefens myndighedsområde. Det betyder, at for udstationeret og udsendt personel fra andre styrelser og myndigheder inden for Forsvarsministeriets koncern samt departementet – og som ikke er underordnet forsvarschefen – bibeholdes myndighed som disciplinarchef hos den, der også under tjeneste i Danmark har myndighed som disciplinarchef, dog således at bekendtgørelsens § 9 også finder anvendelse for dette personel. Dette svarer til, hvad der også var gældende efter den tidligere bekendtgørelse. Regler for forsvarsattachéer fremgår under beskrivelsen til bekendtgørelsens § 5 ovenfor, hvorefter Forsvarsministeriets departement har myndighed som disciplinarchef over forsvarsattachéerne.

Bestemmelsen i § 9 er ny, og stk. 1 indebærer, at chefen for Søværnet er disciplinarchef for alt efterstående personel, der befinder sig ombord på Søværnets skibe, uanset værnstilhørsforhold, og uanset om personellet er underordnet chefen for Søværnet eller ej. Det er således ikke afgørende hvilken styrelse, myndighed mv., personellet gør tjeneste ved, når personellet er ombord på Søværnets skibe.

Bestemmelsen finder også anvendelse under udsendelse.

Foranstående, sideordnet eller militært personel uden for den militære rækkefølge i forhold til chefen for Søværnet vil være underlagt deres sædvanlige disciplinarchef efter denne bekendtgørelse, jf. 9, stk. 2. Det betyder f.eks., at hvis chefen for Forsvarsstaben er ombord på et af Søværnets skibe, vil disciplinarchefen for ham være forsvarschefen, idet chefen for Forsvarsstaben er foranstående i forhold til chefen for Søværnet.

Bekendtgørelsens § 9 skal ses i sammenhæng med bestemmelsen om myndighed til at pålægge disciplinarmidler i bekendtgørelsens § 17. Det er endvidere nyt, at der ikke længere sondres mellem skibsdisciplin og almindelig disciplin.

§ 10. er redaktionelt ændret, men ændrer ikke ved den tidligere retstilstand, hvorefter det er chefen for den personelforvaltende myndighed inden for Forsvarsministeriets område, der er disciplinarchef for hjemsendt personel med hensyn til militære pligter, som påhviler personellet efter hjemsendelsen, jf. militær disciplinarlovs § 2, stk. 1. Hvis chefen for den personelforvaltende myndighed er civilt ansat, følger det af bekendtgørelsens § 13, hvem der i stedet har myndighed som disciplinarchef over for hjemsendt personel. Bekendtgørelsens § 10 gælder for alt hjemsendt personel, uanset om personellet er hjemsendt fra en styrelse, selvstændig myndighed direkte under Forsvarsministeriet eller departementet.

§ 11. omhandler myndighed som disciplinarchef over for det personel, der er omhandlet i militær disciplinarlovs § 2, stk. 2, og § 3, nr. 2.

Bestemmelsen fastsætter, at forsvarschefen er disciplinarchef i sager, der vedrører udenlandsk militært personel interneret her i landet, og andre personer, der efter mellemfolkelige overenskomster, som Danmark har tiltrådt, har krav på behandling som militærpersoner. Derudover er forsvarschefen efter bestemmelsen disciplinarchef i sager, der vedrører krigsfanger samt sanitetspersonel og feltpræster, der under væbnet konflikt tilbageholdes til bistand for krigsfanger, for så vidt ikke andet følger af gældende mellemfolkelige overenskomster.

Bestemmelsen er ny, og det forventes, at den i praksis vil få særdeles begrænset relevans.

I det omfang, der måtte opstå disciplinarsager mod denne persongruppe, vil der være tale om sager af en sådan helt særlig karakter, at det forekommer hensigtsmæssigt, at forsvarschefen er disciplinarchef.

Af samme årsag er myndigheden til at pålægge disciplinarmidler tillige henlagt til forsvarschefen i disse sager, jf. bekendtgørelsens § 16, nr. 2 og 4.

§ 12. omhandler myndighed som disciplinarchef over for det personel, der er omhandlet i militær disciplinarlovs § 3, nr. 1.

Det drejer sig om enhver, der under væbnet konflikt gør tjeneste ved det militære forsvar eller følger en enhed af dette. Til denne kategori hører personer, der ikke normalt vil være omfattet af militær disciplinarlov, f.eks. civilt ansatte i Forsvaret samt civile uden for Forsvaret – f.eks. journalister – der følger en militær enhed.

Efter bekendtgørelsens § 12 udøves myndigheden som disciplinarchef af den, der er disciplinarchef for den pågældende myndighed eller styrelse, som personalet gør tjeneste ved, eller som personalet følger.

Dette indebærer, at f.eks. en civilt ansat it-tekniker fra Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse i et missionsområde i udlandet under væbnet konflikt vil have chefen for Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse som disciplinarchef, jf. bekendtgørelsens § 4 (forudsat at denne er militært ansat, jf. bekendtgørelsens § 2).

Af bekendtgørelsens § 16 følger, at for dette personel udøves myndigheden til at pålægge disciplinarmidler af disciplinarchefen.

§ 13, stk. 1, regulerer den situation, hvor en myndighedschef, der efter bekendtgørelsen er tillagt myndighed som disciplinarchef, er civilt ansat. I disse tilfælde overgår myndigheden som disciplinarchef til myndighedschefens stedfortræder.

Som eksempel kan nævnes, at hvis chefen for den personelforvaltende myndighed inden for Forsvarsministeriets område er civilt ansat, følger det allerede af bekendtgørelsens § 2, at denne chef ikke kan tillægges myndighed som disciplinarchef. Efter bekendtgørelsens § 13, stk. 1, er det derfor i eksemplet chefen for styrelsens stedfortræder, der tillægges myndighed som disciplinarchef.

§ 13, stk. 2, regulerer den situation, hvor også stedfortræderen er civilt ansat. I disse tilfælde overgår myndighed som disciplinarchef til den trindhøjere myndigheds disciplinarchef.

Som typeeksempel kan nævnes situationen, hvor såvel chefen for den personelforvaltende myndighed inden for Forsvarsministeriets område, som dennes stedfortræder, er civilt ansat. I denne situation vil myndighed som disciplinarchef overgå til den trindhøjere myndigheds

disciplinarchef, hvilket i det konkrete tilfælde vil være disciplinarchefen i Forsvarsministeriets departement.

Som et andet eksempel kan nævnes en situation, hvor både chefen samt dennes stedfortræder i en styringsniveau III enhed under forsvarschefens myndighedsområde er civilt ansat. I denne situation fører bestemmelsen i bekendtgørelsens § 13, stk. 2, til, at myndigheden som disciplinarchef overgår til disciplinarchefen for den overordnede styringsniveau II enhed, hvis denne eller dennes stedfortræder er militært ansat.

§ 14 fastsætter, at bekendtgørelsens regler om disciplinarchef også finder anvendelse på den person, der midlertidigt måtte varetage en disciplinarchefs tjeneste, mens dennes post står ledig som følge af sygdom, fravær eller andet forfald. Bestemmelsen svarer til, hvad der var gældende efter de hidtidige regler.

Myndighed til at pålægge disciplinarmidler

Efter **§ 15, stk. 1**, kan alle med rang af minimum kaptajn og kaptajnløjtnant samt militært ansatte uden for den militære rækkefølge på tilsvarende niveau pålægge disciplinarmidler over for det personel, som er dem underordnet.

I den tidligere bekendtgørelse var der foretaget en omfattende regulering af, hvem der havde myndighed til at pålægge disciplinarmidler (fra underafdelingschefer og op), over for hvem disse disciplinarmidler kunne pålægges, og hvem der kunne pålægge hvilke typer af disciplinarmidler.

I den nye bekendtgørelse er der foretaget en betydelig forenkling i bekendtgørelsens § 15, stk. 1, hvorefter alle chefer med rang af kaptajn, kaptajnløjtnant og derover samt militært ansatte uden for den militære rækkefølge på tilsvarende niveau har myndighed til at pålægge deres underordnede disciplinarmidler.

Der sker dermed ikke ændringer i forhold til, hvilket ledelsesniveau der har myndighed til at pålægge disciplinarmidler, men der foretages ikke længere sondringer i forhold til, hvem der kan pålægge hvilke typer af disciplinarmidler, ligesom det er fundet overflødig at foretage en udførlig opremsning i bekendtgørelsen af, hvilke chefer der har myndighed til at pålægge disciplinarmidler over for nærmere bestemt personel.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med bekendtgørelsens § 18, hvorefter bøder alene kan pålægges af chefer med rang af oberstløjtnant, kommandørkaptajn og derover samt militært ansatte uden for den militære rækkefølge på tilsvarende niveau. Bestemmelsen skal desuden ses i sammenhæng med bekendtgørelsens § 20 om overordnede chefers adgang til at fastsætte forskrifter for deres underordnede chefers adgang til at pålægge disciplinarmidler.

Af § 15, stk. 2, fremgår, at også Søværnets skibs- og fartøjschefer med rang af premierløjtnant har myndighed til at pålægge underordnet personel disciplinarmidler. Bestemmelsen svarer til, hvad der også gjaldt efter den tidligere bekendtgørelse. Bestemmelsen har sin baggrund i, at der er en række skibs- og fartøjschefer med rang af premierløjtnant, og det er fundet hensigtsmæssigt, at disse chefer fortsat har myndighed til at pålægge underordnet personel disciplinarmidler.

§ 16 omhandler myndighed til at pålægge disciplinarmidler over for dele af det personel, der er omhandlet i militær disciplinarlovs § 2, stk. 1 og 2, og § 3, nr. 1 og 2.

Bestemmelsen fastsætter, at det er disciplinarchefen, der har myndighed til at pålægge disciplinarmidler i sager, der vedrører hjemsendt militært personel med hensyn til militære pligter, som påhviler dem efter hjemsendelsen, samt udenlandsk militært personel, der er interneret her i landet og andre personer, der ef-

ter mellemfolkelige overenskomster, som Danmark har tiltrådt, har krav på behandling som militærpersoner. Derudover har disciplinarchefen myndighed til at pålægge disciplinarmidler i sager, der vedrører enhver, der under væbnet konflikt gør tjeneste ved det militære forsvar eller følger en enhed af dette samt i sager, der vedrører krigsfanger samt sanitetspersonel og feltpræster, der under væbnet konflikt tilbageholdes til bistand for krigsfanger, for så vidt andet ikke følger af gældende mellemfolkelige overenskomster.

Bestemmelsen er ny, og der var ikke i den tidligere bekendtgørelse fuldt ud taget stilling til, hvem der kunne pålægge disciplinarmidler over for disse grupper af personer. Da det for de fleste personkategoriers vedkommende ikke kan siges, at de er "underordnede", findes det nødvendigt at medtage en udtrykkelig bestemmelse om myndighed til at pålægge disciplinarmidler.

Da der er tale om særlige persongrupper, f.eks. internerede og krigsfanger, er det fundet rigtigst at henlægge myndigheden til at pålægge disciplinarmidler til disciplinarchefen.

§ 17 fastlægger, hvem der har myndighed til at pålægge disciplinarmidler på Søværnets skibe. Bestemmelsen i § 17, stk. 1, indebærer, at skibs- og fartøjschefen har myndighed til at pålægge disciplinarmidler over for den, der begår en disciplinarforseelse, i det omfang personen er efterstående skibs- og fartøjschefen. Sondringen i den tidligere bekendtgørelses § 20 mellem almindelig disciplin og skibsdisciplin udgår, som det også fremgår under beskrivelsen til bekendtgørelsens § 9.

Myndigheden til at pålægge disciplinarmidler omfatter alt efterstående personel, uanset værn, og uanset om personellet er underordnet skibs- og fartøjschefen. Det er således ikke afgørende hvilken styrelse, myndighed mv., personellet gør tjeneste ved, når de er ombord på

Søværnets skibe. Dette omfatter også personer, der ikke er tilknyttet skibets besætning, men blot er passagerer på dette.

Er forseelsen begået af foranstående, sideordnede eller af militært personel uden for den militære rækkefølge i forhold til skibs- og fartøjschefen på skibet, gælder bekendtgørelsens almindelige regler om myndighed til at pålægge disciplinarmidler, jf. bekendtgørelsens § 17, stk. 2. Det betyder f.eks., at for en major fra Hæren på et af Søværnets skibe, hvor skibs- og fartøjschefen er premierløjtnant, vil det være majorens umiddelbare overordnede chef, der vil have myndigheden til at pålægge disciplinarmidler, jf. bekendtgørelsens § 15. Skibs- og fartøjschefen har dog fortsat den fulde kommando i relation til skibssikkerhed mv., selvom pågældende ikke har myndigheden til at pålægge disciplinarmidler.

Bekendtgørelsens § 17 skal ses i sammenhæng med bekendtgørelsens § 9 om myndighed som disciplinarchef på Søværnets skibe. I ovennævnte eksempel vil disciplinarchefen således være chefen for Søværnet, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 1.

I § 18 gøres der op med de tre niveauer for pålæggelse af bøder, der fandtes i den tidligere bekendtgørelse. Efter den tidligere bekendtgørelse var myndigheden til at pålægge bøder opdelt, således at nogle chefer kunne pålægge bøder op til 1.000 kr. som disciplinarmiddel, andre chefer kunne pålægge bøder op til 2.000 kr., og endelig kunne nogle chefer pålægge bøder uden disse begrænsninger.

Med den nye bekendtgørelses § 18 kan bøder efter militær disciplinarlovs § 6, stk. 1, nr. 5, alene pålægges af militære chefer med rang af oberstløjtnant, kommandørkaptajn og derover samt militært ansatte uden for den militære rækkefølge på tilsvarende niveau.

Visse steder i Forsvaret anvendes bøder meget ofte, mens det ved andre tjenestesteder stort

set aldrig forekommer. Henset til, at bøder er et alvorligt disciplinarmiddel, er det fundet mest rigtigt at lægge niveauet for anvendelse af denne type disciplinarmiddel hos oberstløjtnant- /kommandørkaptajnniveauet. Herved sikres også en større grad af ensartethed i forbindelse med anvendelse af bøder samt disses størrelse som disciplinarmiddel.

§ 19 fastsætter, at bekendtgørelsens regler om myndighed til at pålægge disciplinarmidler også finder anvendelse for den person, der midlertidigt måtte varetage tjenesten for den person, der har denne myndighed til at pålægge disciplinarmidler, mens dennes post står ledig som følge af sygdom, fravær eller af andre årsager. Der kan være situationer, hvor en person midlertidigt varetager en ledig stilling på et højere niveau i forbindelse med personeludskiftninger, personelrotationer, rekrutteringsmæssige forhold m.v., hvor bekendtgørelsens § 19 også finder anvendelse. Et eksempel er, hvor en major formelt indsættes som bataljonschef, hvor stillingen i øvrigt er på oberstløjtnantniveau. Bestemmelsen svarer til, hvad der var gældende efter de hidtidige regler.

I § 20 er indsat en bestemmelse om chefers mulighed for at fastsætte forskrifter for deres underordnede chefers udøvelse af deres myndighed til at pålægge disciplinarmidler.

Bestemmelsen indeholder ikke en ændring i forhold til den eksisterende retstilstand, men det tydeliggøres, at militære chefer i kraft af over-/underordningsforholdet kan fastsætte forskrifter for deres underordnede chefers udøvelse af myndighed til at pålægge disciplinarmidler.

Bestemmelsen vedrører alene den organisatoriske og administrative håndtering af myndigheden til at pålægge disciplinarmidler.

Der kan ikke med hjemmel i bestemmelsen ske en fravigelse af reglerne i bekendtgørelsen.

Den overordnede chef kan således ikke tillægge en chef myndighed til at pålægge disciplinarmidler i videre omfang, end hvad der følger af bekendtgørelsen, f.eks. således at denne tillægges disciplinarmyndighed over for personel, som ikke er underordnet.

Ikrafttræden

Efter **§ 21, stk. 1**, er bekendtgørelsen trådt i kraft den 1. juli 2023. Bekendtgørelsen har således virkning for disciplinarforseelser, der begås efter bekendtgørelsens ikrafttrædelsestidspunkt. Dette indebærer, at alle sager, der er omfattet af den militære disciplinarlov, skal behandles efter den nye bekendtgørelse, hvis forseelsestidspunktet ligger efter ikrafttrædelsestidspunktet.

Hvis forseelsestidspunktet ligger før den nye bekendtgørelses ikrafttræden, skal sagen behandles efter den tidligere gældende bekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1196 af 8. december 2005 om disciplinarmyndighed i forsvaret), herunder i forhold til indgivelse af klager mv.

Bekendtgørelse nr. 1118 af 23. november 2005 om disciplinarnævn

I medfør af § 17, stk. 4, i militær disciplinarlov, lov nr. 532 af 24. juni 2005, fastsættes:

Disciplinarnævnets kompetence og organisation

§ 1. Disciplinarnævnet behandler klager over afgørelser truffet af disciplinarchefen, jf. militær disciplinarlov § 15.

§ 2. Disciplinarnævnet består af en byretsdommer som formand, en repræsentant for forsvaret og en repræsentant fra den personelgruppe, som den, der er pålagt et disciplinarmiddel, tilhører. Der udpeges en stedfortræder for hvert medlem. Stedfortræderen for formanden skal være byretsdommer.

Stk. 2. Medlemmerne og stedfortræderne udpeges for 4 år. Medlemmet og stedfortræderen repræsenterende det værnepligtige personel udpeges for en forud fastsat periode efter indstilling fra de værnepligtiges talsmandsorgan. Genudpegnings kan finde sted.

Stk. 3. Forsvarets Personeltjeneste udpeger en sekretær for nævnet og bistår i øvrigt nævnets sekretariat.

§ 3. Formanden tilrettelægger disciplinarnævnets arbejde, herunder arbejdet i sekretariatet, og drager omsorg for forberedelsen af sagerne. Formanden leder forhandlingerne og afstemningerne på nævnets møder.

§ 4. Formanden foranlediger, at nævnets medlemmer indkaldes til behandling og afgørelse af sagerne. Er et medlem forhindret i at deltage i behandlingen af en sag, skal stedfortræderen for den pågældende indkaldes.

Stk. 2. Disciplinarnævnet er beslutningsdygtigt, når alle medlemmer deltager.

Forberedelsen af sagerne

§ 5. Den, der er blevet pålagt et disciplinarmiddel af en disciplinarchef, kan inden 4 uger

fra forkyndelsen af afgørelsen indbringe afgørelsen for disciplinarnævnet ved at fremsætte begæring herom til disciplinarchefen.

Stk. 2. Disciplinarchefen foranlediger klagen skriftligt indbragt for disciplinarnævnet. Samtidig afgiver disciplinarchefen en skriftlig udtalelse samt en redegørelse for sagens faktiske og retlige omstændigheder, bilagt sagens dokumenter, til nævnet.

§ 6. Formanden kan på nævnets vegne beslutte, at nævnet skal behandle en klage selv om klagen ikke er rettidigt indbragt for nævnet.

Stk. 2. Formanden kan på nævnets vegne beslutte, at en klage skal tillægges opsættende virkning.

§ 7. Klageren skal gøres bekendt med det materiale, der er fremkommet i sagen, og have lejlighed til at afgive en udtalelse.

Stk. 2. Formanden kan på nævnets vegne fastsætte en frist for afgivelse af udtalelsen efter stk. 1 med den virkning, at nævnet træffer afgørelse i sagen efter fristens udløb, selvom udtalelsen ikke er fremkommet.

§ 8. Formanden kan på nævnets vegne indhente yderligere oplysninger om sagen.

Afgørelsen af sagen

§ 9. Disciplinarnævnets afgørelser træffes efter rådslagning på et møde eller efter formandens beslutning ved skriftlig votering.

Stk. 2. Disciplinarchefens afgørelse kan ikke ændres af nævnet til skade for den, der er blevet pålagt et disciplinarmiddel.

Stk. 3. Hvis nævnets afgørelse indebærer en ophævelse eller formildelse af et allerede udstået disciplinarmiddel, skal der samtidig tages stilling til, om ændringen skal medføre økonomisk godtgørelse eller anden compensation.

§ 10. Disciplinarnævnets afgørelser træffes ved stemmeflertal. Kan der ikke opnås stemmeflertal er formandens stemme afgørende.

§ 11. Nævnets møder er ikke offentlige.

Stk. 2. Hvis klagen behandles på et møde, er klageren berettiget til eventuelt ved repræsentant, der har fuldmagt til at give møde, at afgive en mundtlig redegørelse om sagen. Møder klageren ikke, kan afgørelse træffes på det foreliggende grundlag.

Stk. 3. Klageren eller dennes repræsentant har ikke adgang til at overvære nævnets rådslagning eller afstemning.

§ 12. Disciplinarnævnets afgørelser skal begrundes, og den numeriske stemmefordeling angives. Er afgørelsen truffet mod formandens stemme, skal dette angives.

Stk. 2. Klageren underrettes skriftligt om den trufne afgørelse. Samtidig underrettes disciplinarchefen.

Stk. 3. Disciplinarnævnets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, men kan indbringes for domstolene.

§ 13. Har nævnet ikke truffet afgørelse inden for 2 måneder efter, at sagen er indbragt for nævnet, kan disciplinarchefens afgørelse indbringes for domstolene.

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 14. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2006.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 108 af 11. marts 1974 om disciplinarnævn og ankenævn.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 108 af 11. marts 1974 om disciplinarnævn og ankenævn finder dog forsat anvendelse i sager afgjort efter de hidtil gældende regler i militær retsplejelov kapitel 15, jf. lovbekendtgørelse nr. 643 af 30. september 1987.

Forsvarsministeriet, den 23. november 2005

Søren Gade

/Peter Wass

Bekendtgørelse nr. 1119 af 23. november 2005 om kompensation ved ophævelse eller formildelse af udståede disciplinarmidler

I medfør af § 16, stk. 2, i militær disciplinarlov, lov nr. 532 af 24. juni 2005, fastsættes:

§ 1. Ophæves en tilrettevisning eller en fremstilling, gives der ingen kompensation.

Stk. 2. Ophæves arbejde og efterøvelse i en del af fritiden eller tjeneste uden for orden, gives der kompensation i form af fritagelse for tilsvarende tjeneste. Må fritagelse for tilsvarende tjeneste anses for uforeneligt med tjenestens udførelse, fastsættes i stedet en økonomisk kompensation ud fra sagens konkrete omstændigheder.

Stk. 3. Ophæves en disciplinarbøde, tilbagebetales beløbet med tillæg af halvdelen af den pålagte disciplinarbøde.

Stk. 4. Er der sket hjemsendelse af den, der har udstået et disciplinarmiddel efter stk. 2, fastsættes en økonomisk kompensation ud fra sagens konkrete omstændigheder, hvis disciplinarmidlet ophæves.

§ 2. Formildes en fremstilling, gives der ingen kompensation.

Stk. 2. Formildes arbejde og efterøvelse i en del af fritiden eller tjeneste uden for orden, gives der kompensation som ved ophævelse af disciplinarmidlet, jf. § 1, stk. 2 og 4.

Stk. 3. Formildes en disciplinarbøde tilbagebetales differencen. Formildes en disciplinarbøde ved pålæggelse af et andet disciplinarmiddel, tilbagebetales disciplinarbøden.

§ 3. Har den, der har udstået disciplinarmidlet, selv givet anledning til at disciplinarmidlet blev pålagt, kan kompensationen nedsættes eller bortfalde.

§ 4. Den, der har fået kompensation eller afslag herpå efter ophævelse eller formildelse af et udstået disciplinarmiddel, kan indbringe afgørelsen efter de regler, der gælder for klager over pålagte disciplinarmidler, jf. disciplinarloven §§ 14 - 15 og § 18.

§ 5. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2006.

Forsvarsministeriet, den 23. november 2005

Søren Gade

/Peter Wass

Bekendtgørelse nr. 1169 af 7. december 2005 om anvendelse af disciplinarmidler i forsvaret

I medfør af § 6, stk. 3, i militær disciplinarlov, lov nr. 532 af 24. juni 2005 fastsættes efter bemyndigelse:

Anvendelsesområde

§ 1. Disciplinarmiddel kan anvendes i sager om overtrædelse af de bestemmelser, der er nævnt i §§ 4 og 5 i militær disciplinarlov, når der af disciplinære grunde er behov for en sanktion, men hvor der ikke er hjemmel til eller behov for straf.

Disciplinarmidlerne

§ 2. Som disciplinarmiddel kan anvendes:

- 1) Tilrettevisning.
Tilrettevisning er en skriftlig tilkendegivelse af, at der er begået en forseelse.
- 2) Fremstilling.
Fremstilling kan anvendes over for personel, der ikke har haft udrustning el. lign. i foreskrevne stand. Fremstilling består i, at den pågældende skal bringe sin udrustning i orden og fremstille sig for en befalingsmand.
- 3) Arbejde og efterøvelse i en del af fritiden.
Arbejde og efterøvelse i en del af fritiden skal have sammenhæng med den begåede forseelse og benyttes til at fremme uddannelsen af den pågældende på et specifikt fagområde, idet der har været udvist forsømmelighed eller mangel på flid på området.
- 4) Tjeneste uden for orden.
Tjeneste uden for orden kan omfatte vagttjeneste eller anden opgave af tjenstlig karakter, der indgår i en forud fastlagt ordning.
- 5) Disciplinarbøde.
Udmålingen skal ske under hensyn til forseelsens karakter, eventuelle tidligere lignende forseelser samt den pågældendes stilling og bl.a. lønforhold. En disciplinarbøde kan maksimalt udgøre 1/10 af pågældendes grundløn / basisløn, brutto, for en værne-

pligtig dog rådighedslønnen (nettoløn inklusiv kostpenge). For vejledende bødestørrelser, se bilag 1.

§ 3. Er der begået flere forseelser, kan de enkelte disciplinarmidler anvendes samtidigt.

§ 4. Fastsættelse af et disciplinarmiddel skal afpasses efter forseelsens grovhed og eventuelle formildende eller skærpende omstændigheder samt tidligere begåede forseelser af lignende karakter.

§ 5. Medfører anvendelsen af et disciplinarmiddel indgreb i adgangen til at forlade tjenestestedet efter den daglige tjenestes ophør, for eksempel vagttjeneste, må dette ikke ske for længere perioder end 24 timer. Dog vil beredskabsvagt kunne udstrækkes til 2 gange 3 dage med 1 dags mellemrum, men ikke udover 7 dage samlet.

§ 6. Medfører disciplinarmidlet indgreb i lørdags-søndags frihed, skal dette udtrykkeligt angives i afgørelsen.

§ 7. Et disciplinarmiddel, der medfører indgreb i adgangen til at forlade tjenestestedet eller ikke er afsluttet inden almindelig tjenestetidsophør, medfører ikke godtgørelse i form af arbejdstidsbestemte ydelser, frihed eller aftalebestemte ydelser.

§ 8. Den, der er påbegyndt udståelse af et disciplinarmiddel, kan i særlige tilfælde få tilladelse til, at udståelsen udsættes og genoptages senere. Tilladelse til en sådan udsættelse skal altid ske ved ferie.

Ikrafttræden

§ 9. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2006.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 107 af 11. marts 1974 om anvendelse af disciplinarmidler i det militære forsvar ophæves.

Stk. 3. Sager, der er under behandling på tidspunktet for lovens ikrafttræden, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler i militær retsplejelov kapitel 15.

Stk. 4. I sager, der afgøres med et disciplinarmiddel efter lovens ikrafttræden, kan alene anvendes de disciplinarmidler, der er nævnt i § 2.

Forsvarskommandoen, den 7. december 2005

Hans Jesper Helsø

/Didde Krebs Roikjer

Bilag 1 til bekendtgørelse om disciplinarmidlers anvendelse i forsvaret

Se bilag 1 til vejledning om militære disciplinarlov.

Overordnet oversigt over sammenhænge og forskelle på bestemmelserne i militær straffelov og militær disciplinarlov.

1. Betegnelsen *grov* i militær straffelov (MSL) er direkte anført i nedenstående bestemmelser, hvilket medfører, at ikke-grove forhold inden for disse kategorier vil skulle henføres til disciplinarloven uanset om der er tale om forsætlige eller (groft) uagtsomme forhold:

Bestemmelse i militær straffelov	Pendant i disciplinarloven
§ 11 (grov ulydighed begået ved forsæt eller grov uagtsomhed)	§ 4, nr. 1 (grov ulydighed begået ved simpel uagtsomhed samt ikke-grov ulydighed uanset tilregnelsen)
§ 13 (grov respektstridighed begået ved forsæt)	§ 4, nr. 2 (grov respektstridighed begået ved simpel eller grov uagtsomhed samt ikke-grov respektstridighed uanset tilregnelsen)

§ 18 (grov krænkelse af underordnet begået ved forsæt)	§ 5, stk. 1, nr. 3 (grov krænkelse af underordnet begået ved simpel eller grov uagtsomhed samt ikke-grov krænkelse uanset tilregnelsen)
§ 19 (særligt krænkende behandling af sideordnet begået ved forsæt eller grov uagtsomhed)	§ 4, nr. 3 (særligt krænkende behandling af sideordnet begået ved simpel uagtsomhed samt krænkende behandling af sideordnet uanset tilregnelsen)
§ 24 ('grov vagtforseelse' begået ved grov uagtsomhed eller ved forsæt)	§ 4, nr. 6 ('grov vagtforseelse' begået ved simpel uagtsomhed samt 'ordinære vagtforseelser' uanset tilregnelsen)
§ 25 (grove tilfælde af ulovligt fravær begået ved grov uagtsomhed eller forsæt)	§ 4, nr. 7 (grove forhold begået ved simpel uagtsomhed samt mindre grove forhold uanset tilregnelsen)
§ 27 ('grov generel pligtforsømmelse' begået ved grov uagtsomhed eller forsæt)	§ 4, nr. 9 (alle forhold begået ved simpel uagtsomhed uanset grovhed samt mindre grove forhold uanset tilregnelsen)

Endvidere vil grove forhold, der alene er begået ved simpelt uagtsomhed skulle henføres til disciplinarloven.

2. Nedenstående bestemmelser angiver ikke direkte grovhed som objektiv strafbarhedsbetingelse:

Bestemmelse i militær straffelov	Pendant i disciplinarloven
§ 15 (forfølgelse begået forsætligt uanset om grov forseelse)	§ 5, stk. 1, nr. 1 (alle simpelt uagtsomme og groft uagtsomme forhold uanset om grov forseelse)

Bestemmelse i militær straffelov	Pendant i disciplinarloven
§ 16 (uberettiget gavemodtagelse mv. begået ved forsæt eller grov uagtsomhed uanset om grov forseelse)	§ 5, stk. 2 (alle simpelt uagtsomme forhold)
§ 17 (ikke-myndighedsbrug begået forsætligt uanset om grov forseelse)	§ 5, stk. 1, nr. 2 (alle simpelt uagtsomme og groft uagtsomme forseelser uanset om grov forseelse)
§ 23 (påvirkethed – offentlig uorden – indland og udland begået ved forsæt eller grov uagtsomhed)	§ 4, nr. 4 og 5 (offentlig uorden og synlig beruselse i DK begået ved simpel uagtsomhed)
§ 26 (militært hærværk begået ved grov uagtsomhed eller forsæt uanset grovhed dog kun hvis værdi på 1000 kr. eller derover)	§ 4, nr. 8 (forseelser begået ved simpel uagtsomhed samt visse forhold begået ved grov uagtsomhed (under 1000 kr. medmindre vidtrækende konsekvenser))

3. Overtrædelse af nedenstående bestemmelser, der ikke har pendants i MDL, vil altid være strafbare:

- MSL § 12 (mytteri)
- MSL § 20 (påvirkethed i tjenesten)
- MSL § 21 (overtrædelse af promillegrænser)
- MSL § 22 (narko)
- MSL §§ 28–38 (forbrydelser mod forsvarsmagtens kampdygtighed og andre forbrydelser under væbnet konflikt).

4. Andre cirkulærer mv.

Cirkulære nr. 9261 af 19. marts 2025 om indberetning om straffesager mod offentligt ansatte, indberetning om straffesager vedrørende seksuelt misbrug af børn m.v., begået af personer, der er ansat eller beskæftiget med børn, samt indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel m.v. begået af personer, der er ansat uden for den offentlige forvaltning

Indberetning om straffesager mod offentligt ansatte

§ 1. Politidirektøren indberetter straffesager mod personer, der er ansat i den offentlige forvaltning (jf. lov om offentlighed i forvaltningen § 2), samt for ansatte ved domstolene efter reglerne i §§ 2-6.

§ 2. Indberetning sker til Rigsadvokaten, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. For ansatte i Justitsministeriets departement indberettes til Justitsministeriet.

Stk. 3. For ansatte ved kriminalforsorgens tjenestesteder indberettes til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Stk. 4. For ansatte ved politiet, bortset fra jurister med Justitsministeriet med tilhørende institutioner som ansættelsesområde, indberettes til rigspolitichefen.

Stk. 5. For ansatte ved domstolene indberettes til Domstolsstyrelsen.

Stk. 6. For ansatte i Forsvarsministeriets koncern indberettes til Forsvarsministeriets Personalestyrelse. Indberetning vedrørende ansatte, som indgår i flybesætninger i Flyvevåbnet, skal i de i § 3, nr. 5, nævnte tilfælde indgives til Forsvarskommandoen.

- § 3.** Indberetning skal foretages, når der
- 1) rejses sigtelse for en overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, lov om våben og eksplosivstoffer m.v., eller lov om knive og blankvåben m.v.,
 - 2) afsiges dom for overtrædelse af andre love, hvorved den pågældende idømmes højere straf end bøde,
 - 3) sker administrativ inddragelse af førerretten i anledning af overtrædelse af færdselsloven,
 - 4) sker ubetinget frakendelse af førerretten, eller betinget frakendelse af førerretten i forbindelse med tjenestekørsel, eller
 - 5) indledes undersøgelse eller rejses sigtelse mod ansatte i Forsvarsministeriets koncern for et strafbart forhold, hvis indtagelse af alkohol eller euforiserende stoffer er et led i gerningsindholdet.

Stk. 2. For juridisk personale under Justitsministeriets område samt ved domstolene skal der endvidere ske indberetning, når der sker betinget frakendelse af førerretten, eller hvis det i øvrigt er åbenbart, at sagen kan have betydning for ansættelsesmyndigheden.

§ 4. Indberetning om afgjorte sager sker ved indsendelse af dom, bødeforelæg eller anden administrativ afgørelse. Indberetning om sager, der endnu ikke er afgjort, sker i almindelighed ved indsendelse af forholdsbeskrivelse samt genpart af eventuelt anklageskrift, retsmødebegæring og retsbogsudskrift.

Stk. 2. Indberetningen skal være ledsaget af oplysninger om den pågældendes ansættelsesforhold, herunder arbejdsfunktion, stillingsbetegnelse, ansættelsessted og ansættelsesmyndighed.

Stk. 3. I følgende tilfælde vedlægges genpart af relevante politirapporter:

- 1) når der rejses sigtelse mod en person, der som led i ansættelsen eller beskæftigelsen har direkte kontakt med børn under 15 år, for overtrædelse af straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønssædeligheden, hvis forholdet er begået mod et barn under 15 år, og
- 2) når der rejses sigtelse mod en person, der er ansat ved et fængsel, en institution for børn og unge, et sygehus, en institution for psykisk syge, en institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller lignende, for overtrædelse af straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønssædeligheden eller kapitel 25 om forbrydelser mod liv og legeme.

Stk. 4. Sker der senere anholdelse eller fængsling, eller rejses tiltale, foretages supplerende indberetning herom.

§ 5. Har politiet foretaget indberetning om sager, der endnu ikke er afgjort, skal der ligeledes ske indberetning om sagens udfald, herunder om udfaldet af en eventuel ankesag. Indberetning sker ved indsendelse af domsudskrift, bødeforelæg eller anden administrativ afgørelse.

Stk. 2. Kæres rettens afgørelse om varetægtsfængsling, jf. § 4, stk. 4, foretages indberetning herom samt om kæremålets udfald

§ 6. På grundlag af de indberetninger, der indsendes til Rigsadvokaten, underretter denne vedkommende ansættelsesmyndighed om sagen, når kendskab til sagen må antages at være af væsentlig betydning for ansættelsesmyndigheden i relation til den pågældendes ansættelsesforhold, og de hensyn, som taler for at underrette ansættelsesmyndigheden, klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår

Indberetning om straffesager vedrørende seksuelt misbrug af børn m.v., terrorisme og offentlig billigelse af visse strafbare handlinger, herunder som led i religiøs oplæring

§ 7. Politiet indberetter til Rigsadvokaten straffesager mod personer, der som led i ansættelse eller beskæftigelse uden for den offentlige forvaltning har direkte kontakt med børn under 15 år, når der rejses sigtelse for overtrædelse af straffelovens §§ 101 a, 114-114 j, 128, § 136, stk. 2 og 3, § 216, stk. 2, herunder jf. § 225, §§ 222 og 223, herunder jf. § 225, §§ 231, 235 og 235 a samt for overtrædelse af §§ 210 og 232, hvis forholdet er begået mod et barn under 15 år.

Stk. 2. Politiet indberetter ligeledes straffesager mod personer, der som led i ansættelse eller beskæftigelse uden for den offentlige forvaltning færdes fast blandt børn under 15 år og derved har mulighed for at opnå direkte kontakt med disse børn, når der rejses sigtelse for overtrædelse af straffelovens §§ 101 a, 114-114 j, 128, § 136, stk. 2 og 3, § 216, stk. 2, herunder jf. § 225, §§ 222 og 223, herunder jf. § 225, §§ 231, 235 og 235 a samt for overtrædelse af §§ 210 og 232, hvis forholdet er begået mod et barn under 15 år.

Stk. 3. Politiet indberetter endvidere straffesager mod de i stk. 1 og stk. 2 nævnte personers ægtefæller, samleverer, hjemmeboende børn og andre, der som følge af det i stk. 1 eller stk. 2 nævnte ansættelses- eller beskæftigelsesforhold har mulighed for at opnå direkte kontakt med børn under 15 år, når der rejses sigtelse for overtrædelse af straffelovens §§ 101 a, 114-114 j, 128, § 136, stk. 2 og 3, § 216, stk. 2, herunder jf. § 225, §§ 222 og 223, herunder jf. § 225, §§ 231, 235 og 235 a samt for overtrædelse af §§ 210 og 232, hvis forholdet er begået mod et barn under 15 år.

Stk. 4. Reglerne i stk. 3 finder tilsvarende anvendelse for ægtefæller, samleverer, hjemmeboende børn og andre, der som følge af et ansættelses- eller beskæftigelsesforhold i den offentlige forvaltning har mulighed for at opnå direkte kontakt med børn under 15 år, når der rejses sigtelse for overtrædelse af straffelovens §§ 101 a, 114-114 j, 128, § 136, stk. 2 og 3, § 216, stk. 2, herunder jf. § 225, §§ 222 og 223, herunder

der jf. § 225, §§ 231, 235 og 235 a samt om overtrædelse af §§ 210 og 232, hvis forholdet er begået mod et barn under 15 år

§ 8. Indberetning efter § 7 om afgjorte sager sker ved indsendelse af dom, bødeforelæg eller anden administrativ afgørelse samt genpart af relevante politirapporter. Indberetning om sager, der endnu ikke er afgjort, sker i almindelighed ved indsendelse af forholdsbeskrivelse samt genpart af eventuelt anklageskrift, retsmødebegæring, retsbogsudskrift og relevante politirapporter.

Stk. 2. Indberetningen skal være ledsaget af oplysninger om den pågældendes ansættelsesforhold, herunder arbejdsfunktion, stillingsbetegnelse, ansættelsessted og arbejdsgiver. Tilsvarende oplysninger skal ledsage en indberetning, der er begrundet i den pågældendes bi-beskæftigelse eller fritidsbeskæftigelse. Indberetning om sager som nævnt i § 7, stk. 3 og stk. 4, ledsages af oplysninger om det relevante ansættelses- eller beskæftigelsesforhold.

§ 9. På grundlag af de indberetninger, der indsendes til Rigsadvokaten, underretter denne vedkommende arbejdsgiver eller lignende om sagen, når kendskab til sagen må antages at være af væsentlig betydning for ansættelsen eller beskæftigelsen, og de hensyn, som taler for at underrette arbejdsgiveren, klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår.

Stk. 2. I forbindelse med Rigsadvokatens videregivelse af oplysninger efter stk. 1 skal det tydeligt fremgå, at der pålægges tavshedspligt med hensyn til oplysningerne, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 3, og at uberettiget videregivelse af oplysningerne kan straffes

Indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer ansat uden for den offentlige forvaltning

§ 9 a. Politiet indberetter til Rigsadvokaten straffesager mod personer, der som en væsentlig del af deres erhverv uden for den offentlige forvaltning fører et motordrevet køretøj, hvor til der kræves kørekort, og som tidligere er frakendt førerretten ubetinget på grund af spirituskørsel, når der rejses sigtelse for spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden, jf. færdselslovens § 53 og § 117 a.

Stk. 2. I sager omfattet af stk. 1 indberetter politiet sagens udfald, herunder udfaldet af en eventuel ankesag, til Rigsadvokaten.

§ 9 b. Indberetning efter § 9 a, stk. 1, om sager, der endnu ikke er afgjort, sker i almindelighed ved indsendelse af forholdsbeskrivelse samt genpart af eventuelt anklageskrift, retsmødebegæring, retsbogsudskrift og relevante politirapporter. Indberetning om sagens udfald efter § 9 a, stk. 2, sker ved indsendelse af dommen, herunder en eventuel ankedom, eller en afgørelse om påtaleopgivelse.

Stk. 2. Indberetningen skal være ledsaget af oplysninger om den pågældendes ansættelsesforhold, herunder arbejdsfunktion, stillingsbetegnelse og ansættelsessted.

§ 9 c. På grundlag af de indberetninger, der indsendes til Rigsadvokaten, underretter denne vedkommende arbejdsgiver om sagen, når kendskab til sagen må antages at være af væsentlig betydning for ansættelsen, og de hensyn, som taler for at underrette arbejdsgiveren, klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningerne angår.

Stk. 2. I forbindelse med Rigsadvokatens videregivelse af oplysninger efter stk. 1 skal det tydeligt fremgå, at der pålægges tavshedspligt med hensyn til oplysningerne, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 3, og at uberettiget videregivelse af oplysningerne kan straffes.

Ikrafttræden

§ 10. Cirkulæret træder i kraft den 1. april 2025.

Stk. 2. Cirkulære nr. 9723 af 27. september 2021 om indberetning om straffesager mod offentligt ansatte, indberetning om straffesager vedrørende seksuelt misbrug af børn mv., terrorisme og offentlig billigelse af visse strafbare handlinger, herunder som led i religiøs oplæring, begået af personer, der er ansat eller beskæftiget med børn, samt indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer, der er ansat uden for den offentlige forvaltning, ophæves

Justitsministeriet, den 19. marts 2025

PETER HUMMELGAARD

Cirkulære nr. 91457 af 30. juni 2014 om behandling af erstatningssager i Forsvaret (uddrag)

Ref.:

- a. FPTBST 730-2 om behandling af arbejdsskader (FPTBST kan findes på Forsvarets HR portal)
- b. Kundgørelse for Forsvaret (KFF) B. 3-5, Forsvarsministeriets cirkulære af 27. april 1994 om underretning af Forsvarets Auditørkorps i arbejdsskadesager.
- c. Forvaltningsloven (FLV) (www.retsinformation.dk)
- d. Lov om forældelse af fordringer (www.retsinformation.dk).
- e. e. KFF B. 0-3, Forsvarsministeriets cirkulære af 31. marts 1997 om underretning om begivenheder i forsvaret, der kan medføre medieomtale.
- f. Bekendtgørelse om forsvarets særlige erstatnings- og godtgørelsesordning (FSG), nr. 129 af 28. februar 2005. Øvrige referencer er anført under respektive punkter.

Erstatter:

FKOBST 730-1, OKT 1995, kapitel 1, 2, 3, pkt. 1 – 29, pkt. 30 – pkt. 39 (delvist) samt pkt. 40 – pkt. 53, kapitel 4 og 5 (delvist), samt bilag 1-3.

.....

4.3. RAPPORTERING

Såfremt en ansat afgår ved døden, skal følgende myndigheder underrettes snarest muligt

- Forsvarsministeriet, jf. ref. g.
- Forsvarskommandoen (såvel direkte som ad kommandovejen),
- Forsvarets Arbejdsskade- og Erstatningskontor

• Arbejdsskadestyrelsen, tlf. nr. 20 42 63 97, senest 48 timer efter dødsfaldet (kun ansatte i tjeneste),

- Forsvarets Auditørkorps (FAUK), jf. ref. e.

Ved alvorlig personskade rapporteres således:

- Forsvarsministeriet, jf. ref. g.

- Forsvarskommandoen (såvel direkte som ad kommandovejen).
 - Forsvarets arbejdsskade og Erstatningskontor.
 - Forsvarets Auditørkorps. jf. ref. e.
- Ved alvorlig personskade forstås, at der er fare for liv og førlighed, herunder fare for varigt mén.
- Om underretning af Forsvares Auditørkorps om en arbejdsskade i andre tilfælde end ovenfor anført henvises til ref. e.
- Vejledning i udfærdigelse af rapporten fremgår af bilag 2.
- Vejledning i udfærdigelse af rapport vedrørende skade på personel udsendt til deltagelse i internationale operationer (INTOPS) fremgår af bilag 3.
-
-

Cirkulære nr. 9893 af 13. oktober 2006 om indberetning om militære straffesager

§ 1. Auditøren foretager indberetning om militære straffesager til Forsvarets Personeltjeneste.

- § 2.** Indberetning sker normalt, når der
- 1) rejses sigtelse for en overtrædelse af militær straffelov, straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller våbenloven,
 - 2) afsiges dom for overtrædelse af andre love, hvorved den pågældende idømmes højere straf end bøde,
 - 3) sker administrativ inddragelse af førerretten i anledning af overtrædelse af færdselsloven, eller der
 - 4) i forbindelse med tjenstekørsel sker betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten.

Stk. 2. Indberetning kan desuden ske, når kendskab til sagen i øvrigt må antages at være af væsentlig betydning i relation til den pågældendes tjeneste, og de hensyn, som taler for at indberette, klart overstiger de hensyn, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den som oplysningen angår.

§ 3. Auditøren kan indberette til andre af forsvarets myndigheder eller anden ansættelsesmyndighed, når kendskab til sagen må antages at være af væsentlig betydning for den pågældende myndighed, og de hensyn, som taler for at underrette myndigheden, klart overstiger de hensyn, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den person som oplysningen angår.

Stk. 2. I forbindelse med auditørens videregivelse af oplysninger efter stk. 1, skal det tydeligt fremgå, at der pålægges tavshedspligt med hensyn til oplysningerne, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 3, og at uberettiget videregivelse af oplysningerne kan straffes.

§ 4. Indberetning om afgjorte sager sker ved indsendelse af dom, bødeforelæg eller anden administrativ afgørelse. Indberetning om sager, der endnu ikke er afgjort, skal indeholde oplysning om indholdet af den rejste sigtelse.

Stk. 2. Indberetningen skal være ledsaget af oplysninger om stillingsbetegnelse og ansættelsessted.

Stk. 3. Sker der senere anholdelse eller fængsling, eller rejses der tiltale, foretages supplerende indberetning herom.

§ 5. Har auditøren foretaget indberetning om sager, der endnu ikke er afgjort, skal der ligeledes ske underretning om sagens udfald, herunder udfaldet af en eventuel ankesag. Underretning sker ved oversendelse af domsudskrift, bødeforelæg eller anden administrativ afgørelse.

§ 6. Cirkulæret træder i kraft den 1. november 2006.

Forsvarsministeriet, den 13. oktober 2006

P.M.V.
E.B.

Peter Wass
Kontorchef

Cirkulære nr. 9036 af 20. januar 2006 om tjenestebestemmelser for forsvarets militære og civile personel

Følgende tjenestebestemmelser fastsættes for forsvarets militære og civile personel:

Tavshedspligt

§ 1. Enhver har tavshedspligt med hensyn til de forhold, som vedkommende under sin tjeneste bliver bekendt med, og hvis hemmeligholdelse ifølge sagens natur er påkrævet eller foreskrevet blandt andet i de til enhver tid gældende bestemmelser for den militære sikkerhedstjeneste, herunder Forsvarskommandobestemmelse 358-1. Tavshedspligten ophører ikke ved udtræden af tjenesten.

Foranstående/efterstående

§ 2. Enhver der i den militære rækkefølge står foran en anden, er dennes foranstående, den anden hans efterstående. Menigt personel er indbyrdes ligestillet.

Overordnede/underordnede

§ 3. Den, der i henhold til bestemmelse eller ordre er bemyndiget til at udstede ordrer til andre inden for et nærmere fastsat tjenesteområde, er disses overordnede og de andre dennes underordnede.

Stk. 2. Ved tjenesteområde forstås det til en tjenestestilling knyttede ansvars- og myndighedsområde.

Stk. 3. Ved nærmeste overordnede forstås den overordnede, under hvis direkte kommando den underordnede står.

Stk. 4. Ved nærmeste overordnede chef forstås den chef eller den med en chef ligestillede overordnede, inden for hvis tjenesteområde den underordnede hører.

Stk. 5. En foranstående, der skrider ind over for en efterstående for at tilvejebringe orden eller hindre uorden, skal betragtes som overordnet. Endvidere skal vagter, herunder patruljevagter samt militærpolitipersonel adlydes som overordnede.

Ordre

§ 4. Den underordnede skal til enhver tid efterkomme en tjenstlig ordre.

Stk. 2. Udstedes en tjenstlig ordre mundtligt i en overordnetes navn af en person, der er kendt, eller som legitimerer sig som hørende til den overordnedes stab, skal ordren adlydes, som om den var givet af den overordnede personligt.

Stk. 3. Modtager den underordnede en tjenstlig ordre, som strider imod en overordnetes ordre, eller er der grund til at tro, at en ordre beror på en misforståelse eller på ukendskab til begivenheder eller forhold, der er af vigtighed i det pågældende tilfælde, skal den underordnede gøre opmærksom på dette. Fastholdes ordren, skal den adlydes. Mener den underordnede, at der sker vedkommende uret ved en ordre, kan den pågældende gøre sin overordnede opmærksom på dette, såfremt ordrens udførelse ikke forsinkes herved og forholdene i øvrigt tillader det. Fastholdes ordren, skal den adlydes. Hvis den underordnede fortsat mener sig forurettet, kan den underordnede klage, jf. § 5.

Stk. 4. Såfremt en ordre på grund af uforudsete omstændigheder ikke kan udføres eller ikke kan udføres til fastsat tid, og det ikke er muligt at underrette den overordnede herom, skal den underordnede – såfremt situationen kræver det – handle på eget initiativ, således som ordrens formål og hensynet til tjenestens tarv i øvrigt kræver det. Den underordnede skal snarest underrette den overordnede om det foretagne samt om grunden hertil.

Stk. 5. Gør omstændighederne det nødvendigt at give en ordre, der strider mod bestemmelser eller en højere overordnetes ordre, skal den, der giver ordren, snarest muligt afgive melding til vedkommende højere overordnede med begrundelse for afvigelsen.

Klager

§ 5. Den ansatte eller tjenstgørende i forsvaret, der ønsker at fremsætte en klage, skal rette henvendelse til nærmest overordnede chef,

også selvom klagen er rettet mod denne. Opholder den overordnede og klageren sig på samme tjenestested, skal henvendelsen ske personligt. Er klagen rettet mod en anden, skal klageren meddele den pågældende, at der indgives klage mod denne. Ovenstående regler kan dog fraviges, når det er nødvendigt af hensyn til sagens oplysning. Afslår eller undlader den nærmest overordnede at afgøre eller at fremme en klage, eller er klageren utilfreds med den trufne afgørelse, kan denne henvende sig til den næste højere overordnede. Klageren skal dog underrette sin nærmeste overordnede først.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke forhold, der skal behandles som et strafbart forhold, klager der skal behandles efter militær disciplinarlov eller klager om kønskrænkende adfærd efter Forsvarskommando Publikation 401-2 og 401-3.

Demonstrationer og agitation mv.

§ 6. Militært personel må ikke i uniform deltage i optog eller møder, hvor der demonstreres mod tjenstlige forhold, mod forsvaret i almindelighed eller mod dansk forsvarspolitik, f.eks. deltagelse i missioner i udlandet.

Stk. 2. Den overordnede må ikke i tjenestetiden udøve politisk agitation over for den underordnede.

Stk. 3. Forsvarets personel er frit stillet med hensyn til at deltage i gudstjenester eller lignende religiøse handlinger uanset, om disse gennemføres ved militær foranstaltning.

§ 7. Denne kundgørelse træder i kraft den 1. februar 2006.

Stk. 2. Samtidig ophæves Kundgørelse for Forsvaret B. 3-4 af 5. november 1990.

Cirkulære nr. 25000 af 31. marts 1997 om underretning om begivenheder i forsvaret, der kan medføre medieomtale

§ 1. Forsvarsministeriet skal straks underrettes, hvis der i forsvaret indtræffer begivenheder af en sådan karakter, at de må antages at have offentlighedens interesse, herunder vurderes at blive gjort til genstand for omtale i medierne.

Stk. 2. Underretningen skal indeholde oplysning om eventuelt trufne foranstaltninger, ligesom det skal oplyses, om pressen og, i tilfælde af ulykke, eventuelle pårørende er underrettet.

Stk. 3. Underretningen skal snarest efterfølges af en egentlig indberetning indeholdende detaljerede oplysninger om sagen, herunder om evt. udtalelser mv.

Stk. 4. Beslutes det at udsende en pressemeddelelse om sådanne begivenheder, som omtalt i stk. 1, skal det sikres, at pressemeddelelsen er Forsvarsministeriet i hænde, før offentliggørelsen finder sted.

Stk. 5. Er der tale om en straffesag, skal der under tilsvarende forudsætninger løbende ske indberetning om vigtigere beslutninger, der måtte blive truffet i sagen.

Ikrafttrædelse mv.

§ 2. Kundgørelse for Forsvaret B.0-3 af 1. juli 1989 ophæves.

P.M.V.
E.B.
P. Ludvigsen

Cirkulære nr. 25030 af 27. april 1994 om underretning af Forsvarets Auditørkorps i arbejdsskadesager

§ 1. I tilfælde af følgende arbejdsskader skal tjenestestedschefen underrette vedkommende auditor med henblik på bevissikring til brug for eventuelle erstatningssager:

- a. Ved arbejdsskader, der medfører hospitalsindlæggelse.
- b. Ved arbejdsskader, der af tjenestestedet skønnes at medføre længere tids sygdom eller uarbejdsdygtighed.
- c. Ved arbejdsbetingede sygdomme, så snart forsvaret får kendskab hertil.
- d. Ved arbejdsskader, hvor tjenestestedet i øvrigt skønner, at der er behov for bevissikring.

§ 2. Samtidig med at underretning foretages, bør kopi af anmeldelsen til Arbejdsskadestyrelsen og Arbejdstilsynet indsendes til vedkommende auditor.

§ 3. For så vidt angår myndigheder, der ikke har direkte tilknytning til en auditor, skal underretning i henhold til cirkulærets § 1 ske til Generalauditoriatet.

§ 4. Tjenestestedschefen oversender kopi af auditørens rapport til det pågældende sikkerhedsudvalg. Såfremt auditørens rapport indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, der er uden betydning for sikkerhedsudvalgets behandling af sagen, skal tjenestestedschefen udtage disse inden oversendelse af rapporten.

§ 5. Cirkulæret træder i kraft den 1. juni 1994. Samtidig ophæves Kundgørelse for Forsvaret B. 3-5 af 26. juni 1992.

P.M.V.
E.B.
H.M. Richter

5. Kontaktoplysninger mv.

Forsvarsministeriets Auditørkorps

Forsvarsministeriets Auditørkorps har som militær anklagemyndighed til opgave at efterforske og behandle militære straffesager.

Auditørkorpsset er uafhængig af forsvaret og det militære kommandosystem og er alene underlagt forsvarsministerens tilsyn og kontrol.

Den militære anklagemyndighed er organisatorisk opdelt i to niveauer bestående af Generalauditoriatet og Auditørkontoret placeret i henholdsvis København og Viborg.

Generalauditoriatet

Henvendelser vedrørende generelle spørgsmål og klager mv. rettes til Generalauditøren.

Generalauditøren

Kastellet 14A
2100 København Ø

Telefon 72 81 10 40

Fax 72 81 10 43

Mail (fiin): f auk-myn

E-mail: f auk-myn@mil.dk

Sikker mail: f auk-digital@mil.dk

Auditørkontoret

Henvendelser vedrørende konkrete straffesager rettes til Auditøren.

Auditøren

Toldboden 1, 3. sal C
8800 Viborg

Telefon 72 81 10 80

Mail (fiin): f auk-ktp-au

E-mail: f auk-ktp-au@mil.dk

Sikker mail: f auk-ktp-aukt@mil.dk

Vagtordning uden for kontortid

Henvendelser om rådgivning og/eller anmeldelse i militære straffesager rettes uden for normal kontortid til Auditørkorpsets telefonvagt.

Vagtordningen kan benyttes, når sagen er af hastende karakter, eller det i øvrigt kan komme på tale at foretage efterforsknings-skridt.

Vagthavende auditørfuldmægtig kan træffes på telefon (+45) 20 10 78 93.

Til notater:

Til notater:

Til notater:

Til notater:

Generalauditøren
Kastellet 14A
2100 København Ø

Telefon: + 45 7281 1040
E-mail: FAUK-MYN@MIL.DK
WEB: WWW.FAUK.DK

EAN: 5798000201996
CVR: 25 77 56 35